

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

ДОВУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри ПП та М
Володимир КУЛІШОВ
(підпис)
2024 р.
(дата)

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
(НА ПРИКЛАДІ ДНЗ «КАТЮЖАНСЬКЕ ВПУ»)»**

**Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня «магістр»**

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»

Здобувачка вищої освіти
групи М-22-11-зМ (УНЗ)

МАРКОВЕЦЬ Ольга Станіславівна

Марковець
(підпис)

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук

ЮДЕНКОВА Олена Петрівна

Юденкова
(підпис)

Біла Церква 2024

Ім'я користувача:
Оксана Олександрівна Рудич

ID перевірки:
1016245605

Дата перевірки:
12.05.2024 20:29:55 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.05.2024 16:31:13 EEST

ID користувача:
100009006

Марковець Ольга Станіславівна

Назва документа: Організація та управління проєктною діяльністю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти
(на прикладі ДНЗ «Катюжанське ВПУ»)

Кількість сторінок: 121 Кількість слів: 27963 Кількість символів: 226176 Розмір файлу: 356.67 KB ID файлу: 1016030324

8.89% Схожість

Найбільша схожість: 2.39% з Інтернет-джерелом (<https://lib.iitta.gov.ua/724042/1/%D0%9F%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%>).

8.71% Джерела з Інтернету

838

Сторінка 123

2.02% Джерела з Бібліотеки

24

Сторінка 128

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

3

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

Рівень вищої освіти магістр

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма Управління навчальним закладом

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

доцент кафедри ГПІ та М.

к.п.н., Кулішов В.С.

«04» січня 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧЕВІ ОСВІТИ

Марковець Ользі Станіславівні

1. Тема роботи «Організація та управління проектною діяльністю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (на прикладі ДНЗ «Катюжанське ВПУ»)», керівник роботи Юденкова Олена Петрівна к.п.н. затверджені наказом БІНПО від 01 січня 2024 року № 01-06/01

2. Строк подання студенткою роботи «20»квітня 2024р.

3. Вихідні дані до роботи: закони, постанови, нормативно-правові акти щодо організації та управлінні науковою роботою у навчальному закладі, наукові праці, публікації в актуальних періодичних виданнях та веб ресурсах, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених з досліджуваних питань, власні спостереження.

4. Перелік питань, які потрібно розробити:

здійснити теоретичний аналіз сутності стратегічного планування проектної діяльності в закладах професійної освіти, визначити сильні та слабкі сторони поточних підходів цієї діяльності в закладах професійної освіти;

проаналізувати існуючі підходи до управління проектами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду;

здійснити аналіз та експериментальну перевірку організаційно-економічних показників ДНЗ «Катюжанське ВПУ» за наслідками проектної

діяльності, визначити чинники, що впливають на успішність проєктів;

розробити комплексно-цільову програму управління проєктною діяльністю закладу професійної освіти (УПД ЗПО) та методичні рекомендації щодо її впровадження.

Кваліфікаційна робота магістра складається з основної частини і додаткової. Основна частина містить такі структурні елементи: вступ, сутність (3 розділи – теоретичний, методичний, експериментальний), висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел, додатки.

1 РОЗДІЛ – ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ 1.1.

Сутність та характеристика проєктної діяльності; 1.2. Дидактичні умови використання проєктних технологій; 1.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід проєктної діяльності в закладах освіти. 2 РОЗДІЛ – ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ

(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ. 2.1. Аналіз педагогічних та організаційно-економічних показників впровадження проєктних технологій в ЗП(ПТ)О; 2.2. Управління проєктною діяльністю в закладах професійно

(професійно-технічної) освіти (на прикладі ДНЗ «Катюжанське ВПУ»; 2.3. Програми розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти; 3 РОЗДІЛ – РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНО-ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ. 3.1. Розробка структури й

змісту комплексно-цільової програми управління проєктною діяльністю; 3.2. Експертна оцінка комплексно-цільової програми; 3.3. Методичні рекомендації щодо її впровадження.

3.1. Розробка структури й змісту комплексно-цільової програми управління проєктною діяльністю; 3.2. Експертна оцінка комплексно-цільової програми; 3.3. Методичні рекомендації щодо її впровадження.

4. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата завдання	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	Кравченко Г.Ю., доцентка кафедри ТНОП та Д	01.01.2024	20.01.2024
2	Кравченко Г.Ю., доцентка кафедри ТНОП та Д	21.01.2024	20.02.2024
3	Юденкова О.П., доцентка кафедри МПО та СГД	21.02.2024	20.03.2024

5. Дата видачі завдання 01.01.2024 р.

6. Календарний план виконання роботи

№ 3 №	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Узгодження теми, складання змісту	листопад, 2023	Виконано
2	Вивчення літературних джерел	листопад – грудень, 2023	Виконано
3	Збирання матеріалу на підприємстві	листопад – грудень, 2023	Виконано
4	Обробка матеріалу	листопад – грудень, 2023	Виконано
5	Виконання розділу 1	січень, 2024	Виконано
6	Виконання розділу 2	січень-лютий, 2024	Виконано
7	Виконання розділу 3	лютий-березень, 2024	Виконано
8	Формулювання висновків	березень, 2024	Виконано
9	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	березень – квітень, 2024	Виконано
10	Подання роботи на кафедру	квітень, 2024	Виконано

Студент Марковець Ольга МАРКОВЕЦЬ
(підпис)

Керівник роботи Юденкова Олена ЮДЕНКОВА
(підпис)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

ВІДГУК

Керівника на кваліфікаційну роботу магістра – МАРКОВЕЦЬ Ольга
Станіславівна

Тема кваліфікаційної роботи магістра - Організація та управління проектною
діяльністю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (на прикладі
ДНЗ «Катюжанське ВПУ»)

Загальна характеристика кваліфікаційної роботи магістра :

Магістерська робота з теми «Організація та управління проектною діяльністю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти» є значимим дослідженням у галузі як педагогічної практики так і сфері управління закладом освіти. Студентка системно проаналізувала принципи та методи організації проектної діяльності в контексті професійної освіти та її перспективи для ефективної управлінської діяльності.

О. Марковець ретельно проаналізувала та систематизувала наукову літературу, висвітлила основні підходи та тенденції розробці ефективних стратегій управління проектами в закладах професійної освіти. Студентка глибоко вивчила існуючий досвід проектної діяльності в умовах ДНЗ «Катюжанське ВПУ») та запропонувала нові підходи до планування, координації та оцінки проектів в освітньому середовищі через розроблену та апробовану комплексно-цільову програму УПД ЗПО.

На підставі отриманих даних було розроблено Програму розвитку закладу професійної (професійно-технічної) освіти (на прикладі ДНЗ «Катюжанське ВПУ») та методичні рекомендації щодо впровадження УПД ЗПО.

Особлива увага приділялася управлінським аспектам використання проєктних технологій, зокрема, проведено детальний SWOT-аналіз, виявлено сильні та слабкі сторони такої діяльності:

Висновки, оцінка кваліфікаційної роботи магістра та пропозиції:

Магістерська робота стосується актуальної проблеми в управлінні освітніми закладами, зокрема, в професійній освіті, де проєктна діяльність стає все більш важливою складовою для досягнення успіху, особливо в кризових умовах військового стану та для повоєнного відновлення економіки країни.

Проаналізовано існуючі підходи до управління проєктами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду. Зарубіжний досвід вказує на активне використання проєктів у професійній освіті з метою підготовки здобувачів освіти до вимог сучасного ринку праці та забезпечення їхнього конкурентоспроможності. У цих країнах широко застосовуються інноваційні підходи до організації проєктної діяльності, такі як активне використання сучасних технологій, співпраця з промисловими підприємствами та міжнародні обміни.

Результати дослідження засвідчили про те, що на педагогічному рівні впровадження проєктних технологій має значний потенціал у покращенні якості освіти та залученні здобувачів освіти до активного навчання. Проте на організаційно-економічному рівні необхідно уважно виважувати витрати та результати, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів та досягнення поставлених цілей у процесі впровадження проєктних технологій.

Важливим аспектом є використання сучасних методів дослідження та аналізу, що дозволило авторці отримати об'єктивні дані та висновки. Практичне значення роботи полягає в можливості використання отриманих результатів для подальшого впровадження проєктних технологій у професійній освіті.

У цілому, мета дослідження досягнута - проаналізовано сучасний стан стратегічного планування та оцінено методи управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти, обґрунтовано шляхи її удосконалення (на прикладі роботи ДНЗ «Катюжанське ВПУ»).

Визначена мета кваліфікаційної роботи була досягнута через виконання наступних завдань: здійснено теоретичний аналіз сутності стратегічного планування проєктної діяльності в закладах професійної освіти, визначено сильні та слабкі сторони поточних підходів цієї діяльності в закладах професійної освіти; проаналізовано існуючі підходи до управління проєктами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду; здійснено аналіз та експериментальну перевірку організаційно-економічних показників ДНЗ «Катюжанське ВПУ» за наслідками проєктної діяльності, визначено чинники, що впливають на успішність проєктів; розроблено комплексно-цільову програму управління проєктною діяльністю закладу професійної освіти (УПД ЗПО) та методичні рекомендації щодо її впровадження.

У цілому, магістерська робота О. Марковець відзначається високим рівнем наукового та методологічного виконання, а також актуальністю тематики та практичним значенням отриманих результатів. Авторка внесла важливий внесок у вивчення та розвиток Галузі знань: 07 Управління та адміністрування, який заслуговує на належне визнання та увагу.

Аналіз змісту роботи, рівня її виконання, теоретичної та практичної значущості дає підстави вважати, що кваліфікаційна робота Марковець Ольги Станіславівни відповідає вимогам щодо написання магістерських робіт та, за умови успішного захисту, заслуговує на високу оцінку.

Керівник кваліфікаційної роботи магістра,
доцентка кафедри методики професійної освіти
та соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат педагогічних наук БІНПО
10.05.2024

 Олена ЮДЕНКОВА

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 166 с., 23 табл., 3 додатки, 100 джерел.

Об'єктом дослідження є система організації та управління проєктною діяльністю у професійно (професійно-технічному) закладі освіти. Метою роботи є аналіз існуючої системи організації та управління проєктної діяльності у навчальному закладі та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення. Методи дослідження – описовий, порівняльний, аналітичний, табличний, метод статистичного аналізу, групування та узагальнення даних, експертних оцінок.

Актуальність теми даної кваліфікаційної роботи полягає в тому, що на сучасному етапі розвитку економіки України, важливою умовою успішного функціонування навчального закладу є створення оптимальної системи організації та управління проєктною діяльністю у професійно (професійно-технічному) закладі освіти.

Під час виконання роботи було здійснено теоретичний аналіз сутності стратегічного планування проєктної діяльності в закладах професійної освіти, визначено сильні та слабкі сторони поточних підходів цієї діяльності в закладах професійної освіти, проаналізовано існуючі підходи до управління проєктами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду; здійснено аналіз та експериментальну перевірку організаційно-економічних показників ДНЗ «Катюжанське ВПУ» за наслідками проєктної діяльності, визначити чинники, що впливають на успішність проєктів та розроблено комплексно-цільову програму управління проєктною діяльністю закладу професійної освіти (УПД ЗПО) та методичні рекомендації щодо її впровадження.

Отримані в кваліфікаційній роботі спеціаліста результати можуть бути використані керівництвом навчального закладу в практичній діяльності і сприятимуть удосконаленню діяльності навчальних закладів.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ, УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ, СИСТЕМА
ПРОЄКТІВ, ЕФЕКТИВНІСТЬ

ABSTRACT

Qualification work: 166 p., 23 tables, 3 appendices, 100 sources.

The object of research is the system of organization and management of project activities in a vocational educational institution. The purpose of the study is to analyze the existing system of organization and management of project activities in an educational institution and to develop recommendations for its improvement.

Research methods: descriptive, comparative, analytical, tabular, statistical analysis, grouping and generalization of data, expert opinions. The relevance of the topic of this qualification work is that at the present stage of development of the Ukrainian economy, an important condition for the successful functioning of an educational institution is the creation of an optimal system for organizing and managing project activities in a vocational (vocational-technical) educational institution.

In the course of the work, a theoretical analysis of the essence of strategic planning of project activities in vocational education institutions was carried out, the strengths and weaknesses of current approaches to this activity in vocational education institutions were identified, existing approaches to project management in vocational education based on a comparative analysis of foreign and domestic experience were analyzed, and the organizational and economic indicators of the Katyzhanske VETI were analyzed and experimentally tested based on the results of project activities, and the

The results obtained in the qualification work of the specialist can be used by the management of the educational institution in practice and will contribute to the improvement of the activities of educational institutions.

PROJECT ACTIVITY, DEVELOPMENT MANAGEMENT, PROJECT SYSTEM, EFFICIENCY

ЗМІСТ

ВСТУП.....	13
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	18
1.1. Сутність та характеристика проєктної діяльності.....	18
1.2. Дидактичні умови використання проєктних технологій.....	32
1.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід організації та управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти.....	41
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ДНЗ «КАТЮЖАНСЬКЕ ВПУ»).	65
2.1. Аналіз педагогічних та організаційно-економічних показників впровадження проєктних технологій в ЗП(ПТ)О.....	65
2.2. Управління проєктною діяльністю в закладах професійно (професійно-технічної) освіти.....	80
2.3. Програми розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти.....	94
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНО-ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ» (УПД ЗПО) ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	109
3.1. Розробка структури й змісту комплексно-цільової програми УПД ЗПО	109
3. 2. Експертна оцінка комплексно-цільової програми УПД ЗПО.....	114
3.3. Методичні рекомендації щодо впровадження УПД ЗПО.....	127
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	133
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	139
ДОДАТКИ.....	151

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ І СКОРОЧЕНЬ

ЗП(ПТ)О – заклад професійно (професійно-технічної) освіти

ПТО – професійно-технічна освіта

ДНЗ «КВПУ» – Державний навчальний заклад «Катюжанське вище професійне училище»

ДНЗ – Державний навчальний заклад

УПД ЗПО – управління проєктною діяльністю у закладах професійної освіти;

ПД – проєктна діяльність

EU4Skills – «Кращі навички для сучасної України" – це спільна програма ЄС для підтримки реформи професійно-технічної освіти в Україні

ЄС – Європейський союз

ВСТУП

У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються, а вимоги ринку праці постійно зростають, перед керівниками закладів освіти, стоїть важливе завдання - підготувати випускників до успішної кар'єри та конкурентоспроможності.

Завдання розвитку професійної освіти в Україні розглядаються на інституційному рівні з урахуванням процесу децентралізації та регіональних особливостей. Недостатнє державне фінансування негативно впливає на стабільність та розвиток освітніх закладів, що підкреслює важливість залучення додаткових позабюджетних коштів через інноваційні форми, зокрема, проєктну діяльність. Передумовами впровадження цієї ініціативи у діяльність закладів П(ПТ)О є ряд заходів: розширення самостійності управління та покращення системи фінансування; підвищення продуктивності діяльності регіональних рад освіти, оптимізація мережі та створення нових типів навчальних закладів; оновлення змісту освіти на базі компетентнісного підходу; модернізація освітнього середовища; встановлення системи професійних кваліфікацій; впровадження дуальної форми навчання; збільшення привабливості закладів П(ПТ)О. Вище зазначені завдання щодо модернізації професійних закладів освіти, потреба вирішення основних проблем їх розвитку, а також аналіз світових тенденцій у проєктній діяльності цих закладів створюють умови для передбачення зростання проєктної роботи в українських закладах освіти. Це актуалізує необхідність управлінської підготовки до здійснення означеної діяльності.

Актуальність застосування проєктної діяльності у сфері професійної освіти підкреслюється здатністю здобувачів освіти адаптуватися до змін. Вони стикаються з різноманітними сценаріями та завданнями, що допомагає розвивати їхню гнучкість та здатність швидко адаптуватися до нових умов. Враховуючи вищезазначені аспекти, важливо визнати, що впровадження проєктної діяльності у сфері професійної освіти є необхідним елементом сучасного навчального процесу. Це забезпечує здобувачам освіти не лише

знання, а й практичний досвід, який робить їх готовими до викликів сучасного світу праці та сприяє їхньому успішному вступу в професійне життя.

Отже, дослідження організації та управління проектною діяльністю в закладах професійної освіти актуальне в контексті постійної потреби вдосконалення освітнього процесу. Зростання конкуренції на ринку праці та швидка зміна технологій вимагають від закладів професійної освіти ефективних стратегій управління та інноваційних підходів до організації навчальних проєктів. Дослідження спрямоване на виявлення оптимальних практик управління проєктами, що сприятиме підвищенню якості освіти та підготовці висококваліфікованих фахівців.

Мета дослідження: проаналізувати сучасний стан стратегічного планування та оцінити методи управління проектною діяльністю в закладах професійної освіти, обґрунтувати шляхи її удосконалення (на прикладі роботи ДНЗ «Катюжанське ВПУ»).

Для досягнення поставленої мети дослідження необхідно вирішити наступні завдання:

- здійснити теоретичний аналіз сутності стратегічного планування проектної діяльності в закладах професійної освіти, визначити сильні та слабкі сторони поточних підходів цієї діяльності в закладах професійної освіти;
- проаналізувати існуючі підходи до управління проєктами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду;
- здійснити аналіз та експериментальну перевірку організаційно-економічних показників ДНЗ «Катюжанське ВПУ» за наслідками проектної діяльності, визначити чинники, що впливають на успішність проєктів;
- розробити комплексно-цільову програму управління проектною діяльністю закладу професійної освіти (УПД ЗПО) та методичні рекомендації щодо її впровадження.

Об'єктом дослідження є організація проєктної діяльності в умовах закладу професійної освіти.

Предметом дослідження є аналіз стратегічного планування та методів ефективного управління проєктною діяльністю в ДНЗ «Катюжанське ВПУ».

Методи дослідження. У роботі застосовувалися як загальні, так і спеціальні методи пізнання. Серед загальних виокремимо: аналіз та синтез, які використовувалися при оцінці сутності дефініції «проєктної діяльності», її класифікації та етапів здійснення, узагальнення та структурний аналіз – при оцінці механізму управління проєктами з урахуванням специфіки діяльності організації та розрахунком економічної ефективності від їх реалізації, індукції та дедукції – при виокремленні шляхів удосконалення механізму управління проєктами у професійних закладах освіти та розробці рекомендацій щодо впровадження функціонального підходу в систему управління проєктами. З спеціальних методів використовувався статистичний метод порівнянь.

Практична цінність роботи. Практична значущість отриманих результатів полягає в тому, що розроблені автором матеріали, апробовані в ході дослідження, можуть бути використані керівниками закладів професійної освіти при організації проєктної діяльності.

Теоретико-практичні напрацювання дослідження були впроваджені при реалізації проєктної діяльності ДНЗ «Катюжанське ВПУ», досвід якого може бути використаним іншими закладами освіти для підвищення власної інноваційної та інвестиційної привабливості. Основні результати дослідження апробовано шляхом: розробки методичних рекомендацій «Управління проєктною діяльністю у закладі професійної освіти», що спрямовані на впровадження функціонального підходу в систему управління проєктами у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; комплексно-цільової програми управління проєктною діяльністю.

Апробація результатів дослідження. У період науково-творчої діяльності над виконанням магістерської роботи авторка приймала участь у

Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інновації в освіті: проблеми, тенденції та перспективи розвитку», організованій НМЦ ПТО у Запорізькій області та виступила з доповіддю на тему: «Впровадження грантрайтингу в освітню діяльність як потужний інструмент інтеграції закладів професійно (професійно-технічної) освіти» (2023р.), приймала участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий та управлінський аспекти», організованою Академією праці, соціальних відносин і туризму та опублікувала тези на тему: «Суть і зміст проєктної діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» (2024р.) та низці інших освітніх нетворкінгах.

Структура роботи складається з вступу, трьох основних розділів, висновків, списку літератури та додатків. У першому розділі описані теоретичні аспекти проєктної діяльності організації проєктної діяльності у закладах освіти. У другому розділі розглянуті особливості управління проєктною діяльністю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. У третьому розділі розроблена комплексно-цільова програма управління проєктною діяльністю, проведена оцінка комплексно-цільової програми в закладах професійно (професійно-технічної) освіти та розроблені методичні рекомендації щодо її впровадження на базі ДНЗ «Катюжанське ВПУ».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Сутність та характеристика проєктної діяльності

Сучасні технологічні прогрес та глобалізація впливають на постійні зміни у суспільстві. Ці зміни не обминають і сферу освіти, зокрема професійну освіту, яка тепер стає більш відкритою, гнучкою та інтернаціоналізованою. В цьому контексті заклади професійної освіти активно включаються у вирішення сучасних викликів шляхом участі у різноманітних проєктах. Вони можуть як ініціювати ці проєкти, так і долучатися до консорціумів для їх реалізації. Проєктна діяльність у закладах професійної освіти відіграє значну роль у підготовці здобувачів освіти до викликів, що постають перед ними у сучасному світі. Дослідники (Юденкова О.П., Кравченко Г.Ю, Аніщенко, В.М., Артющина, М.В., Герлянд, Т.М., Кулалаєва, Н.В. Радкевич В. О., Бородієнко О. В., Пуховська Л. П., Самойленко О. А., Радкевич О. П., Базелюк Н. В.) стверджують, що вміння працювати у проєктах стає не менш важливим, ніж набуття теоретичних знань, оскільки це сприяє розвитку креативності, самостійності та комунікативних навичок. Участь у проєктній діяльності дозволяє здобувачам освіти застосовувати теоретичні знання на практиці, вирішувати реальні проблеми та набувати цінний досвід. Деякі вчені й експерти навіть вважають, що сучасний світ можна розглядати як «світ на основі проєктів», де майже кожна сфера діяльності базується на проєктному підході. Таке сприйняття світу підкреслює важливість розвитку навичок управління проєктами та здатності працювати в колективі. Таким чином, проєктна діяльність у закладах професійної освіти є не лише інструментом для отримання практичного досвіду, але й важливою складовою підготовки майбутніх фахівців до успішної кар'єри в умовах сучасного ринку праці.

За даними українського сервісу Freelancehunt, який провів масштабне дослідження (<https://salol.li/5491a72>) - значна частина працездатного населення займається фрілансом в тому числі проєктною діяльністю.

Фрілансер виконує завдання без укладання довгострокового контракту з роботодавцем, зазвичай виконуючи роботу для різних клієнтів одночасно. Найбільше фрілансерів працюють у категоріях «Дизайн та арт» (32,5%), «Програмування» (19,99%), «Робота з текстами» (19,38%), «Адміністрування» (1,75%), «Аутсорсинг і консалтинг» (1,27%), «Мобільні додатки» (0,81%), маркетингові дослідження, управління проектами, бізнес-консультування – 2,3 %, робота перекладами – 5,38%.

Швидкі темпи розвитку проєктної діяльності породжують ряд викликів для підготовки майбутніх фахівців та роботи закладів професійної освіти взагалі. Згідно з Брюггським Комюніке [22], що є стратегічним документом Європейського Союзу у сфері вищої та професійної освіти і навчання, молоді здобувачі освіти у 2024 році стоять тільки на початку своєї професійної кар'єри і очікують щонайменше 30 років робочого життя. Деякі з них обійматимуть професії, які ще не існують, тоді як інші можуть мати рідкісні зникаючі спеціальності. В умовах постійних змін на ринку праці важливо забезпечити постійне вдосконалення професійної освіти, щоб вона відповідала поточним вимогам. Інтеграція потреб ринку праці вимагає розвитку нових умінь та навичок у професійній підготовці молодого покоління [5]. У сфері професійної освіти поняття проєктної діяльності визначається різноманітністю та різними означеннями, які відрізняються своїм змістом і структурою. В світовому освітньо-науковому співтоваристві існує значне накопичення різних визначень терміну «проєкт». Відповідно до Міжнародного стандарту управління проєктами , який має визнання протягом більше 30 років, проєкт визначається як «тимчасове підприємство, створене для реалізації унікальних продуктів, послуг або результатів» [18]. Ми розглядаємо проєкт як комплексну систему з чітко визначеним початком і закінченням. Об'єкт проєкту постійно змінюється, пройшовши шлях від ідеї до матеріального втілення або створення конкретного продукту. У процесі проєктування і його реалізації беруть участь різні учасники, такі як проєктна команда, підрядники, інвестори і інші.

У сучасному розумінні поняття «проект» визначається як комплекс дій, спрямованих на досягнення певних цілей або результатів. Терміни «господарська діяльність» та «комплекс робіт» часто вживаються як синоніми. Проект також може описуватися як система організаційно-правових і фінансових документів, необхідних для його реалізації або описують проведені дії. Узагальнюючи, проект - це сукупність цілеспрямованих, послідовно орієнтованих у часі, одноразових, комплексних і нерегулярно повторюваних дій, спрямованих на досягнення кінцевого результату в умовах обмеженості ресурсів і чітко визначених термінів початку і завершення [4].

Зазначаючи, що формулювання термінів може різнитися, важливо розуміти, що це загальний підхід до розуміння поняття «проект». Тому наведемо ще декілька відомих визначень поняття «проект»:

1. Тлумачний словник Вебстера: «Проект – це будь-що, що замислюється чи планується, велике підприємство» [14].
2. Англійська асоціація проект-менеджерів: «Проект – це окреме підприємство з визначеними цілями, що часто включають вимоги щодо часу, вартості та якості результатів, які повинні бути досягнуті»[6].
3. DIN 69901, Німеччина: «Проект – це підприємство (намір), яке в значному ступені характеризується неповторністю умов та інших обмежень; розмежування від інших намірів; специфічна для проекту організація його реалізації»[6].
4. Світовий Банк у власному «Оперативному керівництві" № 2.20: "Проект – комплекс взаємозв'язаних заходів, спрямованих на досягнення у проміжку визначеного періоду часу і при встановленому бюджеті поставлених завдань з чітко визначеними цілями...». Для банку цілями є: збільшити чи реконструювати виробничі можливості економічної і соціальної інфраструктури, підвищити їх збереження і використання; надати технічну допомогу у підготовці, реалізації та керівництві проектами, навчанні кадрів; представити фінансові кошти, послуги та сприяння при підготовці і реалізації проектів [6].

З врахуванням цих критеріїв, проєкт можна визначити як систему цілеспрямованих, змінних та часово обмежених дій, спрямованих на досягнення кінцевого результату за обмежених ресурсів та чітко визначених термінів початку і завершення [6]. Сутність проєктів також відображається у їхніх типологічних ознаках, таких як домінуюча діяльність (дослідницька, творча, прикладна), предметно-змістова галузь (монопроєкт, міжпредметний), характер координації (безпосередній, прихований), контакти між учасниками, кількість учасників та тривалість проєкту.

Мета проєкту – доказовий результат і задані умови реалізації загального завдання проєкту. З точки зору теорії систем управління проєкт як об'єкт управління повинен бути контрольованим і керованим, тобто виділяються певні характеристики, за якими можна постійно контролювати хід виконання проєкту (контрольованість) [4].

Наведемо деякі спільні ознаки, що характеризують проєкти:

- *Спрямованість на досягнення мети:* Проєкти мають конкретну мету, на досягнення якої спрямовані всі дії. Ця мета виступає основою для планування та реалізації проєкту [6].
- *Ієрархічні цілі:* У проєктах часто є кілька рівнів цілей. Наприклад, у проєкті розробки програмного забезпечення може бути загальна мета, така як розробка системи управління базами даних, і декілька проміжних цілей, наприклад, тестування системи або встановлення термінів звітування.
- *Координоване виконання дій:* Реалізація проєктів вимагає виконання багатьох взаємопов'язаних завдань. Порушення синхронізації може призвести до невиконання проєкту.
- *Часові рамки проєкту:* Проєкти мають чітко визначені проміжки часу для їх виконання, зі стартом і завершенням. На завершення проєкту впливають досягнення основних цілей. Графіки робіт визначають час початку та завершення запланованих дій.
- *Наявність бюджету:* Проєкти потребують ресурсів, таких як матеріали, людські ресурси та фінансування. Наявність бюджету визначає

обсяг фінансових ресурсів, необхідних для виконання проєкту відповідно до його обсягу, завдань та термінів.

- **Унікальність:** Проєкти є унікальними та неповторними заходами. Їх рівень унікальності може варіюватися від стандартних до вищого рівня, залежно від специфіки проєкту. Наприклад, будівництво стандартного будинку може мати низький рівень унікальності, тоді як проєкти з унікальними особливостями, такими як розташування на земельній ділянці або впровадження нових технологій, можуть мати високий рівень унікальності.

Розглянемо основні характеристики відмінності проєктної діяльності від інших видів діяльності, які наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Критерії відмінності проєктів

Критерій	Проєкт	Інші види діяльності
1	2	3
Мета	Досягнення чітко визначених цілей протягом обмеженого періоду часу.	Досягнення поточних або рутинних цілей.
Унікальність	Кожен проєкт є унікальним і має свої особливості.	Часто повторюються або мають подібні характеристики.
Складність	Можуть бути простими або складними, залежно від обсягу робіт, кількості учасників, ресурсів тощо.	Зазвичай простіші за проєкти.
Обмеженість	Мають чітко визначені часові рамки, бюджет та ресурси.	Часто не мають чітких обмежень.
Ризики	Можуть виникати непередбачувані обставини, які можуть вплинути на результат проєкту.	Ризики зазвичай менші.
Управління	Вимагають ретельного планування, моніторингу та контролю.	Управління може бути менш формалізованим.
Командна робота	Часто потребують співпраці між різними людьми з різними навичками та досвідом.	Можуть виконуватися індивідуально
Навчання	Надають можливість для навчання та розвитку нових навичок.	Можливості для навчання можуть бути обмеженими.

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі практичного посібника «Проєктна діяльність у системі професійної (професійно-

технічної) освіти» / В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко, Л. П. Пуховська, О. А. Самойленко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк. – Житомир: «Полісся», 2020. – 236 с.[5]

Важливо зазначити, що не всі проєкти чітко відповідають всім перерахованим вище характеристикам. Деякі проєкти можуть мати спільні риси з іншими видами діяльності. Тим не менш, проєкти відрізняються від інших видів діяльності тим, що вони мають чітко визначені цілі, обмежені часові рамки, ресурси та ризики, а також потребують ретельного планування, моніторингу та контролю. Розглянемо найвідоміші міжнародні асоціації та організації, що займаються стандартизацією проєктної діяльності. До них належать:

- *Project Management Institute, PMI.* Інститут управління проєктами— неприбуткова організація, що об'єднує понад 290 тис. членів. Найбільшим здобутком цієї організації є розроблення сертифікації спеціалістів в галузі управління проєктами на основі «Керівництва до Зводу знань з управління проєктами» (PMBOK Guide), що пізніше був визнаний національним стандартом США. З січня 2013 р. набула чинності п'ята версія стандарту PMBOK 2012 [5].

- *International Project Management Association, IPMA.* Міжнародна асоціація з управління проєктами — неприбуткова професійна асоціація, що об'єднує понад 50 національних асоціацій. Серед них *Українська асоціація управління проєктами «УКРПНЕТ»*, яка приєдналась до міжнародної спільноти в 1993 р. і є національним відділенням IPMA, а з 1997 р. співпрацює з Інститутом управління проєктами (PMI) [5].

- *Association for Project Management, APM.* Асоціація з управління проєктами — незалежна національна організація Великобританії у сфері управління проєктами, яка була створена в 1972 р. Ця асоціація займається розробленням стандартів оцінювання компетенції менеджерів для управління програмами та портфелями [5].

- *Project Management Association of Japan, PMAJ.* Асоціація з управління проєктами Японії — неурядова організація, яка покликана створити унікальний японський підхід до управління проєктами. У межах цієї асоціації було створено комітет з інноваційного розвитку, який в подальшому розробив стандарт проєктної діяльності під назвою «Керівництво з управління проєктами та програмами для впровадження інновацій на підприємствах» (P2M) [5].

- *Global Alliance for Project Performance Standards, GAPPS.* Міжнародне об'єднання з розробки стандартів управління проєктами - неприбуткова організація, що об'єднує волонтерів з метою розроблення кваліфікаційних стандартів для проєктних менеджерів. Шляхом публічного обговорення ця організація створила і вдосконалила низку стандартів. Найвідомішим є «Стандарт оцінювання практичної компетенції менеджерів програм» [5].

- *Міждержавна рада зі стандартизації, метрології та Сертифікації.* (МДР) Співдружності Незалежних Держав (СНД) є міжурядовим органом СНД з формування і проведення узгодженої політики зі стандартизації, метрології та сертифікації. МДР визнана Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO) регіональною організацією зі стандартизації як Євразійська рада зі стандартизації, метрології та сертифікації (EASC), членами якою є національні органи зі стандартизації держав, що входять в СНД, і можуть стати національні органи зі стандартизації інших країн у разі приєднання до Угоди про проведення узгодженої політики в галузі стандартизації, метрології, сертифікації. МДР розробляє і приймає міждержавні стандарти ГОСТ [5].

- *(International Standardization Organization, ISO)* Міжнародна організація з стандартизації — найвідоміша та найавторитетніша міжнародна організація з розроблення стандартів, яка була створена в 1947 р. У ній розроблено близько 20 тисяч стандартів, які лягли в основу десятків тисяч національних нормативних документів багатьох країн. Знаковою подією

у 2012 р. для розвитку проєктної діяльності стало створення стандарту ISO 21500:2012 «Керівництво з управління проєктами» (Guidance on project management) [5] (див. Табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Порівняння структури міжнародних стандартів з управління

РОЗДІЛ	РМВОК 4	ISO 21500:2012	РМВОК 5
Назва	Керівництво з управління проєктами (Project Management Body of Knowledge)	Керівництво з проєктного менеджменту (Project Management Handbook)	Керівництво з управління проєктами (Project Management Body of Knowledge)
Рік публікації	2008	2013	2018
Розробник	Project Management Institute (PMI)	International Organization for Standardization (ISO)	Project Management Institute (PMI)
Структура	9 розділів	12 розділів	10 розділів
Основні теми	Планування, виконання, моніторинг, контроль, закриття проєкту	Управління проєктами, управління портфелем проєктів, управління програмами	Планування, виконання, моніторинг, контроль, закриття проєкту
Ключові концепції	Процеси управління проєктами, групи процесів, знання в сфері управління проєктами	Принципи управління проєктами, підходи до управління проєктами, методи управління проєктами	Процеси управління проєктами, групи процесів, знання в сфері управління проєктами
Цільова аудиторія	Менеджери проєктів, члени команди проєкту, зацікавлені сторони	Менеджери проєктів, члени команди проєкту, зацікавлені сторони	Менеджери проєктів, члени команди проєкту, зацікавлені сторони
Переваги	Покращення розуміння принципів та методів управління проєктами, підвищення ефективності управління проєктами, зниження	Покращення розуміння принципів та методів управління проєктами, підвищення ефективності управління проєктами, зниження ризиків проєкту	Покращення розуміння принципів та методів управління проєктами, підвищення ефективності управління проєктами, зниження ризиків проєкту

	ризиків проекту		
--	-----------------	--	--

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі стандартів PMBOK, 4ISO 21500:2012, PMBOK 5

Таким чином, якщо керівник закладу професійної освіти розглядає можливість впровадження міжнародних стандартів з управління проектами у свій заклад, важливо провести ретельне дослідження та вибрати стандарти, які найкраще відповідають потребам даного закладу освіти.

Водночас потрібно чітко розуміти, що в управлінні проектами виділяють основні класифікації проектів: класи проектів – за складом, структурою та його предметною галуззю; типи проектів – за основними сферами діяльності, в яких реалізується проект; види проектів – за характером предметної галузі проекту, тривалістю проектів [6].

Різноманітність проектів зумовлює потребу в їх систематизації, яку надає таблиця 1.3

Таблиця 1.3

Основні класифікації проектів в управлінні

Класифікація	Опис	Приклади
1	2	3
ЗА СФЕРОЮ ЗАСТОСУВАННЯ		
ВИРОБНИЧІ	Спрямовані на створення нових продуктів або послуг.	Будівництво нового заводу, розробка нового автомобіля, запуск нової лінії з виробництва одягу.
ІНФОРМАЦІЙНІ	Спрямовані на розробку та впровадження нових інформаційних систем.	Впровадження нової системи ERP, створення корпоративного веб-сайту, розробка мобільного додатку.
НАУКОВО-ДОСЛІДНІ	Спрямовані на отримання нових знань та розробку нових технологій.	Розробка нового лікарського препарату, дослідження нових джерел енергії, вивчення поведінки тварин.
ІННОВАЦІЙНІ	Спрямовані на впровадження нових ідей та технологій.	Впровадження нових методів навчання, розробка нових маркетингових стратегій, створення нових бізнес-моделей.
НАВЧАЛЬНІ	Спрямовані на навчання та розвиток	Проведення тренінгів, розробка навчальних курсів, реалізація

	персоналу.	програм підвищення кваліфікації.
СОЦІАЛЬНІ	Спрямовані на вирішення соціальних проблем.	Будівництво нового дитячого будинку, надання допомоги малозабезпеченим сім'ям, боротьба з безробіттям.

Продовження Таблиці 1.3

1	2	3
ЗА МАСШТАБОМ		
ВЕЛИКІ	Проекти з бюджетом понад 1 мільйон доларів США.	Будівництво нового аеропорту, розробка нового літака, реалізація масштабної реконструкції міста.
СЕРЕДНІ	Проекти з бюджетом від 100 тисяч до 1 мільйона доларів США.	Будівництво нового офісного центру, розробка нового програмного забезпечення, проведення маркетингової кампанії.
МАЛІ	Проекти з бюджетом до 100 тисяч доларів США.	Розробка нового веб-сайту, проведення тренінгу, ремонт офісного приміщення.
ЗА ТРИВАЛІСТЮ		
КОРОТКОСТРОКОВІ	Проекти, які тривають до 1 року.	Розробка нового маркетингового плану, проведення виставки, організація конференції.
СЕРЕДНЬОСТРОКОВІ	Проекти, які тривають від 1 до 3 років.	Впровадження нової системи ERP, будівництво нового житлового комплексу, розробка нового продукту.
ДОВГОСТРОКОВІ	Проекти, які тривають більше 3 років.	Будівництво нового аеропорту, розробка нового літака, реалізація масштабної реконструкції міста.
ЗА СКЛАДНІСТЮ		
ПРОСТІ	Проекти з чітко визначеними цілями, завданнями та ресурсами.	Розробка нового веб-сайту, проведення тренінгу, ремонт офісного приміщення.
СКЛАДНІ	Проекти з нечітко визначеними цілями, завданнями та ресурсами, а також з високим ризиком.	Впровадження нової системи ERP, будівництво нового житлового комплексу, розробка нового продукту.
ЗА СТУПЕНЕМ НОВИЗНИ		
ІННОВАЦІЙНІ	Проекти, які передбачають розробку нових продуктів, послуг або технологій.	Розробка нового лікарського препарату, дослідження нових джерел енергії, вивчення поведінки тварин.
МОДИФІКАЦІЙНІ	Проекти, які передбачають внесення змін до існуючих продуктів, послуг або технологій.	Вдосконалення існуючого програмного забезпечення, модернізація обладнання, оновлення веб-сайту.

Продовження Таблиці 1.3

1	2	3
ВІДТВОРЮВАЛЬНІ	Проекти, які передбачають повторення існуючих продуктів, послуг або технологій.	Будівництво нового житлового комплексу за типовим проектом, тиражування успішного маркетингового плану, проведення повторних тренінгів.
ЗА СТУПЕНЕМ УЧАСТІ		
НАЦІОНАЛЬНІ	Реалізуються в межах однієї країни.	Будівництво нових автомагістралей, розвиток атомної енергетики, реалізація космічних програм.
МІЖНАРОДНІ	Реалізуються в декількох країнах.	Будівництво трансконтинентальних трубопроводів, реалізація програм з охорони навколишнього середовища, спільні наукові дослідження.
РЕГІОНАЛЬНІ	Реалізуються в межах одного регіону.	Будівництво нових доріг та мостів, розвиток туризму, реалізація програм з енергозбереження
ЛОКАЛЬНІ	Реалізуються в межах однієї місцевості.	Будівництво нового дитячого майданчика, ремонт школи, організація фестивалю

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника «Управління проектами» Микитюк П.П. Тернопіль, 2014. 270 [11]

В управлінні проектами необхідно розрізняти поняття «проект», «портфель проектів» та «програма», які іноді неправомірно ототожнюють [6] (див.Табл.1.4).

Таблиця 1.4

Основні характеристики проекту, програми і портфелю

Характеристика	Проект	Програма	Портфель
1	2	3	4
Визначення	Тимчасове підприємство, спрямоване на досягнення чітко визначеної мети з унікальними вимогами та обмеженнями	Набір пов'язаних між собою проектів, керованих для досягнення спільних цілей	Сукупність проектів та програм, керованих для досягнення стратегічних цілей організації
Мета	Досягнення конкретних результатів або продуктів	Досягнення довгострокових цілей, які виходять за рамки окремих проектів	Оптимізація використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей організації чи підприємства

Продовження Таблиці 1.4

1	2	3	4
Тривалість	Обмежена в часі, з чітко визначеним початком і кінцем	Більш тривала, може тривати декілька років	Не має чітко визначеної тривалості, може існувати протягом багатьох років
Масштаб	Може варіюватися від невеликих до великих проєктів.	Зазвичай більші та складніші, ніж окремі проєкти	Може включати в себе безліч проєктів та програм різного масштабу
Управління	Здійснюється командою проєкту під керівництвом керівника проєкту	Здійснюється офісом програмного управління (РМО) під керівництвом директора РМО	Здійснюється на рівні портфельного менеджменту під керівництвом керівника портфелем
Фокус	На оперативних завданнях та досягненні конкретних результатів	На стратегічних цілях та загальному баченні	На стратегічних цілях організації та оптимальному використанні ресурсів
Ризики	Можуть бути значними, залежно від складності та масштабу проєкту	Можуть бути більш високими, ніж у окремих проєктах, через їхню складність та тривалість	Можуть бути найвищими
Фінансування	Зазвичай виділяється на весь термін дії проєкту	Може виділятися на етапах або по проєктах	Може виділятися на основі пріоритетів проєктів та програм
Бачення і стратегія	Має чітко визначене бачення та стратегію, які ґрунтуються на потребах замовника та цілях організації	Має чітко визначене бачення та стратегію, які ґрунтуються на стратегічних цілях організації	Має чітко визначене бачення та стратегію, які ґрунтуються на загальних стратегічних цілях організації
Комерційна вигода	Може мати значну комерційну вигоду, наприклад, збільшення продажів, зниження витрат або підвищення рентабельності	Може мати значну комерційну вигоду, наприклад, покращення конкурентної переваги або вихід на нові ринки	Може мати значну комерційну вигоду, наприклад, підвищення загальної вартості організації або створення нових потоків доходу
Організаційні зміни	Може потребувати змін в організаційній структурі, процесах або системах	Може потребувати змін в організаційній структурі, процесах або системах на більш широкому рівні	Може потребувати значних змін в організаційній структурі, культурі та стратегії

Продовження Таблиці 1.4

1	2	3	4
Час, витрати	Зазвичай має обмежений бюджет і термін дії	Зазвичай має більш значний бюджет і термін дії, ніж окремі проекти	Може мати значний бюджет і термін дії
Приклади	Будівництво будинку, розробка нового продукту, впровадження нової системи	Розробка та впровадження нової ІТ-системи, модернізація виробничого комплексу, вихід на новий ринок	Управління всіма ІТ-проектами в організації, управління інвестиціями в дослідження

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [5]

Програма - це не просто набір проектів, а цілеспрямована ініціатива, що об'єднує проекти з минулого, сьогодення та майбутнього з комплексом організаційних змін, що об'єднуються за: загальними цілями (програми спрямовані на досягнення чітко визначених цілей, які можуть бути стратегічними, операційними або тактичними); синергією (виконання окремих проектів в рамках програми призводить до синергії, що дає значно більший результат, ніж сума результатів кожного проекту окремо); конкретною комерційною вигодою (програми мають на меті принести організації визначену комерційну вигоду, наприклад, збільшення продажів, зниження витрат або підвищення рентабельності). Важливо розуміти, що виконання окремого проекту в складі програми може не давати відчутного результату, тоді як здійснення всієї програми забезпечує максимальну ефективність. Програми можна класифікувати на: операційні програми, що спрямовані на покращення поточних операцій та процесів в організації; програми перетворення, що спрямовані на суттєві зміни в організації, наприклад, на впровадження нової бізнес-моделі або на вихід на новий ринок; пілотні програми, які використовуються для тестування та оцінки нових ідей або концепцій перед їхнім масштабним впровадженням.

Ефективне управління програмами потребує: чіткого планування (визначення обсягу робіт, постановка цілей, розробка стратегії та плану

реалізації); координації (забезпечення узгодженості дій різних зацікавлених сторін); моніторингу та контролю (відстеження прогресу, виявлення та вирішення проблем); управління ризиками (ідентифікація, оцінка та мінімізація ризиків); залучення зацікавлених сторін (спілкування з усіма, хто має відношення до програми, та врахування їхніх потреб та очікувань). Таким чином, програми є потужним інструментом, який може допомогти організаціям досягати своїх стратегічних цілей, знижувати ризики та краще використовувати ресурси для досягнення кращих результатів.

Портфель проєктів - це сукупність проєктів, програм та інших ініціатив, що виконуються в даний час, об'єднаних з метою ефективного управління для досягнення стратегічних цілей організації. Це комплекс одночасно виконуваних проєктів і програм, які об'єднані власником портфеля відповідно до стратегічних завдань організації. Власник портфеля зазвичай визначає пріоритети, ресурси та стратегічні цілі для кожного проєкту в межах портфеля і відстежує їх виконання, сприяючи вирішенню стратегічних завдань [6]. Ключові характеристики портфеля проєктів: стратегічна спрямованість (портфель проєктів формується на основі стратегії організації та включає лише ті проєкти, які сприяють досягненню її цілей); баланс (портфель проєктів має бути збалансованим за різними критеріями, такими як ризик, терміни, вартість та ресурси); оптимізація (проєкти в портфелі повинні доповнювати один одного та максимізувати загальну вигоду для організації); управління (портфель проєктів потребує ефективного управління, яке включає в себе планування, моніторинг, контроль та координацію).

В сучасному динамічному світі, де проєкти стають все більш складними, господарюючим суб'єктам важливо йти в ногу з часом та розвивати свою зрілість в управлінні проєктами. Саме для цього Американський Інститут Управління проєктами (PMI) (<http://surl.li/szqcx>) розробив OPM3 (Organization Project Management Maturity Mode) — Модель організаційної зрілості управління проєктами. OPM3 - це стандарт, який допомагає організаціям

оцінити свій рівень зрілості в управлінні проєктами та визначити напрямки для розвитку, а саме три рівні зрілості суб'єктів господарювання:

1) РМЗ - Модель зрілості управління проєктами оцінює рівень зрілості процесів управління проєктами в організації і надає рекомендації щодо їх поліпшення.

2) Р2МЗ - Модель зрілості управління програмами та проєктами спрямована на оцінку та поліпшення зрілості процесів управління як окремими проєктами, так і їх програмами в організації.

3) РЗМЗ - Модель зрілості управління портфелями, програмами та проєктами дозволяє оцінити та підвищити зрілість управління портфелем проєктів, їх програмами та окремими проєктами в організації.

Таким чином, організація може досягти нового рівня зрілості лише після успішного освоєння попередніх рівнів. Щоб ефективно управляти портфелем проєктів, необхідно спочатку здійснити успішну імплементацію управління окремими проєктами і програмами.

Успішне виконання проєктів потребує не лише чітко визначених цілей та завдань, але й налагодження ефективної співпраці з партнерами. Це стосується й закладів професійної освіти, які прагнуть досягти успіху у своїх інноваційних проєктах. Ефективний пошук гарантує, що партнери відповідають меті та завданням проєкту і сприятиме успішній реалізації його цілей. У сфері професійної освіти потенційні партнери можуть бути знайдені через професійні асоціації та об'єднання, участь у науково-практичних та професійних заходах, соціальні професійні мережі, електронний маркетинг або спеціалізовані сервіси та бази даних.

Є ще безліч сайтів і платформ, де зібрана інформація про культурні та креативні проєкти, які прямо зараз шукають партнерів. Ось деякі з них: Creative Partners (<http://www.euclid.info/past-services/>); Culture360 (<http://surl.li/tpalv>); UACulture (<http://uaculture.org/organisations/>); On the move (<http://on-the-move.org/>); Національні офіси Erasmus+; база даних результатів проєктів

Erasmus+ (<https://salol.li/5610cCe>); UNEVOC Network (<http://surl.li/szrhc>); EUPARTNERSEARCH (<https://salol.li/8Da7eF6>); Європейський альянс з питань учнівства (<http://surl.li/szrhu>); Європейський тиждень професійних навичок (<http://surl.li/szrig>).

Отже, проєктна діяльність відіграє важливу роль у розвитку різних сфер суспільного життя, таких як будівництво, виробництво, інформаційні технології, наукові дослідження, професійна освіта та інші. Ефективне управління проєктами є ключовим фактором успіху будь-якої організації та гарантує досягнення поставлених цілей в цілому, а закладів професійної освіти зокрема. Таким чином, проєктна діяльність в закладі професійної освіти відіграє ключову роль у формуванні висококваліфікованих фахівців, сприяє розвитку практичних навичок, забезпечує підготовку майбутніх кваліфікованих робітників до реальних викликів ринку праці та сприяє здобуттю практичного досвіду. Впровадження проєктної діяльності забезпечує ефективне управління освітнім процесом через системні інновації та впровадження інвестицій, що в свою чергу стимулює творчий підхід до розвитку сучасного освітнього середовища.

На основі проведених наукових розвідок пропонуємо власне трактування базового поняття дослідження – *«проєктна діяльність в закладі професійної освіти»* - це систематичний та цілеспрямований процес планування, реалізації, управління та оцінки освітніх ініціатив та заходів, спрямованих на досягнення конкретних цілей та завдань, пов'язаних із навчанням, оновленням матеріально-технічної бази та інфраструктури закладу освіти, розвитком та підготовкою здобувачів освіти до вирішення професійних завдань. Проєктна діяльність в закладі професійної освіти може включати розробку нових освітніх програм, організацію практичних занять та майстер-класів на нових виробничих потужностях (проєкти зі створення сучасних навчально-практичних центрів чи хабів, кар'єрних центрів), впровадження інноваційних методик навчання та оцінювання (інвестиції в методики хмарного навчання та симулятори), а також здійснення дослідницьких

проектів та партнерство з іншими освітніми установами чи підприємствами. Така діяльність сприяє активному залученню здобувачів освіти до практичного навчання, розвитку їхніх компетентностей та підготовці до реальних викликів сучасного ринку праці.

1.2. Дидактичні умови використання проектних технологій

Ключовим фактором активного прогресу як для сучасної особистості, так і для суспільства загалом, є освіта. У сфері професійної освіти важливо надавати перевагу методам, які акцентуються на практичному застосуванні знань і навичок, що формують комплекс професійно значущих аспектів особистості. Один із таких методів - технологія проектного навчання, яку можна описати як систематичну педагогічну діяльність, що включає продуктивну співпрацю студентів у вирішенні конкретних викликів або завдань, що призводить до створення конкретного творчого продукту та його публічної презентації. У втіленні технології проектного навчання важливо створити такі дидактичні умови, які сприятимуть ефективності її реалізації. Щоб визначити ці умови, спершу ми уточнили їхнє визначення. Поняття «умови», «педагогічні умови», «дидактичні умови» зараз широко використовуються в педагогічних дослідженнях [7]. Загальнонаукове поняття «умова» тлумачиться як сукупність причин і обставин, що впливають на функціонування і розвиток будь-якого об'єкта, включаючи педагогічну систему та цілісний педагогічний процес. Згідно з діяльнісним підходом, умови розглядаються як необхідна складова будь-якої діяльності, позначаючи середовище та засоби, в яких здійснюється діяльність і реалізується певний результат. Важливо не лише враховувати наявні умови, а й працювати з ними, перетворювати та змінювати модальність впливу, роблячи їх засобом розв'язання педагогічних завдань, тобто здійснюючи управління цими умовами. Можна сказати, що реалізація будь-якої технології навчання,

включаючи проєктну, вимагає управління існуючими умовами навчальної діяльності [17].

Поняття «педагогічні умови» та «дидактичні умови» не є тотожними. Відповідно до аналогії з педагогікою як наукою про освіту, навчання, виховання та розвиток особистості, та дидактикою як частиною педагогіки, що досліджує теорію навчання, можна стверджувати, що поняття «педагогічні умови» за змістом ширше за поняття «дидактичні умови». Педагогічні умови охоплюють різноманітні причини та обставини реалізації освітньої, навчальної та виховної діяльності, що сприяють результативності освітньої підготовки [17]. Дидактичні умови є вужчими і безпосередньо стосуються процесу навчання. Отже, при реалізації конкретної технології навчання важливо враховувати дидактичні умови та проводити свідоме управління ними. Також слід використовувати системний підхід, що дозволяє виділяти дидактичні умови успішної реалізації окремих етапів навчального процесу.

Протягом 2016-2018 років співробітниками лабораторії технологій професійного навчання інституту професійно-технічної освіти НАПН України проводилося опитування педагогів ЗП(ПТ)О з приводу готовності використовувати технологію проєктного навчання, включаючи оцінку наявних умов для проєктного навчання. У цьому опитуванні взяли участь 2384 педагоги з різних регіонів України (<http://surl.li/darzv>).

Аналіз відповідей педагогів свідчить про те, що вони переважно вважають рівень наявних умов середнім. Готовність організовувати проєктне навчання здобувачів освіти була оцінена середньо (68,4% відмітили середню готовність, а 13,3% – високу). Також педагоги вище середнього оцінюють оптимальність складу навчальних груп (69,3% обрали середній рівень, 12,7% – високий). Знижені оцінки виявлені щодо готовності здобувачів освіти до участі в проєктній діяльності (27,6 % педагогів обрали низький рівень), наявності необхідного навчального часу на організацію проєктного навчання (27,9 % педагогів відмітили низький рівень наявності даної умови). Серед

інших умов педагоги називали мотивацію педагогів та здобувачів освіти, підготовленість здобувачів освіти, стан матеріально-технічної бази ЗП(ПТ)О, креативність педагогів, наявність методичних розробок проєктних завдань, наявність стандартів ЗП(ПТ)О, можливості навчальної дисципліни, належне планування навчально-виробничого процесу, фінансове заохочення педагогів тощо [8].

Проведений теоретичний аналіз та опитування педагогів дали змогу дійти висновку, що педагогу потрібно створювати дидактичні умови, необхідні для успішної реалізації усіх компонентів проєктного навчання: мотиваційно-цільового, змістового, організаційно-технологічного, контрольного-оцінного [8].

Управління проєктною діяльністю в закладі освіти може бути ключовим для розвитку та вдосконалення навчального процесу, впровадження нових методик та технологій навчання, а також для організації та підтримки різноманітних освітніх ініціатив. Ось кілька кроків, які керівник закладу освіти повинен вжити для ефективного управління проєктами: визначення цілей та області проєкту (керівник повинен чітко визначити мету проєкту, його обсяг і очікувані результати, важливо також визначити область застосування проєкту в контексті освітньої діяльності закладу); формування команди (команда проєкту повинна бути компетентною та має володіти необхідними знаннями та навичками, кожен учасник команди повинен розуміти свої обов'язки та відповідальність); планування ресурсів (керівник повинен визначити необхідні ресурси для виконання проєкту, такі як фінансові, людські, матеріальні та технічні ресурси); розробка робочого графіка (потрібно скласти детальний графік робіт, визначивши критичні терміни та завдання, які потрібно виконати для досягнення цілей проєкту); комунікація та звітність (керівник повинен забезпечити ефективну комунікацію з усіма зацікавленими сторонами проєкту, включаючи учасників команди, вчителів, учнів, батьків та адміністрацію закладу. Також важливо регулярно звітувати про прогрес та результати проєкту); контроль та оцінка (керівник повинен систематично контролювати виконання проєкту і вчасно реагувати на будь-які

зміни або проблеми. Після завершення проєкту важливо провести оцінку його ефективності та визначити можливі шляхи покращення). Орієнтовний план управління проєктною діяльністю подано у таблиці 1.5, проте конкретні етапи та завдання кожної фази можуть варіюватися залежно від типу проєкту, його розміру та складності.

Таблиця 1.5

Фази життєвого циклу проєктного менеджменту

Фаза	Опис	Завдання
Ініціація	Визначення проєкту та його цілей	Визначення потреб та можливостей проєкту. Розробка цілей та завдань проєкту. Створення команди проєкту. Затвердження статуту проєкту
Планування	Розробка плану проєкту, який визначає, як буде досягнуто цілей	Визначення обсягу робіт проєкту. Створення календарного плану проєкту. Визначення ресурсів, необхідних для проєкту. Розробка бюджету проєкту. Визначення ризиків проєкту та планування їх пом'якшення
Виконання	Реалізація плану проєкту	Забезпечення виконання завдань проєкту відповідно до плану. Моніторинг прогресу проєкту та внесення необхідних коректив. Управління ресурсами проєкту. Контроль бюджету проєкту. Виявлення та вирішення проблем проєкту
Моніторинг і контроль	Відстеження прогресу проєкту та його відповідність плану	Збір та аналіз даних про хід проєкту. Виявлення відхилень від плану. Внесення коректив до плану проєкту. Управління ризиками проєкту
Закриття	Завершення проєкту та оцінка його результатів	Завершення всіх запланованих завдань проєкту. Оцінка досягнення цілей проєкту. Підготовка звіту про проєкт. Закриття контрактів та інших зобов'язань проєкту. Звільнення ресурсів проєкту

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [5]

Розглянемо ближче дидактичні умови для реалізації мотиваційно-цільового аспекту проєктного навчання. Проєктна діяльність завжди спрямована на досягнення конкретного практично важливого результату - матеріалізованого продукту, який виступає основною метою роботи над проєктом. У сфері професійної освіти цей продукт може представляти собою

виріб, модель, схему, алгоритм, програму та інше. Звіт та презентація виступають засобами представлення результатів проєктної діяльності, де здобувачі освіти розповідають про хід та вивчені ними результати. Одночасно, окрім основного результату, проєктне навчання може сприяти досягненню різних дидактичних цілей за допомогою таких дидактичних умов: вибір актуальних та цікавих тем для проєктів; чітка постановка цілей проєктів; надання учням автономії та свободи вибору; використання різноманітних методів та форм навчання; забезпечення постійного зворотного зв'язку; створення атмосфери співпраці та взаємодопомоги; оцінювання результатів проєктної діяльності. Створення таких дидактичних умов допоможе зробити проєктне навчання більш ефективним та мотивувати здобувачів освіти до вивчення матеріалу. Водночас важливо, в залежності від виду та типу проєкту, використовувати методи управління проєктами під час освітнього процесу.

Розглянемо методи управління проєктами в закладі освіти, які подані в таблиці 1.6

Таблиця 1.6

Методи управління проєктами в закладі освіти

Метод	Опис	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Водоспадний метод	Проєкт розбивається на чітко визначені послідовні етапи, кожен з яких завершується перед початком наступного.	Простий і зрозумілий. Легко відстежувати прогрес. Чітко визначені ролі та відповідальності.	Не гнучкий. Зміни до проєкту можуть бути складними та дорогими. Високий ризик невдачі на ранніх стадіях проєкту.
Ітеративний метод	Проєкт розбивається на менші, керовані ітерації, кожна з яких включає планування, виконання та тестування.	Гнучкий. Можливість вносити зміни до проєкту протягом усього його життєвого циклу. Зниження ризику невдачі проєкту.	Може бути складним для планування та управління. Вимагає чіткого спілкування та співпраці між членами команди.
Метод гнучкого розробки програмного	Проєкт розбивається на короткі спринти, протягом яких команда	Дуже гнучкий. Швидкий випуск робочого	Може бути складним для планування та

забезпечення (Agile)	працює над невеликими, пріоритетними функціями.	програмного забезпечення. Зниження ризику невдачі проєкту.	управління. Вимагає чіткого спілкування та співпраці між членами команди.
Метод критичного ланцюга	Проєкт розглядається як ланцюг взаємопов'язаних завдань, кожне з яких	Дозволяє ефективно використовувати ресурси.	Може бути складним для розуміння та використання.

Продовження Таблиці 1.6

1	2	3	4
	має свою тривалість та залежності. Допомогає визначити критичний шлях проєкту, який визначає його загальну тривалість.	Допомогає виявляти та вирішувати проблеми проєкту.	Вимагає точних даних про тривалість завдань.
Метод PERT	Проєкт розглядається як мережа завдань, кожне з яких має оцінену мінімальну, середню та максимальну тривалість.	Дозволяє враховувати невизначеність у тривалості завдань. Допомогає визначити критичний шлях проєкту. Дозволяє оцінювати ризики проєкту.	Може бути складним для розуміння та використання. Вимагає багато даних про тривалість завдань.

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [11]

Вибір методу управління проєктом залежить від ряду факторів, таких як: тип проєкту (деякі методи краще підходять для певних типів проєктів, наприклад, водоспадний метод краще підходить для проєктів з чітко визначеними вимогами, а ітеративний метод - для проєктів з мінливими вимогами); розмір проєкту (деякі методи краще підходять для великих проєктів, а інші - для малих); складність проєкту (деякі методи краще підходять для складних проєктів, а інші - для простих); культура організації (деякі методи краще підходять для організацій з чіткої ієрархією, а інші - для організацій з більш гнучкою структурою).

Важливо зазначити, що не існує єдиного «найкращого» методу управління проєктами. Найкращий метод для конкретного проєкту буде залежати від його унікальних обставин.

Тому успішне управління проєктною діяльністю в закладі освіти потребує не лише чіткої організації та планування, але й створення сприятливого дидактичного середовища (див. Табл.1.7).

Таблиця 1.7

Дидактичні умови управління проєктною діяльністю

Умова	Опис	Роль керівника
1	2	3
Чітка мета та чітко визначені завдання	Проєкт має мати чітко визначену мету, яка є SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound). Цілі проєкту мають бути розбиті на чітко визначені та вимірювані завдання, кожне з яких має відповідального за його виконання.	Визначає SMART-цілі проєкту. Розробляє план проєкту, який чітко описує завдання, терміни виконання та відповідальних осіб. Спілкується цілі та план проєкту здобувачам освіти.
Активне залучення здобувачів освіти	Здобувачі освіти повинні бути залучені до всіх етапів проєкту, від його планування до оцінювання. Це може включати участь у мозковому штурмі, розробці плану проєкту, виконанні завдань, моніторингу прогресу та презентації результатів.	Створює умови для активного залучення здобувачів освіти до всіх етапів проєкту. Заохочує здобувачів освіти до висловлення своїх ідей та думок. Надає здобувачам освіти необхідну підтримку та допомогу.
Різноманітні методи та форми навчання	Для навчання здобувачів освіти проєктному менеджменту можна використовувати різноманітні методи та форми навчання, такі як: лекції; дискусії; рольові ігри; кейсові дослідження; практичні заняття; проєкти	Підбирає та використовує різноманітні методи та форми навчання, які відповідають віку, рівню підготовки та потребам здобувачів освіти. Створює умови для ефективного використання обраних методів та форм

		навчання.
Зворотний зв'язок та оцінювання	Здобувачі освіти повинні отримувати регулярний зворотний зв'язок про свою роботу над проектом. Це допоможе їм покращити свої навички та знання. Оцінювання проекту має бути чітким та прозорим, ґрунтуватися на чітко визначених критеріях.	Надає здобувачам освіти регулярний зворотний зв'язок про їхню роботу над проектом. Використовує чіткі та прозорі критерії для оцінювання проекту. Обговорює із здобувачами освіти результати оцінювання.

Продовження Таблиці 1.7

1	2	3
Сприятливе навчальне середовище	Навчальне середовище має бути сприятливим для співпраці, творчості та ризику. Здобувачі освіти	Створює атмосферу взаємодопомоги та підтримки в класі. Заохочує здобувачів освіти
	повинні відчувати себе комфортно, ставлячи запитання, висловлюючи свої ідеї та роблячи помилки. Важливо створити атмосферу взаємодопомоги та підтримки.	до співпраці та командної роботи. Створює умови для творчого самовираження здобувачів освіти.
Використання ІКТ	ІКТ можуть бути використані для полегшення спілкування та співпраці між здобувачами освіти, а також для доступу до інформації та ресурсів. Існує багато онлайн-інструментів та платформ, які можна використовувати для управління проектами, таких як Trello, Asana, Basecamp. Використання ІКТ може зробити процес навчання більш ефективним та цікавим.	Підбирає та використовує онлайн-інструменти та платформи, які відповідають потребам проекту. Навчає здобувачів освіти використовувати обрані онлайн-інструменти та платформи. Сприяє використанню ІКТ для покращення спілкування та співпраці між здобувачами освіти.

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [11]

Важлива роль у цьому процесі відводиться керівнику проекту, який повинен: визначати SMART-цілі проекту та розробляти план їх досягнення; створювати умови для активного залучення здобувачів освіти до всіх етапів

проєкту; підбирати та використовувати різноманітні методи та форми навчання, які відповідають віку, рівню підготовки та потребам здобувачів освіти; надавати здобувачам освіти регулярний зворотний зв'язок про їхню роботу над проєктом та використовувати чіткі та прозорі критерії для його оцінювання; створювати атмосферу взаємодопомоги та підтримки в класі, яка сприяє співпраці, командній роботі та творчому самовираженню здобувачів освіти; використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для покращення спілкування та співпраці між здобувачами освіти, а також для доступу до інформації та ресурсів.

Дотримуючись цих принципів, керівник проєкту може створити таке дидактичне середовище, яке сприятиме ефективному навчанню здобувачів освіти проєктному менеджменту та розвитку їхніх навичок, знань та компетенцій, необхідних для успішного виконання проєктів. Важливо також зазначити, що дидактичні умови управління проєктною діяльністю повинні постійно вдосконалюватися та адаптуватися до нових вимог та умов. Це потребує регулярного аналізу та оцінювання ефективності використовуваних методів та форм навчання, а також внесення необхідних змін у навчальний процес.

Впровадження проєктного навчання потребує ретельного розроблення та вдосконалення навчально-методичних матеріалів. Незважаючи на значне поширення проєктного підходу в освітніх закладах, існує гостра потреба в якісних навчально-методичних розробках. Це стосується: розробки проєктів для різних навчальних дисциплін та професій; створення методичних посібників для педагогів, які допоможуть їм організувати та провести проєктне навчання; розробки інструкцій для здобувачів освіти, які навчаються за проєктною методикою.

Відсутність таких матеріалів може негативно вплинути на ефективність впровадження проєктного навчання. Тому важливо: стимулювати розробку та публікацію методичних матеріалів з проєктного навчання; забезпечити доступ педагогів та здобувачів освіти до якісних навчально-методичних розробок;

проводити тренінги та семінари для педагогів з питань організації та проведення проєктного навчання. Що допоможе створити сприятливі умови для впровадження проєктного навчання та підвищити його ефективність.

Важливо також зазначити, що навчально-методичне забезпечення проєктної діяльності має постійно оновлюватися та вдосконалюватися. Це пов'язано з тим, що проєктна діяльність є динамічним процесом, який постійно розвивається. Тому важливо, щоб навчально-методичні матеріали відповідали сучасним вимогам та потребам освітнього процесу.

Таким чином, здійснивши аналіз дидактичних умов використання проєктних технологій в процесі навчання та підготовки майбутніх фахівців у закладах професійної освіти нами виокремлено *наступні умови*: чітка мета та чітко визначені завдання, активне залучення здобувачів освіти, різноманітні методи та форми навчання, зворотний зв'язок та оцінювання, сприятливе навчальне середовище, використання ІКТ.

Можемо зробити висновок, ефективне використання проєктних технологій потребує створення сприятливих дидактичних умов, таких як чітке формулювання завдань проєктів, доступність необхідних ресурсів, активна підтримка викладачів та належний управлінський контроль за процесом. Цей висновок підкреслює важливість дотримання системного підходу до впровадження проєктних технологій в освітній процес закладів професійної освіти та наголошує на необхідності проведення подальших досліджень в цьому напрямку - порівнянні зарубіжного та вітчизняного досвіду проєктної діяльності з метою оптимізації навчального процесу та підвищення якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

1.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід проєктної діяльності в закладах професійної освіти

У контексті підготовки умов для нашого проведення науково-методичного експерименту необхідно здійснити порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду у проєктній діяльності в закладах освіти, оскільки серед фахівців у галузі освіти поширена думка про те, що проєктна діяльність є вже достатньо дослідженим та відомим явищем в нашій країні та в світовому освітньому просторі загалом. Вчені активно досліджують шляхи впровадження та застосування кращих практик проєктної діяльності в освітніх закладах різних рівнів. Історичні дослідження свідчать, що метод проєктів зародився в Європі, ймовірно, відокремившись від архітектурно-інженерного напрямку в освіті, який виник в Італії наприкінці XVI століття.

Американський педагог М. Кнол запропонував цікаву періодизацію розвитку проєктного навчання, поділивши його на п'ять фаз:

1. 1590–1765 рр.: початок роботи над проєктами в архітектурних школах Європи.
2. 1765–1880 рр.: проєкт стає звичним методом навчання, починається його активне використання в США.
3. 1880–1915 рр.: робота над проєктами в трудовому навчанні та в загальноосвітніх школах.
4. 1915–1965 рр.: перегляд і оновлення методу проєктів, застосування напрацювань американських практиків у Європі.
5. 1965 р. – до нашого часу: поглиблення використання проєктного методу та нова хвиля його міжнародного поширення.

Тривалий досвід проєктного навчання, яке протягом понад трьохсот років доводить свою ефективність, відкриває нові горизонти для його інтерпретації та впровадження у різних форматах та варіаціях у всьому світі. Протягом століть метод проєктів, запропонований Джоном Дьюї та Девідом Кіркпатриком у широкому розумінні, ставав предметом жвавих дискусій у Великій Британії, Німеччині, Канаді, Австралії та інших країнах. В Україні на хвилі третього етапу міжнародного поширення ідей проєктної діяльності у 70-х роках XX століття розпочалася реанімація методу на нових засадах.

Відштовхуючись від ідеї вільного виховання, сучасне проєктування перетворюється на невід'ємний елемент добре структурованої системи освіти.

В останні десятиліття в педагогічній науці склалося стійке розуміння проєктного методу навчання як самостійної методики, яка стимулює суб'єктів навчання до самостійної пошукової діяльності.

Більшість досвіду, накопиченого в українському контексті, пов'язана з використанням «методу проєктів» та «технології проєктного навчання» в освітньому процесі. Автори В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, Г. М. Романова, М. М. Шимановський висвітлюють проєктну технологію як одну з інноваційних педагогічних практик, описують її елементи, обґрунтовують основні принципи роботи над проєктом та специфіку залучення здобувачів освіти і студентів [17]. Хоча довгий час педагогіка вищої школи користувалась досягненнями шкільної педагогіки, проте сучасна вітчизняна українська вища освіта не лише вирівняла цю ситуацію, а й зайняла провідні позиції у розвитку теорії та практики проєктної діяльності. У сфері професійної (професійно-технічної) освіти, яка впродовж років незалежності поступово позбавляється свого негативного іміджу, виявлено ряд проблем, які були зазначені у Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні [1], що склала Національна академія педагогічних наук України. Серед цих проблем висуваються «збереження значної централізації в управлінні, недостатня взаємодія між закладами професійної освіти, роботодавцями та науковцями у визначенні державних стандартів професійної освіти, різноманітністю мережі закладів та недоліками у фінансуванні». З точки зору модернізації професійної освіти, вчені вказують на необхідність врахування прогресивних зарубіжних підходів, переважно з європейського досвіду. У контексті децентралізації управління освітою зросла потреба в розвитку проєктної діяльності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти [17]. Внутрішні та зовнішні чинники стимулюють створення нового типу закладів, які мають бути конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг; інтегровані у соціально-економічну сферу; зорієнтовані на

зацікавленість здобувачів освіти у здобутті нових знань, їх розвиток через розв'язання реальних завдань і використання цих знань у практичній діяльності тощо [5].

У цьому зв'язку цінним сучасним напрацюванням, на нашу думку, є навчальний посібник [2], створений співробітниками лабораторії технологій професійного навчання інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Цей навчальний посібник розроблено для проведення тренінгів з здобувачами освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Тренінги спрямовані на розвиток їхніх знань, умінь та навичок у сфері проєктної діяльності. Посібник включає тренінги з наступних тем: знайомство з навчальним проєктом; визначення проблеми проєкту та її розв'язання; планування життєвого циклу проєкту; виконання роботи над проєктом; презентація проєкту; оцінка результатів проєкту. Посібник призначений для педагогічних працівників, які розробляють та використовують проєктні технології в професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. Він містить навчальні та інформаційно-методичні матеріали для проведення занять за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів з управління навчальним закладом та управління проєктами, а також для підвищення кваліфікації керівників закладів освіти.

Зкладами професійної (професійно-технічної) освіти теж напрацьовано значний практичний досвід проєктної діяльності - цільовий аналіз проєктної діяльності закладів професійної (професійно-технічної освіти) в Україні за останні роки показав [5]:

- 1) *дослідницькі проєкти*, організовані за структурою, схожою на наукові дослідження, які включають актуалізацію теми, постановку завдань, формулювання гіпотези та її перевірку, а також публікацію результатів, менше поширені в порівнянні з творчими проєктами, що стимулюють вільні та нетрадиційні підходи до досягнення результатів і використовуються в освітньому процесі рідше.

2) *інформаційні проєкти*, які спрямовані на створення, розвиток, впровадження або модернізацію інформаційних систем, програмного забезпечення, або інших інформаційних технологій;

3) зазвичай найпоширеніші *практико-орієнтовані проєкти*, спрямовані на задоволення соціальних або індивідуальних потреб учасників проєкту або замовника, і передбачають створення конкретного продукту, призначеного для використання закладом освіти, містом, сільською радою або громадою [5].

Практико-орієнтовані проєкти мають значний потенціал для отримання грантової підтримки, що є важливим чинником для розвитку та модернізації закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Для цього необхідно володіти знаннями та навичками в сфері проєктної діяльності, зокрема вмінням управляти інноваційними проєктами. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2027 року [3] започатковує п'ять програм регіонального розвитку, які передбачають секторальну бюджетну підтримку з боку Європейського Союзу. Ці програми відкривають значні можливості для розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти в таких сферах: інноваційна економіка та інвестиції; сільський розвиток; розвиток людського потенціалу; розвиток туризму; загальноукраїнська солідарність. Детальну інформацію про кожну з програм, перелік завдань, очікувані результати та обсяги фінансування можна знайти в Довіднику програм регіонального розвитку (<https://www.kmu.gov.ua/news/249947810>).

За словами керівництва Мінрегіону та профільного Департаменту з питань регіонального розвитку, цей довідник буде використовуватися як основне джерело інформації для керівників областей, зокрема керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Кожна програма, представлена в Довіднику програм регіонального розвитку, відкриває значні можливості для реалізації проєктної діяльності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. З-поміж усіх програм, найбільш актуальною за своїм спрямуванням, метою та завданнями є програма «Розвиток людського

потенціалу». Вступ до цієї програми (розділ «Опис стану проблеми») чітко окреслює, що більшість регіонів володіють значним освітнім, науковим та інноваційним потенціалом. Однак їм не вистачає досвіду та ресурсів для його ефективного використання, перетворення на конкретні проєкти та практичного втілення. Реалізація програми «Розвиток людського потенціалу» дозволить: провести детальне дослідження існуючого регіонального середовища; виявити ключові проблеми та можливості в цій сфері; впровадити цільові втручання в тих сферах, де вони будуть найбільш ефективними та принесуть найбільшу користь.

Програма регіонального розвитку «Розвиток людського капіталу» спрямована на подолання низки суттєвих недоліків, які негативно впливають на ефективність освітньої системи та підготовку кадрів у регіонах. До основних проблем належать:

- відсутність об'єктивної інформації про стан та потреби регіональних ринків праці, що призводить до неефективного використання ресурсів, виділених на заклади освіти та освітні програми.
- ізоляція інституцій професійної освіти від реального життя. Такі інституції, як правило, використовують застарілі програми, методики та засоби навчання, не взаємодіють з соціальними партнерами та не прагнуть до самовдосконалення;
- негнучкість існуючих освітніх програм, які не відповідають регіональним потребам та сучасним процесам розвитку людського капіталу;
- низький рівень обізнаності населення та підприємств про можливості, які надають якісні освітні програми, що призводить до недооцінки важливості освіти та навчання, а також до недостатньої співпраці між закладами освіти та роботодавцями.

В рамках програми «Розвиток людського капіталу» було приділено особливу увагу не лише розвитку окремих груп людей, але й інституцій та мереж, які їх об'єднують. [3] Учасниками програми «Розвиток людського капіталу» з боку закладів професійної (професійно-технічної) освіти можуть

бути: Міністерство освіти і науки України; обласні державні адміністрації; Департаменти освіти і науки обласних державних адміністрацій; Інститут економіки та прогнозування економіки НАН України; районні державні адміністрації; інші зацікавлені сторони. Варто зазначити, що у 2019 році на затвердження Кабінету Міністрів України було подано ряд проєктів, які стали переможцями в рамках програми [10].

Ці проєкти, зокрема, стосувалися модернізації різних аспектів професійної (професійно-технічної) освіти в контексті регіонів. Наведені нижче приклади проєктів, реалізованих в рамках програми «Розвиток людського капіталу», підтверджують широкий спектр напрямків модернізації професійної (професійно-технічної) освіти:

- Модернізація системи професійно-технічної освіти для потреб регіонального ринку праці (замовник – МОН).
- Підготовка робітничих кадрів з професії «Виноградар» на базі ДНЗ «Татарбунарське професійно-технічне аграрне училище» з метою відродження виноградарства регіону (замовник – Одеська облдержадміністрація).
- Модернізація професій швейного виробництва, розвиток людського потенціалу Державного професійно-технічного навчального закладу «Березнівське вище професійне училище» (замовник – Рівненська держадміністрація).
- Модернізація матеріально-технічного забезпечення для підготовки кваліфікованих робітників за професією «Електрогазозварювальник» у відповідності до сучасних вимог ринку праці на базі хмельницького професійного ліцею (замовник – Хмельницька облдержадміністрація).
- Створення багатoproфiльного регіонального центру професійної освіти (замовник – Хмельницька облдержадміністрація).
- Створення учнівського готельно-туристичного центру на базі Державного навчального закладу «Подільський центр професійно-технічної

освіти» м. Кам'янця-Подільського Хмельницької області (замовник – Хмельницька облдержадміністрація).

- Стимулювання розвитку новаторської і раціоналізаторської роботи в закладі освіти як один з факторів підвищення якості підготовки робітничих кадрів для потреб регіону (замовник – Хмельницька облдержадміністрація).

- Моніторинг реалізації інтелектуального потенціалу випускників ВНЗ і П(ПТ)О прикордонного регіону: соціальне партнерство, державне і регіональне замовлення (замовник – Львівська облдержадміністрація) [5].

Ці проєкти свідчать про те, що програма «Розвиток людського капіталу» охоплює широкий спектр напрямків модернізації професійної (професійно-технічної) освіти, що відповідає потребам регіональних ринків праці та сучасним викликам.

Досвід першого конкурсного відбору проєктів для програми регіонального розвитку у 2017 році продемонстрував певні виклики, з якими стикаються заклади професійної (професійно-технічної) освіти у сфері розробки та реалізації власних освітніх та інноваційних ініціатив. З 507 поданих проєктів лише 20 були представлені закладами профтехосвіти, що склало лише 5% від загальної кількості заявок. Незважаючи на невелику кількість проєктів, їх тематика залишається актуальною та охоплює широкий спектр напрямків модернізації та розвитку профтехосвіти. Основні теми проєктів:

- модернізація та покращення підготовки фахівців та робітничих кадрів різних професій і галузей;
- стимулювання інноваційної та раціоналізаторської діяльності;
- впровадження елементів дуальної системи підготовки робітничих кадрів;
- створення регіональних центрів підготовки фахівців;
- модернізація матеріально-технічної бази закладів профтехосвіти;
- поліпшення умов проживання здобувачів освіти закладів профтехосвіти.

Однією з кращих практик у сфері професійної (професійно-технічної) освіти є німецько-український проєкт «Партнерство у сфері професійно-технічної освіти в Україні». Цей проєкт, який тривав 3,5 роки у Львівській та Волинській областях, мав на меті забезпечити співпрацю між закладами профтехосвіти та підприємствами обох регіонів. В рамках проєкту було реалізовано цільову підтримку в таких напрямках:

- Організаційний розвиток навчальних закладів профтехосвіти (ребрендинг, налагодження партнерства та кооперації з підприємствами, інтеграція з іншими навчальними закладами та регіонами).
- розвиток двох спеціальностей – «Електрогазозварник» та «Верстатник широкого профілю» (на базі сучасного обладнання, практики на підприємствах);
- підвищення привабливості професійно-технічної освіти, робітничих професій та закладів профтехосвіти, задіяних у проєкті (щорічні PR-кампанії для вступників);
- обмін досвідом та вдосконалення знань викладачів і керівників (навчання, стажування в Україні та у Німеччині).

Результати проєкту продемонстрували його ефективність у таких аспектах: підвищення рівня підготовки фахівців профтехосвіти; зростання попиту на робітничі професії, що вивчаються в рамках проєкту; посилення зв'язків між закладами профтехосвіти та ринком праці; підвищення престижу професійно-технічної освіти. Протягом трьох років основної фази проєкту «Партнерство у сфері професійно-технічної освіти в Україні» було залучено чотири заклади профтехосвіти та п'ять підприємств-партнерів з Львівської та Волинської областей. Завдяки успішності проєкту його було продовжено ще на 6 місяців, що дозволило залучити додатково чотири заклади та стільки ж підприємств. Результати проєкту продемонстрували значні досягнення у сфері підготовки фахівців профтехосвіти:

- проведено 3 одно- та двотижневих курсів підвищення кваліфікації для українських викладачів у Навчальному центрі AZZZwiskau Академії підвищення кваліфікації FAW gGmbH Chemnitz;
- здійснено 48 технічних тренінгів для майстрів виробничого навчання з питань підготовки кваліфікованих електрогазозварників;
- проведено 30 тренінгів з питань дидактики, комунікації, якості освітніх процесів, управління конфліктами, підприємництва, PR-стратегій та брендування роботодавців;
- два іспити зі зварювання дозволили українським учням отримати сертифікати ISO німецького зразка (ISO 9606-1 111, ISO 9606-1 135);
- здійснено 12 PR-кампаній для закладів профтехосвіти з метою набору здобувачів освіти;
- проведено соціологічне опитування серед 478 учнів, які брали участь у проєкті;
- оснащено п'ять нових комп'ютерних класів та оновлено існуючу комп'ютерну базу закладів;
- забезпечено освітній процес сучасним обладнанням, інструментами, витратними матеріалами та комплектами робочого одягу для здобувачів освіти;
- 8 виробничих майстерень закладів було повністю або частково укомплектовано новим обладнанням [5].

Директори закладів профтехосвіти, які брали участь у проєкті «Партнерство у сфері професійно-технічної освіти в Україні», високо оцінили його результати. За їхніми словами, проєкт дав поштовх до: впровадження нових технологій та нового обладнання; оновлення технологій навчання; посилення співпраці з підприємствами. Моніторинг показав, що більшість випускників проєкту знайшли високооплачувану роботу в Україні. Цей факт є важливим критерієм результативності проєкту та свідчить про його значний вплив на підготовку кваліфікованих кадрів для українського ринку праці. Співпраця закладів професійної освіти з соціальними партнерами, зокрема

роботодавцями, є широко поширеною практикою в Україні. Цей комплексний підхід до впровадження інноваційної освітньої стратегії дозволяє оновлювати систему підготовки робітничих кадрів за допомогою сучасних технологій з урахуванням міжнародного досвіду. Сучасна проєктна діяльність закладів профтехосвіти в Україні часто ґрунтується на довгострокових партнерських угодах з соціальними партнерами. Черкаське вище професійне училище будівельних технологій служить прикладом успішної реалізації такого підходу, забезпечуючи підготовку робітників для різних галузей промисловості, будівництва та сільського господарства на основі регіонального замовлення та угод з різними підприємствами та державними організаціями.

Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес закладів профтехосвіти за участю роботодавців має свої особливості, які залежать від конкретного контексту, специфіки та завдань, які вирішує заклад. Одним із прикладів успішного впровадження інноваційних технологій є навчально-практичний центр «Śnieżka», відкритий у 2017 році в ДНЗ «Ужгородський центр професійно-технічної освіти». Цей центр став результатом освітньо-навчального проєкту, реалізованого спільно з відомим виробником лакофарбових матеріалів ТОВ «Снежка-Україна». Підписання меморандуму про співпрацю між Міністерством освіти і науки України та ТОВ «Снежка-Україна» стало поштовхом до створення навчально-практичних центрів «Śnieżka» на базі закладів профтехосвіти в усіх областях України. Державно-приватне партнерство в цьому проєкті дозволило: розширити можливості освітнього процесу; зорієнтувати його на європейські стандарти та новітні технології; підготувати кваліфікованих фахівців, які відповідають потребам сучасного ринку праці.

Навчально-практичний центр «Śnieżka» у ДНЗ «Ужгородський центр професійно-технічної освіти» оснащений відповідно до найсучасніших стандартів. У ньому обладнано виробничу майстерню та навчальні класи «VIDARON» і «Śnieżka». Класи забезпечені всіма необхідними наочно-методичними матеріалами для проведення якісних і ґрунтовних занять. Крім

того, на базі центру фахівці компанії «Śnieżka» організовують практичні семінари: для майстрів та викладачів інших закладів профтехосвіти; для майстрів будівельних фірм та організацій. Навчально-практичні центри «Śnieżka» успішно функціонують не лише в Ужгороді, але й в інших містах України, таких як Львів, Луцьк, Калуш, Житомир та Рівне.

«Основна увага має зосереджуватися на заохоченні співпраці між професіоналами в галузі освіти й галузевих підприємств, допомозі їм адаптувати та інновувати свою практику та зробити кар'єру педагога та керівництва закладу освіти більш привабливою. Розвиток нової рамки компетенцій для підтримки самооцінки та розвитку педагогічних працівників. З іншої – максимальне забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти у масовій системі професійної освіти та реальний людиноцентричний підхід - зазначає О. Юденкова» (<https://bit.ly/49HsiHL>) [25].

Важливою складовою професійної підготовки здобувачів освіти, окрім розвитку професійних умінь та навичок, є формування їхніх соціальних компетентностей. Це включає навички роботи в команді, міжнаціонального спілкування, переговорів, лідерства і т.д. Такі проекти можуть успішно реалізовувати громадські та професійні організації. Одним із прикладів проектів, які сприяють формуванню соціальних компетентностей учнів, є «План дій: Соціальні проекти». Цей проект був ініційований та реалізований неурядовою організацією «Вчителі за демократію і партнерство» під керівництвом д.п.н., професора Олени Пометун у 2018-2019 роках. Проект «План дій: Соціальні проекти» входив до програми підтримки громадської активності «Долучайся!» (<https://engage.org.ua/>), яка фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та реалізується громадською організацією Раст в Україні. Мета проекту полягала в розвитку освіти в Україні за допомогою сучасних методів і технологій, які відображають ідеї демократії та соціального партнерства. В рамках проекту «Вчителі за демократію і партнерство» залучили до участі близько 50 команд здобувачів освіти та

вчителів загальноосвітніх шкіл і закладів професійно-технічної освіти з Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької та Івано-Франківської областей.

В обґрунтуванні актуальності проблеми, що розв'язується проектом, відзначається, що ця проблема пов'язана з необхідністю формування практичних навичок і умінь у молоді, які є важливими для сучасного громадянина. [5] Ці вміння включають здатність планувати і організовувати соціальні ініціативи, брати участь у волонтерській діяльності, ефективно спілкуватися у різноманітному суспільстві, шукати консенсус та розв'язувати проблеми, а також контролювати владу та взаємодіяти з нею. За результатами заключного форуму було підтверджено, що досягнуті в рамках проекту результати мають значний вплив як на учасників, так і на громади, для яких вони здійснювалися.

Отже, проекти співпраці закладів професійної освіти з соціальними партнерами, виявляються дуже важливими для формування практичних умінь та навичок у молодих людей [5]. Ці навички стають ключовими у сучасному суспільстві, оскільки вони дозволяють громадянам активно брати участь у соціальному житті, ефективно взаємодіяти з оточуючими, а також впливати на розвиток громадських ініціатив та політичних процесів. Такі проекти виявляються успішними як для учасників, так і для громад, оскільки сприяють розвитку критичного мислення, комунікативних здібностей та відповідальності перед суспільством.

Зарубіжний досвід проектної діяльності у закладах професійної освіти

Зарубіжні дослідження підкреслюють важливість проектної діяльності у закладах освіти. Вони підтверджують, що цей підхід сприяє покращенню якості навчання та розвитку здобувачів освіти. Проектна діяльність допомагає стимулювати креативність та інноваційне мислення, розвиває навички співпраці, комунікації та роботи в команді. Здобувачі освіти, беручи участь у проєктах, набувають практичних навичок, які можуть успішно

використовувати у реальному житті, таких як розв'язання проблем, прийняття рішень та критичне мислення. Крім того, участь у проєктній діяльності збільшує мотивацію до навчання, оскільки здобувачі освіти більш зацікавлені у роботі над конкретними завданнями та проєктами, які мають реальний вплив. В цілому, зарубіжні дослідження підтверджують, що проєктна діяльність є ефективним засобом підвищення якості навчання та розвитку необхідних учням навичок для успішного функціонування в сучасному світі.

Існування спільних елементів у проєктній діяльності, зокрема у проєктному навчанні у закладах освіти, дозволяє виділяти так звані «кращі практики». Термін «кращі практики» широко використовується в українській теорії та практиці професійної освіти, перекладаючись з англійської як «передовий досвід» [5]. Цей переклад відображає суть терміну, який описує формалізований досвід, який призвів до позитивних результатів. Згідно з ідеєю кращих практик, в кожній сфері діяльності існує оптимальний спосіб досягнення цілі, який може бути ефективним в різних умовах. Ф. Тейлор вперше сформулював цю ідею у 1914 році, підкреслюючи, що серед різноманітності методів завжди є один, який працює краще за інші. Метою системи кращих практик є забезпечення можливості використання та адаптації існуючого успішного досвіду. Для оцінювання передового досвіду важливо визначити, хто стоїть за постановкою цілей проєкту (ринок, держава або учасники), а також тих, хто визначає засоби досягнення цих цілей. Дослідження досвіду різних країн, зокрема європейських, та міжнародних інституцій, які спрямовані на розвиток професійної освіти, є актуальними в цьому контексті. Серед закладів професійної освіти інноваційного типу є багато цікавих прикладів, які можна вивчити та впровадити в українському освітньому середовищі. Наприклад, проєктна діяльність в освітньому центрі для дорослих TELLUS (також відомому як «Теласький коледж») є успішним прикладом. Цей центр має заклади в Великобританії, Польщі, Італії та Іспанії і надає навчання для близько 2000 студентів щорічно з метою поліпшення їхніх можливостей у сфері зайнятості [5]. Теласький коледж здобув визнання як

провідний провайдер високоякісної професійної освіти завдяки співпраці з понад 500 партнерами. Коледж пропонує унікальну програму навчання на основі проєктів, яка дає можливість студентам отримати практичні навички, необхідні для успішного старту в професійній сфері. Навчання в рамках програми організовано таким чином, що студенти: працюють у невеликих групах над реальними проєктами; співпрацюють з місцевими партнерами-організаціями; отримують послуги коучингу, наставництва та навчання від досвідчених фасилітаторів. Завдяки цьому студенти: досягають короткострокових цілей, необхідних для виконання проєктів; розвивають практичні навички, які можна використовувати на підприємстві; вдосконалюють «м'які» навички (робота в команді, комунікація, планування); здобувають цінний досвід особистісного розвитку. Важливо підкреслити, що зміст освітніх програм Теласького коледжу відповідає актуальним вимогам ринку праці. Програми розробляються за участю кваліфікованих фахівців з різних галузей, що гарантує їх відповідність потребам конкретних професійних секторів. Це дає можливість випускникам коледжу легко знайти роботу та успішно розпочати свою кар'єру. У Портсмутському та Краківському коледжах найбільш популярними спеціальностями є: Портсмутський коледж - бізнес-адміністрування, автомеханіка, готельно-ресторанна справа, роздрібна та оптова торгівля, соціальна допомога та інші; Краківський коледж - інформаційні технології, автомеханіка, соціальна робота, фотографія і графічний дизайн, охорона навколишнього середовища, туризм.

Важливо зазначити, що особливості проєктної діяльності в закладах професійної освіти визначаються педагогічними традиціями та стратегіями розвитку кожної країни, а також контекстом глобалізації та інтеграції. Наприклад, в Портсмутському коледжі акцент робиться на розвитку практичних навичок та підготовці студентів до роботи в конкретних галузях. В Краківському коледжі більше уваги приділяється розвитку загальних метапредметних компетентностей, таких як критичне мислення, креативність, комунікація та співпраця. Ознайомлення з кращими практиками в

професійних закладах Фінляндії показало, що проєктна діяльність в них спрямована на розвиток соціального розвитку здобувачів освіти. Це досягається за рахунок включення до проєктів тем, які мають актуальне значення для суспільства, а також за рахунок співпраці студентів з різними соціальними групами. У Школі хімічних технологій був запущений міждисциплінарний курс з обробки дерев'яних поверхонь, який об'єднав студентів з різних спеціальностей. В рамках курсу студенти: виконували практичні завдання з розробки технологічних та дизайнерських рішень; створили реальні продукти. Експерти вважають, що цей курс забезпечив студентів унікальним досвідом спілкування, роботи в команді та самостійного вирішення проблем.

Вивчення досвіду проєктної діяльності у професійній освіті Франції з метою імплементації його інноваційних ідей в Україні є актуальним та потребує цілісного компаративного дослідження. Актуальність аналізу французького досвіду обумовлена: розпочатою у 2018 році реформою базової професійної освіти і навчання у цій країні; ця реформа охопила третину студентів професійного потоку, які прагнуть отримати ступінь бакалавра (Bac-pro) або сертифікат професійної кваліфікації (CAP). Згідно з Національним звітом Франції (мережа VET-in-Report для Європейського центру розвитку професійної освіти і навчання), проєктне навчання стало обов'язковою складовою реформованих освітніх програм. Французький досвід проєктної діяльності ґрунтується на «індустріальному проєктному методі», який був запроваджений ще в кінці минулого століття. Однак в нових умовах цей метод значно еволюціонував, зокрема, шляхом переходу від однорічних до довготривалих проєктів. Тематика та зміст проєктів повинні відповідати потребам конкретних компаній, тоді як успішність проєктів визначається, зокрема, наявністю ресурсного потенціалу для комерціалізації їх результатів. Ефективність проєктного навчання у Франції залежить від уміння викладачів та роботодавців перетворювати комерційні потреби у навчальні проєкти та використовувати результати проєктів у реальній діяльності підприємств.

Важливою складовою проєктного навчання у Франції є кампуси професійної підготовки і кваліфікації. Ці кампуси були створені згідно з наказом уряду в 2013 році з метою створення мережі установ, які готують кадри для реалізації стратегій регіонального та національного розвитку та тісного зв'язку з кластерами конкурентоспроможності, визначеними урядом Франції. Ініціатива створення кампусів професійної підготовки і кваліфікації має динаміку розвитку: у 2014 році в країні функціонувало 31 кампус; до 2018 року їх кількість зросла до 95 кампусів у 12 секторах економіки. Кожен проєкт, пов'язаний з кампусами професійної підготовки і кваліфікації, триває чотири роки з можливістю продовження цього статусу відповідно до критеріїв, ухвалених в країні. «Кампуси професій і кваліфікацій» - це об'єднання різних учасників, які працюють разом у певній галузі. Мета кампусів: розвиток програм професійної, технологічної та загальної освіти на різних рівнях; акцентування уваги на конкретних секторах, які відповідають регіональним і національним пріоритетам економічного розвитку. Держава і місцева влада беруть участь у фінансуванні та формалізації діяльності таких кампусів. Аналіз кращих практик проєктної діяльності у сфері професійної освіти та навчання в країнах ЄС показує, що ключовим викликом залишається не стільки нестача ресурсів, скільки їх ефективне розподілення для задоволення потреб населення та забезпечення належного управління проєктами. Для отримання повного уявлення про сучасні реалії та перспективи розвитку проєктного менеджменту важливо вивчити його застосування в різних країнах. Більшість європейських країн співпрацюють у рамках Європейського Союзу, зокрема, через структурні фонди та фонд зміцнення ЄС. Програми, що фінансуються за рахунок цих фондів, часто ґрунтуються на принципах місцевого, регіонального та міжнародного співробітництва.

У Європейському Союзі було розроблено кілька програм, спрямованих на підтримку проєктної діяльності в освіті та науці. Ці програми, такі як Еразмус, Леонардо да Вінчі, Коменіус та інші, сприяли розширенню кращих практик у сфері навчання та міжнародної співпраці. У 2013 році була

започаткована програма Еразмус+, яка об'єднала попередні і стала ефективним інструментом для інтернаціоналізації освіти та науки в країнах ЄС. Ця програма сприяє формуванню європейського виміру освіти та розвитку загально-європейського освітнього простору. Накопичений досвід в рамках цих програм є корисним для країн-партнерів Європейського Союзу, таких як наша країна, яка відтепер є пріоритетним партнером ЄС. Програми регулярно підтримують заходи та ініціативи, що відповідають стратегії «Європа 2020» та сприяють розвитку нових навичок і робочих місць. У 2014 році Рада Міністрів Європейської комісії опублікувала документ під назвою «Переосмислення в освіті», що визначив пріоритетні напрями реформування професійної освіти та навчання. Цей документ визначив стратегічні цілі, такі як покращення загальних навичок та професійної підготовки викладачів і учнів. З метою виконання цих завдань у рамках програми Еразмус+ було звернуто увагу на кілька напрямків. Серед них - збільшення можливостей студентів для працевлаштування через стажування, покращення якості освіти через мобільність персоналу та стратегічні партнерства, а також на нові підходи до реформ, такі як впровадження інноваційних заходів для підвищення здатності до працевлаштування та підприємництва. У 2018 році у Європейському Союзі було прийнято документ «Зробити Європу сильнішою», в якому висловлювалися пропозиції щодо створення центрів професійної досконалості. Ці центри мали активно сприяти впровадженню традиційного «трикутника знань», який включає професійну освіту, дослідження і ринок праці. Також у тому ж році були представлені пропозиції для нової програми «Еразмус» на період 2021–2027 років щодо підтримки платформ центрів професійної досконалості як «партнерств в інтересах досконалості». Ці платформи мали об'єднати провайдерів професійної освіти і навчання, їх мережі та торгово-промислові палати з метою розроблення стратегій інтернаціоналізації, спільного використання ресурсів і обладнання, прогнозування потреб у навичках з урахуванням цифровізації, впровадження інноваційних методів навчання та реалізації інноваційних проектів. З початку

2021 року українським закладам професійної освіти відкрилися нові можливості використання оновленої програми «Еразмус+» (<https://erasmusplus.org.ua/>) у контексті міжнародних проєктів, оголошених в Україні. Дослідження, проведені в лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, [17] дозволили виокремити низку спільних тенденцій у розвитку проєктної діяльності в закладах професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу, а саме:

- у європейських країнах проєктний метод став базовим принципом навчального процесу, розглядається як структурна основа організації професійного навчання, наприклад, виробничий проєктний метод у Франції;
- в проєктно-грантовій діяльності спостерігається перехід до науково-освітніх проєктів, які включають розроблення освітніх програм та технологій відповідно до запиту ринку праці, вимагають наукового керівництва та спрямовані на особистісний розвиток студентів, наприклад, досвід проєктної діяльності в Німеччині;
- проєктно-тематична спрямованість перетворюється на міждисциплінарність і відповідність Європейським стандартам якості професійної освіти і навчання та Європейським кваліфікаційним стандартам, що відображено у базі даних програми Еразмус+;
- з метою розвитку єдиного Європейського освітнього простору передбачається поєднання двосторонніх, багатосторонніх і мережових проєктів, які формують кроскультурні мережі закладів-партнерів у різних країнах;
- динаміка проєктної діяльності закладів професійної освіти і навчання спричинює перехід до довгострокових програм співробітництва з соціальними партнерами на основі спеціальних угод у контексті європейського стратегічного партнерства [5].

Таким чином, на основі проведеного порівняльного дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду організації та управління проєктною

діяльністю в закладах професійної освіти можемо зробити висновок: - міжнародна проєктна діяльність у закладах професійної освіти відіграє важливу роль у сприянні взаєморозумінню між різними навчальними культурами і сприяє створенню структурних та інституційних змін. Ці зміни спрямовані на наближення національних систем професійної освіти до стандартів і практик, що використовуються в Європейському освітньо-науковому просторі. У результаті міжнародної співпраці в проєктній діяльності спостерігається обмін досвідом та впровадження кращих практик. Відбувається формування спільних стратегій та методик, які відповідають сучасним вимогам та потребам ринку праці. Цей діалог сприяє зміцненню співпраці між країнами, розвитку міжкультурного розуміння і підвищенню конкурентоспроможності освітніх систем в європейському контексті. Отже, міжнародна проєктна діяльність у сфері професійної освіти сприяє створенню сприятливого середовища для спільного розвитку та впровадження інновацій, що є важливим фактором підвищення якості освіти та підготовки кваліфікованих фахівців у міжнародному контексті.

Отримані результати підтверджують наявність ряду схожих тенденцій та відмінностей у підходах до використання проєктних технологій:

- зарубіжний досвід вказує на активне використання проєктів у професійній освіті з метою підготовки здобувачів освіти до вимог сучасного ринку праці та забезпечення їхнього конкурентоспроможності. У цих країнах широко застосовуються інноваційні підходи до організації проєктної діяльності, такі як активне використання сучасних технологій, співпраця з промисловими підприємствами та міжнародні обміни.

У вітчизняному досвіді також спостерігається зростаючий інтерес до використання проєктної діяльності в закладах професійної освіти, проте відзначаються деякі обмеження, такі як недостатня розвинутість інфраструктури для проведення проєктів та недостатній рівень підготовки викладачів до впровадження проєктних технологій.

Отже, порівняльний аналіз показав, що зарубіжний досвід може слугувати цінним джерелом інформації та вдосконалення вітчизняної системи організації та управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти. Для успішного впровадження проєктних технологій важливо враховувати специфіку вітчизняного освітнього середовища та адаптувати зарубіжний досвід до національних умов.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

2.1. Аналіз педагогічних та організаційно-економічних показників впровадження проєктних технологій в ЗП(ПТ)О

Сучасна система професійної (професійно-технічної) освіти має відповідати викликам динамічно-мінливого ринку праці та готувати фахівців, які володіють необхідними компетенціями для успішного працевлаштування сьогодні і з врахуванням викликів майбутнього. Сучасні кваліфіковані робітники повинні не лише володіти кваліфікаційними навичками, але й мета-навичками. Для формування hard skills і soft skills необхідні відповідні методи, форми та засоби навчання, а пріоритетними освітніми технологіями, які це забезпечують є проєктні.

Аналізуючи педагогічні та організаційно-економічні показники впровадження проєктних технологій в ЗП(ПТ)О, ми використовували аналіз фінансових документів (кошториси, проєктну документацію, Програму розвитку ДНЗ «Катюжанське ВПУ»), а також праці таких авторів, як В. Аніщенко, М. Артюшина, Т. Герлянд, Н. Кулалаєва, В. Радкевич та інших науковців. Педагогічні особливості проєктної технології були детально розглянуті в публікаціях Кравченко Г.Ю., Лузан П.Г., Романової Г.М., Радкевич О. П. та інших. Застосування методу проєктів у навчальному процесі підготовки здобувачів освіти основної та професійної школи було розглянуто в роботах Єрмоленко А. Б., Пуховської Л.П., Лузана П.Г. та інших авторів.

Проєктні технології є втіленням ідеї продуктивного навчання, де освітній процес призначений для формування індивідуального досвіду продуктивної діяльності. Згідно з теоретичними концепціями Д. Дьюї та його послідовників, проєктна система навчання передбачає спільне проєктування та досягання рішень та завдань, базуючись на організації продуктивної та

пошукової діяльності. Роль педагога полягає у створенні умов, за яких здобувачі освіти незалежно та із зацікавленістю працюють над досягненням поставлених цілей, одночасно отримуючи необхідні знання з різних джерел та розвиваючи дослідницькі та комунікативні вміння.

Проектні технології орієнтовані на створення освітнього продукту, де здобувачі освіти самостійно чи у групах реалізують пізнавальні, дослідницькі, конструкторські чи інші завдання протягом певного часу. (див.табл.2.1)

Таблиця 2.1

Етапи проектної діяльності

Етап	Опис	Заходи
1. Ініціалізація (Підготовка)	Визначення проблеми, формулювання мети та завдань проєкту.	Визначення теми та цілей проєкту.
2. Планування	Розробка плану проєкту, який включає визначення ресурсів, термінів, відповідальних осіб та етапів виконання.	Визначення джерел, методів збирання та аналізу інформації.
3. Реалізація (Збирання інформації)	Виконання запланованих робіт згідно з календарним графіком.	Спостереження, робота з літературою, анкетування, інтерв'ювання, експеримент тощо.
4. Моніторинг та контроль	Відстеження ходу виконання проєкту, виявлення проблем та внесення необхідних коректив.	Аналіз зібраної інформації.
5. Завершення (Представлення результатів)	Підведення підсумків проєкту, оцінка його результатів та аналіз досягнутих цілей.	Представлення результатів проєкту в усній або письмовій формі.
Додаткові етапи: - Оцінка ефективності проєкту та його впливу на зацікавлені сторони. [Оцінка проєкту за визначеними критеріями. - Впровадження результатів проєкту в практику. <i>Варто зазначити, що етапи проектної діяльності можуть варіюватися залежно від складності та масштабу проєкту.</i>		

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [5]

Суть проєктної технології полягає в створенні сприятливого середовища для самостійного здобуття знань здобувачами П(ПТ)О. Це досягається шляхом:

- використання різноманітних джерел інформації: здобувачі не обмежуються підручниками, а мають можливість шукати інформацію в Інтернеті, бібліотеках, музеях, спілкуючись з експертами;
- застосування знань на практиці: теоретичні знання не залишаються абстрактними, а використовуються для вирішення реальних проблем та завдань;
- розвиток комунікативних навичок: робота в групах над проєктами навчає учнів ефективно спілкуватися, співпрацювати, відстоювати свою точку зору та йти на компроміси;
- вдосконалення дослідницьких умінь: здобувачі навчаються самостійно формулювати проблеми, збирати та аналізувати інформацію, проводити дослідження, робити висновки та узагальнення;
- формування системного мислення: проєктна технологія навчає учнів бачити зв'язки між різними елементами, розуміти складні системи та знаходити нестандартні рішення.

Проєктна технологія є ефективним інструментом для розвитку ключових компетенцій здобувачів П(ПТ)О та підготовки їх до самостійного життя та праці. Типологія проєктів (заснована на роботах В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко, Л. П. Пуховська, О. А. Самойленко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк) визначається домінуючою діяльністю (дослідницька, пошукова, творча, рольова, прикладна тощо), предметно-змістовною галуззю проєкту, характером координації, характером контактів, кількістю учасників та тривалістю.

Під час виконання проєктних завдань здобувачі освіти отримують різноманітні навички, включаючи розумові та практичні дії. Серед них: здатність розуміти суть навчального завдання та його постановку; планування кінцевого результату та окремих кроків; виконання алгоритму проєктування;

здатність коригувати раніше прийняті рішення; конструктивне обговорення результатів та вирішення проблем на кожному етапі проєктування; проведення необхідних розрахунків; вираження власних думок та рішень за допомогою різних засобів виразності, таких як малюнки, схеми, ескізи, вироби; самостійний пошук та знаходження необхідної інформації; оцінювання результатів досягнення мети проєкту; розуміння критеріїв оцінювання та захист проєктів (див. Табл.2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз педагогічних та організаційно-економічних показників впровадження проєктних технологій

Показник	Опис	Методи впровадження
1	2	3
ПЕДАГОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ		
1. Рівень мотивації та зацікавленості здобувачів освіти у навчанні	Проектна технологія сприяє підвищенню мотивації та зацікавленості здобувачів освіти у навчанні, оскільки вона дозволяє їм досліджувати теми, які їх цікавлять, та працювати над проєктами, які мають реальне значення.	Використання проблемного навчання. Застосування методу проєктів. Організація навчальних ігор та конкурсів. Використання ІКТ-технологій.
2. Розвиток пізнавальних здібностей	Проектна технологія сприяє розвитку пізнавальних здібностей здобувачів освіти, таких як критичне мислення, творче мислення, аналітичні навички, навички вирішення проблем та комунікативні навички.	Використання методу мозкового штурму. Проведення дискусій та дебатів. Організація дослідницької діяльності. Навчання самостійному пошуку та аналізу інформації.
3. Формування особистісних якостей	Проектна технологія сприяє формуванню особистісних якостей здобувачів освіти, таких як самостійність, відповідальність, ініціативність, креативність та командна робота.	Робота в групах над проєктами. Виконання індивідуальних завдань. Навчання самооцінці та рефлексії. Заохочення до самостійного прийняття рішень.
4. Якість знань та вмінь	Проектна технологія сприяє покращенню якості знань та вмінь здобувачів освіти через	Використання проєктів, які мають практичну

	застосування своїх знань на практиці.	
--	---------------------------------------	--

Продовження Таблиці 2.2

1	2	3
		спрямованість. Застосування методу кейсів. Організація майстер-класів та тренінгів.
5. Підготовка до самостійного життя та праці	Проектна технологія сприяє підготовці здобувачів освіти до самостійного життя та праці, оскільки вона формує в них навички, необхідні для успішного навчання та роботи в сучасному суспільстві.	Використання проєктів, які моделюють реальні ситуації. Залучення до проєктів роботодавців та інших представників бізнесу. Навчання самопрезентації та самомаркетингу.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ		
1. Витрати на впровадження:	Впровадження проєктної технології може потребувати додаткових витрат на підготовку вчителів, закупівлю ресурсів та обладнання.	Використання безкоштовних ресурсів та ІКТ-технологій. Залучення спонсорів та партнерів.
2. Ефективність використання ресурсів	Проектна технологія може сприяти більш ефективному використанню ресурсів, таких як час, матеріали та обладнання.	Ретельне планування та організація проєктної діяльності. Використання багатофункціонального обладнання.
3. Економічна вигода	Впровадження проєктної технології може призвести до економічної вигоди, наприклад, за рахунок покращення якості підготовки здобувачів освіти та зменшення витрат на перепідготовку кадрів.	Зниження рівня відсіву здобувачів освіти.
4. Рівень задоволеності учасників навчального процесу	Проектна технологія може підвищити рівень задоволеності учасників навчального процесу, як здобувачів освіти, так і педагогів.	Проведення опитувань та інтерв'ю з учасниками навчального процесу.

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі навч. посібника [5]

Вибір тематики проєктів може варіюватися в залежності від конкретних обставин. У деяких випадках викладачі можуть формулювати тематику в межах навчальних програм. В інших випадках вона може визначатися викладачами враховуючи навчальну ситуацію на їхньому предметі, особисті професійні інтереси та інтереси здобувачів освіти. У третіх випадках теми

проектів можуть бути запропоновані самими здобувачами освіти, які враховують свої власні інтереси, включаючи не лише пізнавальні, а й творчі та прикладні аспекти. Тематика проектів може охоплювати як конкретні теоретичні аспекти загальноосвітньої програми, так і практичні питання, які є актуальними в реальному житті. Часто теми проектів стосуються практичних питань, що вимагають залучення знань з різних предметів, активізуючи творче мислення та дослідницькі навички здобувачів освіти. Такий підхід сприяє ефективній інтеграції знань.

Проекти класифікуються за різними видами, розглянемо їх за домінуючою діяльністю та предметною галуззю.

Дослідницький проект характеризується чітко визначеною структурою, чітко окресленими цілями та актуальністю теми дослідження для всіх його учасників. Він має нести соціальну значущість, ґрунтуватися на відповідних методах дослідження, включаючи експериментальні, а також потребує досвідченого керівництва. Ключові характеристики дослідницького проекту: чітка структура (дослідницький проект має чітко визначену структуру, яка включає вступ, огляд літератури, методологію, результати, обговорення та висновки); визначені цілі (цілі дослідницького проекту мають бути чітко визначеними, вимірними, досяжними, релевантними та часово обмеженими (SMART)); актуальність теми: тема дослідницького проекту має бути актуальною для всіх його учасників та мати значущий вплив на досліджувану область; соціальна значущість (має нести соціальну значущість та потенційно приносити користь суспільству); відповідні методи дослідження (має ґрунтуватися на відповідних методах дослідження, які дозволяють отримати достовірні та надійні дані); експериментальні методи (можуть використовуватися експериментальні методи для збору даних); обробка результатів (результати мають бути ретельно оброблені та проаналізовані); досвідчене керівництво (потребує досвідченого керівництва, яке може надати студентам необхідну підтримку та наставництво). Важливо зазначити, що

дослідницький проєкт є складним видом проєкту, який потребує значних знань, навичок та досвіду з боку здобувачів освіти.

Наведемо приклад обласного проєкту «Смачно, корисно, креативно. Культура харчування України», який проводився у три етапи з квітня по листопад 2023 році на базі Катюжанського вищого професійного училища, Київської області.

Мета проєкту: дослідити стародавні національні страви різних регіонів України (перші страви: Буковина: Чернівецька область, другі страви: Полісся і Волинь - Волинська область, Житомирська область, Рівненська область, Сумська область, Чернігівська область); обґрунтувати необхідність поширення не лише моди на кухню, але й відродження української національної кухні, розуміння її самобутньої сутності; ознайомитися з принципами національного здорового і повноцінного харчування; вивчення стародавніх технологій приготування страв; брендинг та сучасне відтворення українських традицій стародавньої їжі.

Завдання проєкту було: ознайомитись з історією розвитку національної кухні відповідних регіонів України; здійснити пошук самобутніх стародавніх рецептів страв відповідних регіонів України; ознайомитись із принципами здорового та правильного харчування українців; узагальнити досліджувані матеріали про стародавні страви; на основі отриманої інформації про рецептури стародавніх страв розробити рецепт і технологічну документацію для сучасних страв у модернізованій інтерпретації; приготувати осучаснені стародавні кулінарні страви, які віднайшли учасники проєкту, відтворивши процес у формі майстер-класів; організувати в закладі професійної (професійно-технічної) освіти тижні української кухні, майстер-класи для здобувачів освіти з приготування страв української кухні; за результатами досліджень створити презентаційні матеріали: відеоролики, які будуть представлені на підсумковому заході. В ролику мають відобразитися всі етапи проєкту.

Учасники проєкту: Методисти, заступники директорів з виховної та навчально-виробничої роботи, здобувачі професійної освіти, викладачі та майстри виробничого навчання напряму «Громадське харчування», вихователі гуртожитків, класні керівники, бібліотечні працівники ДНЗ «Катюжанське ВПУ».

Етапи проєкту: I етап (підготовчий) – квітень 2023 року: знайомство з проєктом, розподіл завдань, вибудовування ходу реалізації проєкту. II етап (пошуковий) – травень 2023 року: збір інформації з різних джерел, опитування. III етап (практична реалізація) – червень - вересень 2023 року: відтворення віднайдених рецептур стародавніх страв з елементами сучасної модернізації. IV етап (підсумковий) – листопад 2023 року: презентація результатів проєкту на підсумковому обласному заході. Термін реалізації проєкту: квітень – листопад 2023 року.

Форма реалізації проєкту: Виставки, експозиції. Відеоматеріали, які потрібно розмістити на сторінках сайтів закладів професійної (професійно-технічної) освіти та на офіційних сторінках соціальних мереж.

Проєкт «Смачно, корисно, креативно. Культура харчування України» успішно відбувся, в якому прийняли участь більше 200 здобувачів освіти та 20 педагогічних працівників, досягнувши очікуваних результатів і сприяючи розвитку освіти та культурного спадку в Україні. Перш за все, проєкт допоміг у розвитку критичного мислення серед учасників освітнього процесу. Шляхом збирання та аналізу інформації про українську кухню, здобувачі освіти та майстри виробничого навчання здобули навички аналізу та узагальнення, що сприятиме їхньому подальшому освітньому та професійному розвитку. Далі, проєкт допоміг зберегти та відродити національну сутність серед молодого покоління через сучасне переосмислення стародавньої української кухні. Учасники проєкту долучилися до вивчення та популяризації традиційних українських страв, що сприяло збереженню національної культурної спадщини. Крім того, реалізація проєкту сприяла розвитку професійних навичок майбутніх фахівців у сфері гастрономії та ресторанного бізнесу.

Учасники проєкту мали можливість вдосконалювати свої кулінарні вміння та вивчати сучасні техніки приготування страв, що допоможе їм у подальшій кар'єрі та професійному зростанні. Отже, проєкт «Смачно, корисно, креативно. Культура харчування України» виявився дієвим і успішним, відповідаючи очікуваним результатам і сприяючи розвитку освіти та національної культури (<https://salo.li/4fBDF60>).

Творчий проєкт відрізняється від дослідницького гнучкістю структури та акцентом на кінцевому результаті. На початку роботи структура лише окреслюється, а потім розвивається динамічно, підлаштовуючись під поставлену мету. Ключові характеристики творчого проєкту: гнучкість структури (структура не є жорстко визначеною, а може змінюватися та розвиватися протягом його виконання); акцент на кінцевому результаті (найважливішим аспектом є його кінцевий результат, який може бути представлений у різних форматах, таких як газета, твір, відеофільм, спектакль, гра, свято, експедиція тощо); оформлення результатів (незважаючи на гнучкість структури, оформлення результатів творчого проєкту потребує чіткої організації та планування. Це може включати створення сценарію відеофільму або спектаклю, програми свята, плану твору, статті, репортажу, дизайну та рубрик газети, альманаху, альбому, веб-сайту тощо); співпраця (часто передбачає спільну роботу здобувачів освіти, що сприяє розвитку навичок командної роботи, комунікації та творчого мислення). Важливо зазначити, що творчий проєкт може бути не менш складним, ніж дослідницький. Він потребує креативного підходу, гнучкості та вміння працювати в команді.

Наведемо приклад обласного проєкту, який проводився на базі ДНЗ «Катюжанське ВПУ», Київської області у 2023 році з метою брендингу професійної освіти, з метою впровадження інноваційних практик профорієнтаційної роботи, знайомства здобувачів освіти загальної середньої освіти та дорослого незайнятого населення з професійною освітою області та, як наслідок, залучення до закладів професійної (професійно-технічної) освіти потенційних здобувачів професійної освіти у період з 17 квітня по 09 червня

2023 року – професійний проєкт челендж «Професійна освіта – ЗСУ: змінюємо, створюємо, удосконалюємо».

Завданням проєкту було підготувати відео-портфоліо тих професій, за якими здійснюється підготовка у закладі освіти. До нього повинні були входити наступні складові: знайомство з професіями даного виду підготовки та їх реклама. До прикладу, якщо у закладі ведеться підготовка за 3-4 напрямками, то у певний тиждень рекламуються лише ті професії, які стосуються даного напрямку; відеоконтент (відео майстер-класів, відеоролики про професії тощо); 3D-екскурсії закладом освіти; знайомство потенційних здобувачів освіти з навчально-практичними центрами, створеними на базі закладів, центрами кар'єри тощо; відеоматеріали про успішних випускників закладів, їхні досягнення у житті; відеоматеріали про співпрацю закладів з роботодавцями (акцент робиться на тих моментах, які можуть зацікавити потенційного здобувача освіти: місце проходження виробничої практики, заробітна платня, сучасні умови праці, затребуваність кваліфікованих робітників певної професії на ринку праці, перспективи кар'єрного зростання).

Здобувачі освіти та педагогічні працівники ДНЗ«КВПУ» прийняли участь у двох напрямках проєкту: сільськогосподарське виробництво та громадське харчування. Під час реалізації проєкту був задіяний весь педагогічний колектив закладу освіти, учасники взаємодіяли з різними аспектами творчості, пропонували свої рішення та бачення. Як результат проєкту було створено два творчих відео та розміщено на ЮТУБ-каналі закладу, фейсбук сторінці «Професійна освіта Київщини». Статистичні дані показали, що завдяки такому проєкту у майбутніх абітурієнтів значно зросла зацікавленість до навчання в такому закладі освіти. А під час набору абітурієнтів анкетування показало, що 40 % опитуваних подивилися відео челендж та зупинили свій вибір на даному закладі, завдяки відео. А отже, мета проєкту досягла своєї головної цілі – творчій профорієнтації професій закладу (<https://sal0.li/53A0Cd3>).

Рольовий проєкт характеризується відкритою структурою, яка лише загалом окреслюється на початку роботи. Учасники беруть на себе певні ролі, відповідно до характеру та змісту проєкту. Це можуть бути літературні персонажі, герої або імітація ділових чи соціальних стосунків, які ускладнюються вигаданими учасниками ситуаціями. Ключові характеристики рольового проєкту: відкрита структура (структура не є жорстко визначеною, а може змінюватися та розвиватися протягом його виконання); рольова гра (учасники беруть на себе певні ролі та діють відповідно до них); імпровізація (часто передбачає імпровізацію, адже ситуації можуть розвиватися непередбачувано); творчість (дає можливість здобувачам освіти проявити свою творчість та креативність); комунікація (сприяє розвитку навичок комунікації та командної роботи); гнучкість (потребує гнучкості та вміння адаптуватися до мінливих умов). Потребує акторських здібностей, вміння імпровізувати та гнучко підлаштовуватися під мінливі умови.

Розглянемо на прикладі проєкту «Катюжанський стрій» до Всесвітнього дня вишиванки ДНЗ «Катюжанського ВПУ» у 2020 році.

Мета проєкту: збереження та популяризація унікальної національної культури та традицій в українському одязі; стимулювання інтересу до вивчення історії та культурного спадку рідного краю серед молодого покоління.

Завдання проєкту було: презентувати унікальні вишивані вироби та національного одягу, які відображатимуть традиційні мотиви та стилістику Катюжанського регіону; організувати виставку, що сприятиме популяризації та відтворенню національної культури; залучити молодь до участі у вишиванні та створенні національного одягу, зокрема за допомогою проведення занять з рукоділля.

Результати рольового проєкту «Катюжанський стрій» до Всесвітнього дня вишиванки ДНЗ «Катюжанського ВПУ» виявилися наступними: 50 здобувачів освіти прийняли участь у презентації унікальних вишиваних виробів та національного одягу: учасники проєкту представили широкому

загалу вражаючу колекцію вишиваних виробів та національного одягу, що відображали традиційні мотиви та стилістику Катюжанського регіону. Ця презентація сприяла популяризації унікальної національної культури серед широкої аудиторії. 100 здобувачів освіти прийняли участь у виставці, яка сприяла популяризації та відтворенню національної культури Катюжанського регіону. Ці заходи викликали інтерес громадськості та сприяли збільшенню усвідомлення важливості збереження культурного спадку. Проєкт успішно залучив молодь (30 осіб) до участі у вишиванні та створенні національного одягу через проведення занять з рукоділля. Це сприяло розвитку їхніх творчих здібностей та почуття національної гордості.

Отже, результати проєкту «Катюжанський стрій» виявилися дуже успішними, відповідаючи поставленим метам та завданням, а також сприяючи збереженню та популяризації української національної культури серед молодого покоління (<https://salو.li/6F8Cf92>).

Інформаційний проєкт фокусується на зборі та аналізі інформації про певний об'єкт або явище з метою ознайомлення з нею широкої аудиторії. Він має чітку структуру, яка може коригуватися протягом роботи над проєктом. Ключові характеристики інформаційного проєкту: чітка мета (має чітко визначену мету, яка полягає в наданні інформації про певний об'єкт або явище); актуальність (тема має бути актуальною та цікавою для широкої аудиторії); дослідження (потребує ретельного дослідження та збору інформації з різних джерел); аналіз (зібрана інформація має бути проаналізована, узагальнена та систематизована); презентація (результати мають бути представлені у доступній та цікавій формі, наприклад, у вигляді статті, реферату, доповіді, відео тощо); інтеграція (часто може інтегруватися з дослідницьким проєктом, стаючи його органічною частиною).

Розглянемо на прикладі проєкта про особливості обрядового хліба Закарпатської області в рамках обласного пошуково-інформаційного проєкту "Аграрна Україна" ДНЗ «Катюжанського ВПУ» у 2021 році.

Метою проєкту було дослідження, збереження та популяризація традиційних обрядових звичаїв, пов'язаних із випічкою та вживанням обрядового хліба в Закарпатській області. Завданням проєкту було проведення збору інформації про традиції випічки та вживання обрядового хліба у Закарпатській області, організації виставок, презентацій та майстер-класів з випічки обрядового хліба, що відображатимуть особливості Закарпатської культури. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів для популяризації здорового способу життя та важливості традиційної закарпатської кухні. В рамках проєкту було залучено все відділення кулінарії та сервісу ДНЗ «Катюжанське ВПУ», як здобувачі освіти так і педагогічні працівники. Результати проєкту «Аграрна Україна» для навчального закладу та здобувачів освіти були наступними: збільшення обізнаності учасників проєкту та учнів навчального закладу щодо культурної спадщини та традицій Закарпатської області; розвиток навичок дослідницької та публічної діяльності серед учасників проєкту через проведення наукових досліджень, участь у виставках та майстер-класах, підвищення інтересу до вивчення історії та культурного спадку рідного краю серед здобувачів освіти, що сприяло їхньому більш глибокому зануренню в національну культуру; створення позитивного іміджу навчального закладу як центру культурно-освітньої діяльності у місцевій громаді; розвиток творчих здібностей та підвищення самооцінки учасників проєкту через активну участь у конкурсах та майстер-класах з виготовлення обрядового хліба. Отже, результати проєкту включають як особисті досягнення учасників (понад 100 осіб), так і позитивні зміни в навчальному середовищі, сприяючи збагаченню культурного досвіду та вихованню патріотизму серед молодого покоління (<http://surl.li/tpbkt>).

Прикладний проєкт характеризується чітко визначеним кінцевим результатом, який з самого початку орієнтований на соціальні інтереси його учасників. Ключові характеристики прикладного проєкту: чітко визначений результат (має чітко визначений кінцевий результат, який має практичну цінність та приносить користь суспільству); соціальна орієнтація (результат

має бути орієнтований на вирішення актуальних соціальних проблем або покращення життя людей); чітка структура (має чітку структуру діяльності з визначенням функцій кожного учасника); командна робота (потребує ефективної командної роботи та співпраці між учасниками); відстеження результатів (учасники беруть активну участь у відстеженні результатів та оформленні висновків); зовнішня оцінка (потребує систематичної зовнішньої оцінки для оцінки його ефективності та впливу).

Розглянемо детальніше на прикладі проєкту «Єднання через спільні дії молоді – СИЛА» від міжнародної організації IREX, який був реалізований колективом ДНЗ «Катюжанське ВПУ» у 2022 році. В рамках виконання грантового проєкту передбачалося навчання для тренерів з психологічної сталості та розвитку навичок для побудови успішної кар'єри, які в свою чергу навчали молодь (110 осіб, віком 14 – 18 років) з числа внутрішньо-переміщених осіб шляхом проведення тренінгів. Під час проведення тренінгів всі учасники заповнювали онлайн анкету до заходу та після проведення заходу, де зазначали свій рівень набутих знань, навичок та задоволенням від тренінгу. Також в рамках реалізації проєкту всім учасникам передбачалася гуманітарна допомога у вигляді канцелярії, рюкзаків, павербанків та подальша менторська підтримка тренерів. Завдяки реалізації такого проєкту ДНЗ «Катюжанське ВПУ» зміцнило свій імідж, педагоги підвищили свою кваліфікацію, а прямі бенефіціари отримали не тільки нові знання з розвитку навичок та побудови кар'єри, але й навчилися практикам психологічної сталості, технікам «Не нашкодь». Також молоді учасники проєкту зазначили у анкетуванні, що бажають приймати участь у таких проєктах і надалі, бо завдяки ним зміцнюються їхні соціальні інтереси та впевненість у соціальній захищеності.

За комплексністю виділяють монопроєкти та міжпредметні проєкти.

Монопроєкт – це тип проєкту, який зосереджується на глибокому вивченні певного складного розділу або теми в межах одного навчального предмета. Він потребує від здобувачів освіти не лише ґрунтовних знань з

даного предмета, але й уміння застосовувати їх у поєднанні з знаннями з інших галузей для вирішення проблем, що виникають у процесі дослідження. Ключові характеристики монопроєкту: фокус на одному предметі (монопроєкт зосереджується на глибокому вивченні певного складного розділу або теми в межах одного навчального предмета); міждисциплінарний підхід (потребує від здобувачів освіти уміння застосовувати знання з інших галузей для вирішення проблем, що виникають у процесі дослідження); глибоке дослідження (потребує ретельного та ґрунтовного дослідження обраної теми); чітка структура (має чітку структуру з визначеними цілями, завданнями та очікуваними результатами; планування роботи (учасники монопроєкту повинні заздалегідь розробляти логіку роботи на кожному занятті, розподіляти ролі в групах і визначати форму презентації); позаурочна робота (робота над монопроєктом може продовжуватися на індивідуальних або групових заняттях у позаурочний час, наприклад, у межах наукових товариств або гуртків).

Розглянемо детальніше на прикладі проєкту «ІТ- для всіх професій» ДНЗ «Катюжанське ВПУ» у 2023 році. Метою проєкту було у позаурочний час навчати здобувачів освіти з різних спеціальностей створювати сайти та наповнювати їх відповідним контентом за тематикою. За правилами кожному учаснику були поставлені чіткі критерії та умови завдання. В проєкті взяли участь 4 групи (100 осіб) з таких професій: «Тракторист-машиніст», «Адміністратор», «Кухар» та «Офіціант». За два місяці роботи гуртка, всі учасники створили повноцінні сайти за різною тематикою та захистили свої роботи перед адміністрацією навчального закладу. Таким чином здобувачі освіти з різних професій не тільки вивчали нову для них спеціальність, але й долали конкретні проблеми під час створення своїх проєктів, займалися пошуковою діяльністю та розширювали свої міжпредметні компетенції. За вихідним анкетуванням здобувачі освіти на 100 % були задоволені участю в проєкті та отриманими результатами.

Міжпредметний проєкт – це тип проєкту, який виконується з метою інтеграції знань з різних навчальних предметів для вирішення складних

проблем. Він може бути як невеликим і зосереджуватися на двох-трьох предметах, так і масштабним і тривалим, охоплюючи широкий спектр дисциплін. Ключові характеристики міжпредметного проєкту: інтеграція знань (потребує від здобувачів освіти інтеграції знань з різних навчальних предметів для вирішення поставлених завдань); співпраця (передбачає спільну роботу кількох творчих груп, що складаються з фахівців з різних галузей); координація (потребує кваліфікованої координації з боку фахівців); дослідницька діяльність (включає в себе чітко розподілені дослідницькі завдання); презентація (передбачає проміжні та підсумкові презентації результатів роботи); глибокий аналіз (потребує глибокого аналізу проблеми та використання різноманітних підходів і методів для досягнення успішних результатів).

Розглянемо на прикладі обласного проєкту ДНЗ «Катюжанського ВПУ».

Таблиця 2.3

**Наближаємо перемогу разом:
українська символіка у виробах для потреб ЗСУ**

Основні засади діяльності	Короткий зміст основних засад діяльності
1	2
Загальні положення	Проєкт створений відповідно до плану роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області на 2022 рік на базі ДНЗ «Катюжанське ВПУ»
Ідея проєкту	Пропагування українських символів через їх втілення у виробах здобувачів професійної освіти для потреб Збройних Сил України.
Актуальність	Вивчення української народної та державної символіки, яка є своєрідною візитною карткою країни. Це генетичний код нації, дослідивши який, можна вивчити цілу націю. Українська народна символіка поєднала в собі язичницькі та християнські елементи. Саме вони витворюють той неповторний синтез, що характерний для світосприйняття, звичаїв, традицій, декоративного мистецтва, фольклору українців.
Соціальна значущість	Виховання національних почуттів і патріотизму за допомогою відповідних заходів, історичної освіти, святкування визначних дат, популяризація національних міфів та символів; участь в різноманітних громадських акціях патріотичного змісту.

Навчальні предмети, що інтегруються в проєкті	Загальноосвітні предмети, спеціальні предмети напрямку підготовки громадського харчування та обслуговування, виробниче навчання з професій «Кухар», «Кондитер», «Офіціант».
Мета проєкту	Знайомство, вивчення, дослідження українських символів різних напрямків; відтворення символіки певного напрямку у виробках відповідно до професійного спрямування майбутніх кваліфікованих робітників; маркетинг і логістика кінцевого продукту до захисників України; моральна і матеріальна підтримка військових.
Вид проєкту	Міжпредметний проєкт

Продовження Таблиці 2.3

1	2
Завдання проєкту	1. Ознайомитися з історією і походженням, видами та сучасною інтерпретацією українських символів. 2. З метою раціонального вибору виробів, які будуть виготовлятися, попередньо вивчити нагальні потреби воїнів, використавши актуальну інформацію від волонтерів. 3. На основі отриманої інформації визначитися з колом виробів, які будуть виготовлятися. 4. Здійснити практичне втілення української символіки в обраних об'єктах. 5. Організувати передачу виготовлених виробів кінцевому споживачу (захисникам України). 6. З метою створення презентаційних матеріалів проєкту проміжні результати кожного етапу фіксувати у вигляді фото та відеоматеріалів. 7. За результатами проєкту створити презентаційні матеріали у вигляді відеоролика, які будуть представлені на підсумковому заході з метою розширення кола майбутніх учасників проєкту: здобувачі професійної освіти інших регіонів України, здобувачі загальної середньої освіти Київської області та інші категорії.
Ресурсне забезпечення проєкту	Кадрове забезпечення: педагогічні працівники, майстри виробничого навчання та здобувачі освіти ДНЗ «Катюжанське ВПУ»
Етапи реалізації проєкту	I етап (підготовчий) – перша половина жовтня 2022 року: знайомство з проєктом, розподіл завдань, вибудовування ходу реалізації проєкту. II етап (вивчення символіки та потреб ЗСУ) – друга половина жовтня 2022 року. III етап (практична реалізація) – листопад 2022 року. IV етап (логістичний) – до 6 грудня 2022 року. V (підсумковий) – 6 грудня 2022 року (презентація результатів проєкту на підсумковому обласному заході).

Очікуваний результат проєкту	Через посилену допомогу підтримати моральний дух та настрій українських воїнів; сприяти вихованню у молодого покоління почуття патріотизму, національної самобутності, готовності прийти на допомогу, розвивати професійні навички майбутніх кваліфікованих робітників через реалізацію національних ідей у výroбах та послугах повсякденного вжитку.
Конкретні вимірювальні результати	Благодійна ярмарка до Дня захисника Вітчизни (від продажу випечених здобувачами освіти (різних професій). Збір коштів окремими навчальними групами для придбання ліків для воїнів в/ч 0501. Виготовлення традиційних страв української кухні для воїнів, які щойно повернулися з передової (відділення кулінарії та сервісу – 4 групи). Для 101 бригади, які перебували на Донбасі, була виготовлена сковорідка від 104 групи трактористів, закуплені шапки, шкарпетки, власноруч футболки від 18 групи механіків. Плетіння маскувальної сітки, проводили 102 т/м, 100 т/м, 45 слюсарів Квіткову символіку українців досліджували вихователі разом з здобувачами освіти у позакласний час.

Соціальний проєкт – це цілеспрямована діяльність, спрямована на вирішення актуальних соціальних проблем, покращення життя людей та розвиток громади. Він характеризується чітко визначеними цілями, завданнями, методами реалізації та очікуваними результатами. Ключові характеристики соціального проєкту: соціальна спрямованість (має бути орієнтований на вирішення актуальних соціальних проблем, які впливають на життя людей або громади); чітко визначені цілі (має чітко визначені цілі, які є досяжними, вимірюваними, relevant, and time-bound (SMART); ефективні методи (має використовувати ефективні методи та інструменти для досягнення своїх цілей); участь зацікавлених сторін (має передбачати активну участь усіх зацікавлених сторін, включаючи бенефіціарів, партнерів та представників громади); стійкість (має бути стійким та мати довгостроковий вплив на вирішення соціальних проблем).

Розглянемо на прикладі грантового соціального проєкту «Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ» на базі ДНЗ «Катюжанське ВПУ», який був реалізований у співпраці з Благодійною організацією «БФ «Магія добра» (<https://salo.li/F610076>) у 2022-2023 навчальному році. Метою проєкту було відкриття молодіжного хабу в приміщенні бібліотеки навчального закладу за

рахунок отриманого гранту від ІСАР Єднання. Головною ціллю діяльності молодіжного хабу було підвищення громадської активності молоді; підвищення рівня знань та навичок, до згуртованості в цілому, залученню до розвитку культурного життя та волонтерства (<http://surl.li/fzrxo>). За досягнутими показниками діяльності хабу команда проєкту досягла таких показників з 21.11.2022 по 31.01.2023 (Додаток 2): створення ГО «Катюжанський молодіжний центр»; освітні практики (курсове навчання; тренінги, семінари, конференції; майстер-класи (38 заходів/1312 осіб); психологічна терапія (100 осіб); охорона здоров'я (спортивні гуртки - баскетбол, футбол, волейбол, йога (500 осіб); моніторинг впливу діяльності хабу на учасників (1262 особи). Результатом реалізації даного проєкту було не тільки підвищення престижності та привабливості закладу освіти, але і укріплення матеріально-технічної бази училища на 600 000 гривень. Також даний проєкт став поштовхом для залучення нових грантових проєктів, які навчальний заклад успішно реалізував.

Підсумовуючи вище вказане, для успішного управління грантовими та освітніми проєктами в закладі освіти адміністрацією було запроваджено методику управління проєктною діяльністю, яка складається з графіків, наказів, методичних рекомендацій та звітів (див.Табл.2.4).

Таблиця 2.4

Методи управління проєктною діяльністю

Тип проєкту	Назва проєкту	Управління	Ресурси	Відповідальні
1	2	3	4	5
Дослідницький	«Смачно, корисно, креативно. Культура харчування України»	Наказ, методична нарада, графік виконання, методична допомога, звіти	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК, старші майстри
Творчий	«Професійна освіта – ЗСУ: змінюємо, створюємо, удосконалюємо»	Наказ, методична нарада, графік виконання, методична допомога, звіти	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК, старші майстри
Рольовий	«Катюжанський стрій»	Наказ, методична нарада, графік	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК,

		виконання, методична допомога, звіти		старші майстри
Інформаційний	«Аграрна Україна»	Наказ, методична нарада, графік виконання, методична допомога, звіти	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК, старші майстри
Прикладний	«Єднання через спільні дії молоді – СИЛА»	Наказ, методична нарада, договір, графік виконання, методична допомога, звіти	Грант 200 000 грн	Методист, голови МК, старші майстри, практичний психолог, заступник з ВР
Монопроект	«ІТ- для всіх професій»	Наказ, методична нарада, графік виконання, методична допомога, звіти	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК, класні керівники
Міжпредметний	«Наближаємо перемогу разом:	Наказ, методична нарада, графік	Внутрішньо-училищні	Методист, голови МК,

Продовження Таблиці 2.4

1	2	3	4	5
	українська символіка у виробках для потреб ЗСУ»	виконання, методична допомога, звіти		старші майстри, заступник з ВР
Соціальний	Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ»	Наказ, меморандум про співпрацю, договір, акт-прийому передачі, педагогічна нарада, діаграма Ганта, методична допомога, звіти	Грант 600 000 грн	Заступники директора з НР, НВР, методист, старші майстри, класні керівники, голови МК

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі методичного звіту ДНЗ «Катюжанське ВПУ»

В результаті інтеграції знань з різних предметів виникає проєктна технологія. Запропонована структура, поетапна організація діяльності здобувачів освіти, різноманіття видів проєктів та чіткі критерії їх оцінювання роблять кожен етап роботи над проєктом логічно завершеним. Це перетворює проєкт на етап підготовки до подальшого навчання.

Однак аналіз використання проєктної технології в загальноосвітній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у сучасних П(ПТ)О виявив ряд недоліків як у теоретичному, так і практичному аспектах.

Для вдосконалення проєктної технології та підвищення її ефективності необхідно: розробити методичні рекомендації щодо використання проєктної технології в П(ПТ)О; забезпечити підготовку педагогів до використання проєктної технології; створити матеріально-технічну базу для реалізації проєктної діяльності; здійснити моніторинг та оцінку результативності використання проєктної технології.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити якість підготовки кваліфікованих робітників та зробити проєктну технологію дійсно ефективним інструментом навчання.

Важливо відзначити, що управління проєктною технологією може вважатися ключовим у завданні підвищення якості професійної підготовки здобувачів освіти у П(ПТ)О. Цю технологію доцільно застосовувати в оптимальному поєднанні з іншими методами навчання, особливо тоді, коли у здобувачів освіти є необхідна теоретична база для виконання проєктних завдань, які запропоновані викладачем або вибрані ними самостійно для досягнення конкретних позитивних результатів. Проєктні технології навчання виявляються особливо ефективними у професійній освіті, сприяючи комплексній підготовці здобувачів освіти до реалізації професійних функцій. Поступове введення здобувачів освіти у проєктну діяльність, розпочинаючи з простих проєктів та переходячи до складніших та творчих завдань, є ключовим аспектом успішного використання цих технологій в навчальному процесі.

У результаті проведеного аналізу педагогічних та організаційно-економічних показників впровадження проєктних технологій в закладах професійної освіти можна зробити наступні висновки.

На педагогічному рівні використання проєктних технологій сприяє активізації навчального процесу, розвитку критичного мислення та творчих

здібностей учнів. Здобувачі освіти, залучені до проєктної діяльності, показують більшу зацікавленість у навчанні та більшу мотивацію до досягнення успіху. Однак, на організаційно-економічному рівні впровадження проєктних технологій може вимагати значних витрат часу, коштів та ресурсів. Необхідно враховувати такі аспекти, як підготовка викладачів та майстрів виробничого навчання, доступ до необхідних матеріальних та технічних ресурсів, а також можливість ефективного оцінювання результатів впровадження проєктів.

Отже, на педагогічному рівні впровадження проєктних технологій має значний потенціал у покращенні якості освіти та залученні здобувачів освіти до активного навчання. Проте на організаційно-економічному рівні необхідно уважно виважувати витрати та результати, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів та досягнення поставлених цілей у процесі впровадження проєктних технологій.

2.2. Управління проєктною діяльністю в закладах професійно (професійно-технічної) освіти.

Розглянемо умови впровадження організаційно-технологічного компонента проєктного навчання. При організації управління проєктного навчання доцільно дотримуватись принципу технологічності, що передбачає таку організацію навчального процесу, яка гарантує досягнення поставлених цілей. Технологічна організація навчального процесу включає в себе алгоритмічні підходи, чіткі вимоги до кінцевого результату, попереднє визначення критеріїв оцінювання якості виконання проєктів.

Проєктна діяльність в сучасній освіті займає важливе місце, оскільки вона сприяє розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців. Дослідження вчених, таких як Г.Ю. Кравченко, Аніщенко В.М., Артюшина М.В., Герлянд Т.М., Кулалаєва Н.В., Радкевич В.О., Бородієнко О.В., Пуховська Л.П., та інш., підтверджують важливість проєктного навчання для успішного формування професійних навичок учнів, творчих здібностей, логічного мислення та практичного застосування знань, отриманих під час вивчення різних предметів. У науково-методичних працях авторських колективів науковців ретельно аналізуються теоретичні і практичні аспекти проєктного навчання, що дозволяє узагальнити методичні особливості використання цього методу у закладах освіти. Так, дослідники відзначають, що метод проєктів у загальноосвітньому закладі передбачає складну самостійну діяльність здобувачів освіти під керівництвом викладача. Роль викладача в процесі реалізації методу проєктів кардинально змінюється: він перетворюється із носія готових знань на організатора пізнавальної та дослідницької діяльності. Під час організації управління проєктної діяльності учнів у сучасній школі, викладача повинен володіти основами проєктної технології та дотримуватись вимог щодо виконання, оцінювання і захисту проєктів здобувачів освіти.

Аналіз останніх наукових публікацій, присвячених розробці проєктних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, свідчить про те, що дослідники зосереджують свою увагу на: сутності проєктної технології навчання; психолого-педагогічних аспектах використання проєктної технології; методичних питаннях впровадження проєктної технології; етапах управління проєктною діяльністю здобувачів П(ПТ)О. Проєктна діяльність у навчальних закладах є спільним зусиллям здобувачів освіти та педагогічного персоналу, спрямованим на досягнення спільної мети за допомогою узгоджених методів та способів діяльності. Вона передбачає чітке уявлення про кінцевий продукт, етапи дослідження і реалізації проєкту. Успішність такої діяльності визначається вмінням керівника керувати цим процесом. Управління проєктною діяльністю здобувачів П(ПТ)О - це організована, систематична та цілеспрямована діяльність керівника закладу освіти та педагогічного персоналу, спрямована на досягнення навчальних цілей. Це включає в себе планування, координацію, мотивацію, організацію, регулювання, контроль та оцінювання роботи учнів, а також забезпечення оптимальних умов для успішної реалізації проєкту.

Управління проєктною діяльністю в закладі професійної освіти є важливим елементом організації навчання, яке дозволяє зробити процес навчання керованим та систематизованим. Організація проєктної діяльності передбачає створення цілісної системи з чітко визначеними характеристиками, логічною структурою та чітким процесом реалізації. Процес управління проєктною діяльністю передбачає різноманіття видів управлінської діяльності викладача на різних етапах проєкту, творчий характер управління, який здійснюється в умовах мінливих та іноді суперечливих обставин та прогностичну природу управлінських задач. Важливо також враховувати психологічний аспект. Управління проєктною діяльністю може викликати у педагогів та здобувачів освіти певний рівень напруження через відповідальність за ефективність проєкту.

Для вдосконалення управління проєктною діяльністю необхідно:

- провести глибоке теоретичне дослідження процесу управління проєктною діяльністю;
- розробити методичні рекомендації щодо управління проєктною діяльністю для викладачів ЗП(ПТ)О;
- забезпечити підготовку викладачів та майстрів виробничого навчання до управління проєктною діяльністю;
- створити умови для реалізації проєктної діяльності здобувачів освіти;
- створити механізми для залучення стейкхолдерів (зацікавлених сторін) до управління проєктами та забезпечення їх активної участі.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити ефективність проєктної діяльності педагогів та здобувачів освіти та підготувати їх до майбутньої професійної діяльності (див.Табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Загальний план впровадження проєктної (грантової) діяльності

Етап	Завдання	Робочий процес	Відповідальні
1	2	3	4
1. Підготовчий етап	Оцінка потреб	Визначення потреб у впровадженні проєктної діяльності та грантових проєктах в закладі освіти	Адміністрація /керівництво закладу освіти
	Формування команди	Створення робочої групи з педагогічного та адміністративного персоналу для організації і впровадження проєктів	Координатор проєкту
2. Навчальний етап	Підготовка педагогічного персоналу	Проведення тренінгів та семінарів для педагогів щодо методик проєктної діяльності, підготовки грантових заявок та управління проєктами	Експерти з проєктної діяльності/професійні тренери
	Розробка плану навчання	Складання розкладу тренінгів та семінарів	Координатор проєкту/педагоги

		для педагогів з урахуванням їхніх потреб та рівня підготовки	
--	--	--	--

Продовження Таблиці 2.5

1	2	3	4
3. Реалізація проєктів	Вибір проєктів	Відбір проєктів для впровадження на основі їхньої актуальності, можливостей та цілей закладу освіти	Робоча група
	Розробка грантових заявок	Створення заявок на отримання грантів для реалізації обраних проєктів	Координатор проєкту/фахівець з написання грантових заявок
	Виконання проєктів	Проведення всіх етапів проєктів згідно з розробленим планом	Всі члени робочої групи
4. Оцінка та аналіз	Оцінка результатів	Проведення оцінки ефективності проєктів та їх впливу на навчальний процес та заклад освіти	Координатор проєкту/експерти з оцінки
	Аналіз виконання	Проведення аналізу виконання проєктів, виявлення успіхів та проблемних моментів	Робоча група/адміністрація закладу освіти
5. Стабілізація та масштабування	План дій на майбутнє	Розробка стратегії подальшого розвитку проєктної діяльності та грантових проєктів в закладі освіти	Адміністрація /керівництво закладу освіти

Джерело: авторське узагальнення досвіду на основі навч. посібника [5]

Ефективність та якість управління проєктною діяльністю здобувачів освіти ЗП(ПТ)О залежать від обґрунтованості методологічних підходів. У зв'язку з різноманіттям процесів та відносин, які відбуваються під час проєктної діяльності, дослідники використовують широкий спектр методологічних підходів, розглядаючи їх як єдине ціле. Системний підхід дозволяє розглядати управління проєктною діяльністю здобувачів освіти ЗП(ПТ)О як складну систему, що складається з взаємозалежних елементів. Цей підхід відображає значну кількість елементів системи, її емерджентність,

ієрархічну структуру, а також багатофункціональність, що проявляється у гнучкості та адаптивності. Система є динамічною і змінюється під впливом викладача, учасників проєктної діяльності та навколишнього середовища.

Системний підхід до вивчення управління проєктною діяльністю здобувачів освіти (ЗП(ПТ)О) робить акцент на цілісності цієї діяльності та механізмах її функціонування. Він прагне дослідити різноманітні типи зв'язків між елементами цієї складної системи та об'єднати їх в єдину теоретичну модель. Діяльнісний підхід, з іншого боку, розглядає управління проєктною діяльністю ЗП(ПТ)О як систему з чітко визначеною метою, спрямовану на конкретний об'єкт. Ця мета досягається за допомогою певних методів, засобів та дій, які реалізуються діяльністю педагога та учасників проєктної діяльності. В результаті система має призвести до запланованого результату.

Процесний підхід до управління проєктною діяльністю робить акцент на регламентації та уніфікації дій учасників проєкту. Він передбачає опис вхідних та вихідних параметрів проєкту, а також набору дій, які мають бути виконані для досягнення його цілей. Процесний підхід є одним з найпоширеніших підходів до управління проєктною діяльністю. Він використовується в різних галузях, таких як будівництво, ІТ, розробка програмного забезпечення тощо.

Проєктний підхід до управління проєктною діяльністю здобувачів освіти ЗП(ПТ)О вирізняється чіткою орієнтацією на досягнення кінцевого результату - "продукту проєкту". Інструменти проєктного менеджменту розробляються з урахуванням унікальних особливостей кожного проєкту, гарантуючи досягнення мети згідно з заздалегідь визначеними критеріями. Застосування вищеописаних методологічних підходів дозволяє узагальнити найсуттєвіші проблеми управління проєктною діяльністю ЗП(ПТ)О та розробити стратегію та основні методи їх вирішення. Впровадження методології управління проєктами гарантує: високу ймовірність досягнення цілей проєкту; зниження витрат на його реалізацію на 10-15%. Проєктний підхід є ефективним

інструментом для управління проектною діяльністю ЗП(ПТ)О. Він дозволяє досягти поставлених цілей та отримати якісний "продукт проекту".

Ефективність проектного навчання залежить від творчого втілення керівником вимог, що впливають з сутності принципів управління проектною діяльністю педагогів та здобувачів освіти. Ці принципи не є статичними, а постійно розвиваються, удосконалюються та конкретизуються в контексті змін у суспільстві та системі освіти. Вони враховують еволюцію підходів до навчання, зокрема проектного, під впливом різних закладів освіти, течій та напрямків у педагогіці та управлінні. Згідно настанови до Зводу знань з управління проектами РМВОК (сьома версія) (<https://pmiukraine.org/pmbok7>) міжнародні фахівці виділяють 12 принципів управління: бути старанним, шанобливим та турботливим розпорядником; створювати команді проекту середовище для співпраці; ефективно взаємодіяти зі стейкхолдерами; зосереджуватись на цінності; розпізнавати, оцінювати та реагувати на системні взаємодії; проявляти лідерську поведінку; припасовувати залежно від контексту; вибудовувати якість в процесі та доробки; долати складність; оптимізувати реагування на ризики; обирати адаптивність та гнучкість; уможливлювати зміни для досягнення передбаченого майбутнього стану [18].

Підходи управління проектною діяльністю слугують керівними ідеями та нормативними вимогами до організації проектної діяльності педагогів та здобувачів освіти (ЗП(ПТ)О) (див.Табл.2.6).

Таблиця 2.6

Підходи управління проектною діяльністю у ЗП(ПТ)О

Назва	Суть	Відповідність підходам	Здобувачі освіти	Педагоги
1	2	3	4	5
Науково-методична обґрунтованість	Проектна діяльність ЗП(ПТ)О має ґрунтуватися на науково-доведених підходах до навчання та	Системний, процесний, проектний	Використання знань та навичок, набутих під час навчання, для вирішення практичних	Застосування науково-методичних знань та досвіду для розробки та організації

	проектного менеджменту		завдань	проектної діяльності
Цілеспрямованість	Проектна діяльність має мати чітко визначені цілі, які відповідають освітнім потребам ЗП(ПТ)О та	Системний, процесний, проектний	Розуміння цілей проекту та їх значення для власного розвитку	Чітко визначення цілей проекту, що відповідають освітнім потребам

Продовження Таблиці 2.6

1	2	3	4	5
	очікуваним результатам навчання			здобувачів освіти та очікуваним результатам навчання
Системність	Проектна діяльність має бути системною, що передбачає чітку структуру, поетапне виконання, взаємозв'язок елементів та узгодженість дій учасників	Системний	Планування та виконання своїх завдань у проекті, розуміючи їх зв'язок з загальною метою	Розробка чіткої структури проекту, визначення етапів його реалізації, забезпечення узгодженості дій учасників
Діяльність	Має бути орієнтована на активну діяльність здобувачів освіти, що включає дослідження, планування, виконання, оцінювання та самооцінювання	Системний, процесний, проектний	Активна участь у всіх етапах проекту, виявлення ініціативи та самостійності	Створення умов для активної участі учнів у всіх етапах проекту, стимулювання їхньої ініціативи та самостійності
Співпраця	Проектна діяльність має сприяти розвитку навичок командної роботи, співпраці та комунікації між учасниками проекту	Системний, процесний, проектний	Ефективна співпраця з іншими учасниками проекту, вміння працювати в команді, спілкуватися та домовлятися	Формування навичок командної роботи, співпраці та комунікації здобувачів освіти
Відповідність віковим та індивідуальним особливостям ЗП(ПТ)О	Проектна діяльність має відповідати віковим та індивідуальним	Системний, процесний, проектний	Вибір проектів, які відповідають віковим та індивідуальним	Урахування вікових та індивідуальних особливостей здобувачів

	особливостям здобувачів П(ПТ)О, їхнім пізнавальним можливостям, інтересам та нахилам		особливостям здобувачів освіти, їхнім інтересам та нахилам	освіти, їхніх пізнавальних можливостей, інтересів та нахилів
--	--	--	--	--

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі настанови до Зводу знань управління проєктами РМВОК [18]

Продовження Таблиці 2.6

1	2	3	4	5
Гнучкість та адаптивність	Проектна діяльність має бути гнучкою та адаптивною, що дозволяє вносити необхідні корективи в міру її реалізації	Системний, процесний, проєктний	Вміння адаптуватися до змін, що виникають під час реалізації проєкту, та вносити необхідні корективи	Забезпечення гнучкості та адаптивності проєктної діяльності, готовність до внесення коректив у міру її реалізації
Орієнтація на результат	Проектна діяльність має бути орієнтована на досягнення чітко визначених результатів, які відповідають цілям проєкту	Системний, процесний, проєктний	Вміння досягати поставлених цілей згідно часових рамок та критеріїв	Забезпечення сприятливої атмосфери, що сприяє отримання результату

Запропонована система принципів управління проєктною діяльністю відповідає логіці роботи керівника ЗП(ПТ)О, охоплюючи всі етапи проєкту - від постановки цілей та завдань до контролю за його результатами. Принцип цілеспрямованості підкреслює важливість чіткого розуміння керівником та педагогами основної мети та завдань проєктного навчання в ЗП(ПТ)О. Це передбачає не лише знання загальних цілей, але й вміння ставити оптимальні завдання навчання, розвитку та виховання в кожній конкретній ситуації. При цьому важливо враховувати реальні навчальні можливості здобувачів освіти.

Принципи управління проєктною діяльністю слугують керівними ідеями та нормативними вимогами до організації проєктної діяльності педагогів та здобувачів освіти (ЗП(ПТ)О). Ці принципи визначають: зміст проєктної діяльності; організаційні форми управління проєктною діяльністю; методи

управління проєктною діяльністю. Запропонована послідовність принципів відповідає логіці роботи викладача з проєктною діяльністю ЗП(ПТ)О, охоплюючи всі етапи проєкту.

Управління проєктами – це не просто набір завдань, а мистецтво керувати та координувати дії учасників проєкту протягом усього його життєвого циклу. Досягається це завдяки застосуванню сучасних методів та технік управління, які дозволяють: досягти визначених у проєкті результатів (обсягу та складу робіт, термінів виконання, якості проєктного продукту; забезпечити задоволеність учасників проєкту. Різноманіття методів управління проєктною діяльністю надає керівнику широкий простір для моделювання своєї управлінської діяльності протягом проєкту (див.Табл.2.7). Однак це також вимагає від нього пильної уваги та вибірконості. Для успішного управління проєктом керівнику необхідно: мати ґрунтовні знання особливостей сфери діяльності проєкту та зважати на індивідуальні характеристики учасників проєкту.

Таблиця 2.7

Методи управління проєктною діяльністю

Методи	Опис
1	2
Методологія Waterfall	Послідовний процес розробки, який складається з фаз, кожна з яких має чітко визначені завдання та вимоги.
Agile	Гнучкий підхід до управління проєктами, який передбачає ітеративну розробку, постійний зворотний зв'язок та готовність до змін.
PRISM	Методологія управління проєктами, яка об'єднує в собі принципи Waterfall і Agile. Він забезпечує більш гнучкий підхід, дозволяючи одночасно виконувати послідовні та ітеративні процеси.
Scrum	Ітеративний метод управління проєктами, який розбиває проєкт на короткі цикли (спринти) з чітко визначеними цілями.
Kanban	Система візуального управління роботою, яка використовує дошки та картки для відстеження ходу виконання завдань.
Lean	Методологія управління, яка фокусується на мінімізації витрат та оптимізації процесів для підвищення ефективності.
PRINCE2	Структурований метод управління проєктами, який визначає ролі та відповідальності, розробляє плани та контролює якість.

Critical Path Method	Метод, що визначає послідовність завдань та визначає найбільш критичні шляхи в проєкті для оптимізації часових рамок.
Метод діаграм Ганта	Візуалізація плану проєкту на часовій шкалі, де вказуються завдання, їх тривалість та взаємозв'язки
Метод мозкового штурму	Генерування нових ідей для вирішення проблем проєкту.

Продовження Таблиці 2.7

1	2
Метод Дельфі	Опитування експертів для отримання їхніх оцінок та рекомендацій щодо проєкту.
Метод Кейса	Вивчення та аналіз реальних або вигаданих ситуацій, пов'язаних з проєктами.
Метод критичного шляху	Визначення критичних завдань проєкту, від яких залежить його загальна тривалість.
Critical Path Method	Метод, що визначає послідовність завдань та визначає найбільш критичні шляхи в проєкті для оптимізації часових рамок.

Джерело: авторське узагальнення матеріалів на основі настанови до Зводу знань управління проєктами РМВОК [18]

Дана таблиця представляє лише певну кількість методів управління проєктною діяльністю, існують інші підходи та комбінації методів, тому кожному керівнику закладу освіти потрібно користуватися – РМВОК посібником по управлінню проєктами, який розроблений Інститутом управління проєктами (PMI) [18] та містить стандартні практики та процеси управління проєктами, які можна використовувати залежно від конкретних потреб та характеристик проєкту.

З метою кращого усвідомлення учасниками вимог до проєктної діяльності рекомендується поєднувати внутрішній і зовнішній контроль проєктної діяльності, враховуючи участь виконавців проєктів у процесі оцінювання. Оцінювання може проводитися педагогами самими (самоконтроль) або адміністрацією закладу освіти (взаємоконтроль). Внутрішній контроль повинен складати принаймні третину загальної оцінки, при цьому керівник поступово може збільшувати його частку. Цей підхід дозволяє педагогам та здобувачам освіти краще усвідомлювати свої недоліки та визначати завдання для подальшого участі в проєктній діяльності.

Упровадження ефективних методів управління проєктною діяльністю в закладах П(ПТ)О може суттєво підвищити якість освітнього процесу, дати здобувачам освіти необхідні практичні навички та сприяти їх працевлаштуванню після закінчення навчання. Ключові переваги впровадження управління проєктами в П(ПТ)О: підвищення якості освітнього процесу (використання методів проєктного навчання робить навчання більш практичним та орієнтованим на результат, що сприяє кращому засвоєнню знань та навичок здобувачів освіти); залучення здобувачів освіти до планування, виконання та оцінювання проєктів сприяє розвитку їхніх навичок критичного мислення, проблемного вирішення, спілкування та командної роботи; набуття практичних навичок (робота над проєктами дозволяє здобувачам освіти застосовувати теоретичні знання на практиці, що готує їх до реальних умов роботи); виконання проєктів у співпраці з роботодавцями дає здобувачам освіти можливість отримати досвід роботи в професійному середовищі та встановити зв'язки з потенційними роботодавцями; підвищення мотивації здобувачів освіти (навчання за допомогою проєктів робить його більш цікавим та захоплюючим для здобувачів освіти, що сприяє підвищенню їхньої мотивації та зацікавленості в навчанні; відчуття відповідальності за результат проєкту мотивує здобувачів освіти докладати максимум зусиль для його успішного виконання; підвищення працевлаштування випускників (навички проєктного менеджменту, які отримують здобувачі освіти під час навчання, є дуже затребуваними на ринку праці). Досвід роботи над проєктами робить випускників П(ПТ)О більш конкурентоспроможними на ринку праці та дає їм більше шансів на успішне працевлаштування.

Впровадження проєктного менеджменту в П(ПТ)О вимагає комплексного підходу, який включає: підготовку викладачів (викладачі П(ПТ)О повинні мати знання та навички управління проєктами, щоб ефективно використовувати їх у навчальному процесі); методичне забезпечення (необхідно розробити методичні матеріали та навчальні програми, які б сприяли впровадженню проєктного навчання в П(ПТ)О);

матеріально-технічне забезпечення (для успішного виконання проєктів здобувачам освіти потрібні відповідні матеріально-технічні ресурси, такі як комп'ютери, програмне забезпечення та доступ до Інтернету); співпраця з роботодавцями (важливо налагодити співпрацю з роботодавцями для того, щоб студенти мали можливість виконувати проєкти, які відповідають актуальним потребам ринку праці). Управління проєктною діяльністю є потужним інструментом, який може допомогти закладам П(ПТ)О підвищити якість освіти, дати здобувачам освіти необхідні практичні навички та сприяти їх працевлаштуванню після закінчення навчання.

У ході дослідження проаналізовано методи управління проєктною діяльністю, які надають керівнику широкий простір для моделювання своєї управлінської діяльності протягом проєкту, а саме: методологія Waterfall, Agile, PRISM, Scrum, Kanban, Lean, PRINCE2, Critical Path Method, Earned Value Management, метод діаграм Ганта, метод мозкового штурму, метод Дельфі, метод Кейса, метод критичного шляху, Critical Path Method .

Таким чином, ефективне управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти є важливим елементом забезпечення їх конкуренції на ринку освітніх послуг та досягнення поставлених стратегічних цілей. Правильно організоване управління проєктами дозволяє оптимізувати використання ресурсів, підвищує продуктивність та забезпечує досягнення очікуваних результатів.

Однак, успішне управління проєктами вимагає комплексного підходу та врахування різних аспектів, таких як планування, організація, контроль та оцінка результатів. Крім того, важливо забезпечити взаємодію між усіма учасниками процесу, а також врахувати специфіку освітнього середовища та потреби студентів.

Отже, ефективне управління проєктною діяльністю в закладах освіти є ключовим фактором у досягненні якості та успішності освітнього процесу. Розвиток системи управління проєктами у закладах освіти сприяє підвищенню

ефективності, якості та конкурентоспроможності освітніх послуг, а також сприяє досягненню стратегічних цілей у сфері освіти.

2.3. Програми розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти в Україні.

Згідно з низкою українських законів, зокрема "Про професійну (професійно-технічну) освіту" (1998), "Про вищу освіту" (2014), "Про освіту" (2017), "Про фахову передвищу освіту" (2019) та "Про професійний розвиток працівників" (2012), а також стратегічних документів, таких як Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року (2017) та Концепція реформування професійної освіти України "Сучасна професійна освіта" на період до 2027 року (2018), держава визначила пріоритетні напрямки розвитку професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти. З метою виявлення особливостей реалізації цих програм лабораторією зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України було проведено опитування керівників закладів (<https://ivet.edu.ua/naukovi-doslidzhennya>). Участь в опитуванні взяли 196 респондентів, які представляли різні регіони та галузі освіти. Анкета містила 15 запитань, що були згруповані у три блоки:

I блок (загальні запитання) був спрямований на виявлення рівня обізнаності респондентів щодо програм розвитку ПТО, завдяки чому стало можливим оцінити, наскільки добре респонденти знають про існування таких програм, їхні цілі, завдання та методи реалізації.

– II блок (запитання щодо фінансування) мав на меті вивчити особливості фінансування програм розвитку ПТО, за допомогою питань про джерела фінансування, обсяги коштів, що виділяються на ці програми, а також про те, як ці кошти використовуються.

– III блок (запитання щодо труднощів/бар'єрів) був спрямований на виявлення труднощів та бар'єрів, з якими стикаються заклади ПТО при розробці та реалізації програм розвитку, з метою розуміння, які фактори перешкоджають успішному впровадженню цих програм.

Результати опитування дозволили отримати цінну інформацію про стан справ у цій сфері та визначити ключові напрямки для вдосконалення програм розвитку П(ПТ)О. Опитування 196 керівників закладів професійної освіти України показало, що:

- Більшість респондентів (91,3%) розглядають програму розвитку як стратегічний документ, що визначає довгострокові цілі та напрямки розвитку закладу.
- 12,8% опитаних сприймають програму як організаційний документ, що описує структуру, процеси та ресурси, необхідні для досягнення цілей.
- 11,2% респондентів бачать у програмі розвитку лише фінансовий документ, що визначає бюджет та джерела фінансування.
- Тільки 4,8% опитаних вважають, що програма охоплює всі три аспекти: стратегічний, організаційний та фінансовий.

Щодо мети програм розвитку, то:

- 84,7% респондентів вважають, що їхньою основною метою є забезпечення сучасної, доступної та якісної освіти, що відповідає потребам суспільства, особистості та держави.
- 34,2% опитаних очікують від програм розвитку ефективного управління розвитком закладу.
- 17,3% респондентів бачать у програмах інструмент для створення позитивного іміджу закладу.
- 80,6% респондентів знають про можливості фінансування програм розвитку з додаткових джерел.
- Лише 17,9% закладів мають доступ до різних джерел фінансування своїх програм розвитку.

Найпоширенішими джерелами додаткового фінансування є: грантові надходження (76,8%); фінансова допомога від бізнесу (58,5%); бюджет участі (40,9%); краудфандинг (15,2%). Водночас, основними джерелами фінансування ЗП(ПТ)О залишаються: обласний бюджет (55,6%); державний

бюджет (38,8%); місцевий бюджет (26%). Інформацію про можливості додаткового фінансування респонденти отримують з: розсилок на електронну пошту; соціальних мереж; стейкхолдерів та інших джерел. Ці дані свідчать про те, що існує значний потенціал для залучення додаткових коштів на розвиток ЗП(ПТ)О. Однак, не всі заклади знають про цю можливість або не мають доступу до необхідних ресурсів для пошуку та отримання додаткового фінансування. Важливо, щоб держава та зацікавлені сторони вжили заходів для підвищення обізнаності керівників ЗП(ПТ)О про можливості додаткового фінансування та надання їм необхідної підтримки в пошуку та отриманні таких коштів.

Цікавою інформацією, виявилось те, що 50% респондентів вже скористалися інформацією про можливості додаткового фінансування та отримали додаткові кошти на розвиток своїх закладів (покращення матеріально-технічної бази (96,9%); оновлення комп'ютерного та програмного забезпечення (64,8%); заохочування педагогічних працівників до інновацій (51,5%) та успішної навчальної діяльності здобувачів освіти (43,9%).

Проте анкетування також показало, що певні бар'єри все ще заважають закладам ПТО брати участь у проєктах, які фінансуються з альтернативних джерел:

- 47,2% респондентів вважають, що педагогічні працівники недостатньо обізнані про сутність проєктної діяльності;
- 24,1% зазначили про відсутність команди однодумців для реалізації проєктів;
- 7,7% респондентів скаржаться на відсутність стратегії розвитку закладу в цілому.

Незважаючи на ці бар'єри, більшість керівників ЗП(ПТ)О (55,4%) вважають, що кваліфікація педагогічного персоналу є достатньою для реалізації проєктів, які фінансуються з альтернативних джерел. Це свідчить про те, що заклади ЗП(ПТ)О мають значний потенціал для розвитку за рахунок залучення додаткових коштів.

За результатами опитування до основних якостей педагогічних працівників, які беруть участь у проєктній команді з розробки програм розвитку ЗП(ПТ)О, належать:

- вміння працювати в команді: ефективна співпраця, комунікація та координація дій членів команди є ключовими для успішного виконання проєкту;
- ініціативність: готовність брати на себе відповідальність, пропонувати нові ідеї та шукати кращі рішення;
- творчий підхід: нестандартне мислення, креативність та вміння генерувати нові ідеї;
- критичне мислення: здатність аналізувати інформацію, оцінювати альтернативи та приймати обґрунтовані рішення;
- внутрішня мотивація: щире прагнення досягти поставлених цілей та зробити свій внесок у розвиток закладу;
- цілеспрямованість: чітке розуміння цілей проєкту та наполегливість у їх досягненні.

На думку керівників ЗП(ПТ)О, лише за умови наявності креативної, орієнтованої на результат та достатньо мотивованої команди педагогічних працівників можна успішно реалізувати проєкт з залучення додаткових джерел фінансування для розвитку закладу. Важливою складовою успішної реалізації проєкту також є: достатня обізнаність педагогічних працівників про особливості планування проєктної діяльності (74,4%); розуміння принципів формування заявки на отримання грантової підтримки (62,1%); вміння організувати проєктну групу (44,1%).

Важливо зазначити, що не всі педагогічні працівники володіють необхідними знаннями та навичками для роботи в проєктній команді. Це свідчить про те, що існує потреба в проведенні навчальних заходів та тренінгів для педагогічних працівників з питань проєктного менеджменту. Також, важливо сприяти створенню команд однодумців для реалізації проєктів та розвитку культури командної роботи в закладах П(ПТ)О. Вжиття цих заходів

дозволить закладам П(ПТ)О активніше використовувати свій потенціал для розвитку за рахунок залучення додаткових коштів та покращення якості освіти.

Підсумовуючи вище вказане та результати опитування, маємо такі висновки, що більшість респондентів (80,6%) знають про можливості отримання додаткових коштів на розвиток своїх закладів, керівники ПТО володіють базовою інформацією про альтернативні джерела фінансування.

Незважаючи на обізнаність про альтернативні джерела фінансування, більшість закладів П(ПТ)О (77,3%) все ще залежать від бюджетів різних рівнів. Це свідчить про те, що існують певні бар'єри, які заважають закладам П(ПТ)О активніше використовувати альтернативні джерела фінансування. Також респонденти вказали на низку напрямків, які потребують додаткового фінансування: оновлення матеріально-технічної бази (96,9%); покращення комп'ютерного та програмного забезпечення (64,8%); заохочення педагогічних працівників до інновацій (51,5%); стимулювання успішності здобувачів освіти (43,9%). Це свідчить про те, що заклади П(ПТ)О мають значні потреби, які не можуть бути задоволені лише за рахунок бюджетного фінансування. Основним бар'єром для розробки та реалізації програм розвитку закладів П(ПТ)О респонденти вважають недостатню обізнаність: про організацію та планування проєктної діяльності (47,2%); про співпрацю з грантодавцями (36,8%); про використання краудфандингових платформ (28,6%). Це свідчить про те, що закладам П(ПТ)О необхідна допомога у розвитку навичок проєктного менеджменту та пошуку альтернативних джерел фінансування. Більшість керівників П(ПТ)О (82,1%) висловили зацікавленість у навчанні з питань проєктної та грантової діяльності. Це свідчить про те, що заклади П(ПТ)О готові до змін та прагнуть використовувати альтернативні джерела фінансування для свого розвитку.

Отримані результати дослідження підкреслюють потребу в проведенні практичних заходів для підтримки закладів професійної освіти ЗП(ПТ)О у їх прагненні долучити додаткові джерела фінансування. Рекомендується

систематично організовувати практичні семінари, тренінги, вебінари, воркшопи та майстер-класи з питань проєктного підходу та грантового фінансування для керівників та педагогічних працівників ЗП(ПТ)О. Такі заходи повинні охоплювати теми з: організації та планування проєктної діяльності; пошук грантів та співпраця з грантодавцями; використання краудфандингових платформ; написання проєктних заявок; звітність про результати проєктів. Важливо, щоб ці заходи ґрунтувалися на практичних прикладах та були інтерактивними, а учасники мали можливість отримати зворотній зв'язок та практичні поради від досвідчених фахівців.

Серед державних ініціатив, спрямованих на реалізацію програм розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ПТО), особливо успішною є Програма EU4Skills [61] (<https://eu4skills.info/>). Ця програма, що стартувала у 2019 році, є спільним проектом Міністерства освіти і науки України (МОН) та Європейського Союзу (ЄС). EU4Skills має на меті допомогти українським ЗП(ПТ)О: оновити обладнання; розробити нові освітні програми; підвищити кваліфікацію педагогів. Програма реалізується за підтримки ЄС та його держав-членів (Німеччини, Фінляндії, Польщі та Естонії). В Україні EU4Skills впроваджують Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), банк KfW та їхні партнери.

За чотири роки реалізації проєкту EU4Skills в Україні було створено ефективну систему управління ЗП(ПТ)О. Також було відібрано кілька закладів в кожній області, які стали Центрами професійної досконалості. Ці центри були створені протягом 2021-2023 років після ретельного аналізу профільними експертами. EU4Skills стала успішним прикладом співпраці між Україною та ЄС у сфері освіти. Програма допомогла покращити матеріально-технічну базу ЗП(ПТ)О, розробити нові освітні програми, які відповідають потребам сучасної економіки, та підвищити кваліфікацію педагогічних працівників. Важливо, щоб подібні програми й надалі реалізовувалися в Україні, адже вони роблять значний внесок у розвиток професійної освіти та підготовку кваліфікованих кадрів для української економіки. Наведемо фактори, які

сприяли успіху EU4Skills: чітко визначені цілі та завдання; ефективне управління та координація; залучення досвідчених експертів; співпраця з міжнародними партнерами; відкритість до нових ідей та інновацій. EU4Skills може слугувати взірцем для інших програм розвитку ПТО в Україні. Вжиття заходів, спрямованих на покращення матеріально-технічної бази ЗП(ПТ)О, розробку нових освітніх програм та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, дозволить українській системі професійної освіти стати більш конкурентоспроможною на світовому ринку.

На підставі глибокого аналізу Програми розвитку ДНЗ «Катюжанського ВПУ» (див. додаток 1) встановлено, що програма враховує реалізацію проєктних технологій через наскрізні лінії:

1. Створення інфраструктури для проєктної діяльності. Програма розвитку ВПУ передбачають виділення необхідних ресурсів (або отримання інвестицій) для створення та підтримки інфраструктури, яка сприятиме успішному впровадженню проєктних технологій. Це включає в себе створення спеціальних лабораторій, обладнання майстерень новітніми технологіями, а також підготовку кадрів, які зможуть керувати та впроваджувати проєкти.
2. Підготовка викладачів та персоналу. Програма розвитку ВПУ передбачає підготовку викладачів, майстрів виробничого навчання та персоналу до використання проєктних технологій. Це включає в себе навчання викладачів методикам проведення проєктної діяльності, оволодіння новими технологіями та засобами комунікації, а також навчання навичкам керування проєктами.
3. Розробка програм навчання та укладання проєктних заявок. Програма розвитку ВПУ передбачає розробку програм навчання, які враховують впровадження проєктних технологій, що включає в себе інтеграцію проєктних завдань у навчальні плани та програми, розробку спеціальних курсів з проєктного менеджменту та інші інноваційні підходи до навчання.

4. Моніторинг та оцінка результатів. Програм розвитку ВПУ передбачає систему моніторингу та оцінки результатів впровадження проєктних технологій. Це дозволяє вчасно виявляти проблеми та недоліки, а також вдосконалювати процес впровадження проєктів для досягнення кращих результатів.

Узагальнюючи досвід ДНЗ «Катюжанське ВПУ» над реалізацією низки проєктів (див. додатки 2,3) можемо зробити висновок, що програми стратегічного розвитку закладів професійної освіти є невід’ємною складовою процесу покращення якості навчання та підготовки висококваліфікованих робітників згідно сучасних вимог ринку праці. Програми стратегічного розвитку, що містять інвестиційні проєкти спрямовані на модернізацію змісту навчання, впровадження нових технологій, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, підтримку здобувачів освіти та розвиток інфраструктури. Вони сприяють підвищенню якості освіти, розвитку конкурентоспроможності випускників та відповідності їхніх навчальних потреб вимогам сучасного ринку праці. Реалізація інвестиційних та педагогічних проєктів цих стратегічних програм є важливою для забезпечення ефективної підготовки фахівців, які зможуть відповідати потребам та викликам сучасного суспільства.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНО-ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ» (УПД ЗПО) ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ

3.1. Розробка структури й змісту комплексно-цільової програми управління проєктною діяльністю

Розробка структури й змісту комплексно-цільової програми «Управління проєктною діяльністю в закладі професійно (професійно-технічної) освіти».

Головною метою (дипломної) магістерської роботи було виявлення впливу цілеспрямованої *організації управління процесом впровадження проєктної діяльності в конкретному ЗП(ПТ)О за наведеною у розділі 1 структурою*. Дослідження проводилося на базі Державний навчальний заклад «Катюжанське вище професійне училище», Київської області (<https://kvpu.com.ua/>)

При запровадженні аналізу нами використовувались такі методи педагогічних досліджень, як:

- для здобувачів освіти – педагогічне спостереження, співбесіда, опитування;
- для педагогічних працівників – спостереження, анкетування, психолого-андрагогічне дослідження, вивчення нормативної документації, бесіди;
- для адміністрації – спостереження, бесіди.

Нами запропоновано власну кваліметричну модель, розроблену на основі аналізу наукових джерел з означеної проблеми, яка заснована на роботах В. О. Радкевич, Г.Ю. Кравченко, О. В. Бородієнко, Л. П. Пуховської, О. А. Самойленко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк. Для ефективного реалізації проєктної діяльності в ЗП(ПТ)О були визначені наступні напрямки: інформаційне забезпечення; методичне забезпечення; матеріально-технічне

забезпечення; кадрове забезпечення; організаційне забезпечення; мотиваційне забезпечення. Програма має на меті: провести комплексний аналіз стану управління ПД в ДНЗ «Катюжанське ВПУ»; визначити основні проблеми та перешкоди на шляху розвитку ПД; розробити та впровадити комплекс заходів щодо удосконалення управління ПД; створити оптимальні умови для втілення ПД в навчальний процес. Кваліметрична модель наведена в табл. 3.1

Таблиця 3.1

**Кваліметрична модель управління процесом
впровадження проєктної діяльності**

Фактори	Вагомість фактора	Критерії	Вагомість критерію	Рівень вияву
1	2	3	4	5
Нормативно-правове забезпечення ПД	0,2	1.1. Наявність нормативного забезпечення щодо проблем проєктної діяльності (ПД) (наявність нормативних документів про проєктну діяльність)	0,3	
		1.2. Методичне обґрунтування доцільності впровадження ПД	0,2	
		1.3. Відповідність мети ПД до стратегії розвитку закладу освіти	0,15	
		1.4. Наявність організаційних документів ПД (положення, методичні рекомендації)	0,35	
Організаційно методичне забезпечення ПД	0,2	2.1. Діагностика рівня бажання та компетентності педагогів щодо організації ПД	0,15	
		2.2. Діагностика категорій здобувачів освіти, які готові приймати участь в ПД	0,15	
		2.3. Рівень роботи педагогічної ради та методичних об'єднань щодо системного підходу впровадження ПД	0,35	
		2.4. Науково-методичний супровід ПД, залучення наукових спеціалістів з ЗВО	0,15	
		2.5. Наявність методичної літератури, курсів, ППК та стажування з ПД	0,1	
		2.6. Урахування ПД у виховній роботі	0,1	
Організаційно-кадрове забезпечення ПД	0,3	3.1. Наявність в ЗП(ПТ)О посади методиста з ПД	0,2	
		3.2. Вивчення та урахування прогресивного педагогічного досвіду з проблем організації ПД	0,1	
		3.3. Участь у конференціях та вебінарах щодо ПД	0,1	
		3.4. Готовність викладачів та майстрів в/н до ПД	0,3	

Продовження Таблиці 3.1

1	2	3	4	5
Організаційно-кадрове забезпечення ПД		3.5. Наявність в ЗП(ПТ)О інших спеціалістів з ПД –дизайнер, контент-менеджер	0,1	
		3.6. Самоосвіта викладачів та майстрів в/н щодо ПД	0,1	
		3.7. Рівень узагальнення досвіду закладу освіти щодо впровадження ПД	0,1	
Контрольно-аналітична діяльність та результативність ПД	0,2	4.1. Наявність та рівень системи моніторингу процесу та результатів ПД, корекція діяльності закладу освіти за результатами моніторингових досліджень	0,3	
		4.2. Результативність ПД (навчальні досягнення здобувачів освіти, результативність участі у проєктах)	0,4	
		4.3. Наявність та нормативність системи внутрішньо училищного контролю за ПД	0,3	
Матеріальне забезпечення	0,1	5.1. Наявність доступу до платних навчальних програм з ПД	0,3	
		5.2. Підключення до мережі Інтернет	0,4	
		5.3. Наявність облаштованого оргтехнікою освітнього хабу	0,1	
		5.4. Наявність системи самофінансування ПД	0,2	

Ця шкала використовується, коли показники можна розділити на чіткі категорії. У цьому випадку кожній категорії присвоюється значення від 0 до 1.

0-0,35 – недопустимий рівень;

0,35-0,6 –низький рівень;

0,6-0,75 –середній рівень;

0,75-0,9 – високий рівень;

0,9-1 –дуже високий рівень.

Загальна оцінка стану управління процесом впровадження проєктної діяльності в ЗП(ПТ)О дозволить визначити передумови та напрямки діяльності адміністрації щодо подальшого впровадження ПД в навчальний процес.

З метою удосконалення управління процесом впровадження ПД в ДНЗ «Катюжанське ВПУ», створення оптимальних умов щодо втілення ПД в освітній процес нами була розроблена комплексно-цільова програма

«Управління процесом впровадження проєктної діяльності в закладі професійно (професійно-технічної) освіти».

Комплексно-цільова програма містить чотири блоки: I блок – інформаційне забезпечення; II блок – методичне забезпечення; III блок – робота з педагогічним колективом; IV блок – діяльність керівника. Термін реалізації: 1 рік (09.2022 – 09.2023). Розглянемо детально зміст кожного блоку.

I блок. Інформаційне забезпечення

Мета: Збір інформації та проведення дослідження щодо управління педагогічним колективом з формування інформаційного та подальшого методичного забезпечення проєктної діяльності.

Координатори: директор, заступники директора з НР, ВР, НВР, старші майстри, методист, бібліотекар, вихователі та класні керівники.

Зміст даного блоку наведено в табл. 3.1.2

Програма виконання заходів до блоку I:

Таблиця 3.2

Інформаційне забезпечення	
Термін 1	Заходи 2
Вересень	Проведення педагогічної ради та дослідження (опитування) з визначення ключових проблем щодо впровадження ПД у закладі освіти. Створення інформаційного стенду «Проєктна діяльність» (розміщення інформації про ПД, методичні рекомендації). Розповсюдження інформаційних буклетів «Проєктна діяльність: що це?»
Жовтень	Проведення онлайн-лекції «ПД: нові можливості для освіти» (запрошення експерта, презентація досвіду). Розміщення інформації про ПД у батьківських групах у соціальних мережах (залучення батьків до проєктної роботи).
Листопад	Вебінар «Інформаційні ресурси для проєктної діяльності» (ознайомлення з онлайн-бібліотеками, базами даних, проєктами). - Випуск шкільної газети «Проєктна діяльність: цікаво та корисно» (статті, репортажі, інтерв'ю).
Грудень	Створення віртуальної бібліотеки проєктів (збір та публікація кращих проєктів).
Січень	Створення тематичного форуму на училищному сайті «Проєктна діяльність» (обмін досвідом, спілкування педагогів та здобувачів освіти). Організація конкурсу творчих робіт «ПД – твоїми очима» (есе, презентація, відеоролик)

Лютий	Випуск училищного бюлетеня «Проектні новини» (інформація про проекти, конкурси, події). Створення відеотеки "Майстер-класи з ПД» (демонстрація методів та технологій ПД).
-------	---

Продовження Таблиці 3.2

1	2
Березень	Публікація статті «Психологічна підтримка здобувачів освіти під час проектної роботи» на училищному сайті (створення сприятливого психологічного клімату, запобігання конфліктам).
Квітень	Випуск збірки методичних рекомендацій «Проектна діяльність: покрокова інструкція» (розробка методичних рекомендацій з різних аспектів ПД). Створення відеороликів «Інтерв'ю з успішними проектами» (історії успіху проектів, поради для педагогів та здобувачів освіти).
Травень	Підготовка та проведення училищної виставки проектів (презентація проектів учнями, нагородження переможців). Публікація статті «Результати впровадження проектної діяльності» на училищному сайті (аналіз досягнень, подяка педагогам та здобувачам освіти).
Червень	Повторне опитування педагогічного колективу закладу освіти щодо проблем з проектної діяльності.
Липень	Випуск інформаційного стенду та статті на училищному сайті «Поради початківцям з ПД» (де досвідчені педагоги діляться практичними кейсами з малодосвідченими)
Серпень	Проведення аналізу початкового та досягнутого рівня ефективності впровадження ПД. Підведення підсумків графічним та статистичним способами. Планування подальшої роботи училища з ПД.

II блок. Методичне забезпечення

Мета: Удосконалення методичної роботи з проблеми впровадження ПД в навчальний процес.

Координатори: директор, заступники, методист, керівники методичних об'єднань, старші майстри. Зміст даного блоку наведено в табл. 3.3

Програма виконання заходів до блоку II

Таблиця 3.3

Методичне забезпечення

Термін	Заходи, що проводяться
1	2
Вересень	Методична нарада «Впровадження проектної діяльності в освітній процес» (обговорення концепції впровадження ПД, визначення пріоритетних напрямків, розподіл завдань). Індивідуальні консультації (надання допомоги малодосвідченим педагогам з питань ПД).
Жовтень	Майстер-клас «Практичні аспекти реалізації проектів» (демонстрація методів та технологій ПД).

Семінар «Оцінювання результатів проєктної діяльності» (розробка системи оцінювання, критерії оцінювання).

Продовження Таблиці 3.3

1	2
Листопад	Методична конференція «Проектна діяльність: теорія та практика» (доповіді, презентації, дискусії). Вебінар «Психолого-педагогічні засади ПД» (вплив ПД на розвиток особистості здобувача освіти, роль педагога та керівника). Консультаційний пункт «Відповіді на ваші запитання про ПД» (відповіді на запитання педагогів щодо впровадження ПД).
Грудень	Підсумкова методична нарада «Результати впровадження ПД» (аналіз досягнень, визначення проблем, планування подальших дій). - Методичне засідання "Вдосконалення методичного забезпечення ПД" (розробка курсу «Впровадження грантрайтингу в освітню діяльність»). Індивідуальні консультації (підведення підсумків роботи з недосвідченими педагогами, надання рекомендацій).
Січень	Педагогічна рада «Роль проектної діяльності у розвитку творчого мислення здобувачів освіти» (обговорення значення ПД для розвитку творчості, презентація досвіду). Майстер-клас «Використання ІКТ-технологій у проєктах» (демонстрація онлайн-інструментів для проектної роботи). Семінар «Актуальні проблеми ПД» (обговорення нових тенденцій, викликів та перспектив).
Лютий	Круглий стіл «Співпраця з соціальними партнерами в рамках ПД» (залучення соціальних партнерів до проектної діяльності, пошук ресурсів). Вебінар «ПД у різних предметних галузях» (особливості ПД з різних предметів, обмін досвідом). Консультаційний пункт «Як зацікавити здобувачів освіти проектною діяльністю?» (поради та рекомендації педагогам).
Березень	Методична конференція «ПД: інновації та перспективи» (доповіді, презентації, дискусії). Майстер-клас «Створення портфоліо проєктів» (навчання педагогів оформлювати та презентувати проєкти).
Квітень	Цикл тренінгів «Впровадження грантрайтингу в професійну діяльність педагогічного працівника ЗП(ПТ)О».
Травень	Підсумкова конференція «Проектна діяльність: підсумки та перспективи». (підведення підсумків року, визначення кращих практик, нагородження переможців конкурсів).
Червень	Обмін досвідом з реалізації грантових проєктів з іншими навчальними закладами. Розробка методичних рекомендацій щодо реалізації грантових проєктів в умовах військового стану.
Липень	Індивідуальні консультації (надання допомоги педагогам у плануванні проектної роботи, здачі звітів).
Серпень	Методичне засідання «Планування проектної діяльності на наступний навчальний рік» (розробка плану впровадження ПД, визначення завдань).

III блок. Робота з педагогічним колективом

Мета: Залучення кожного педагогічного працівника до проектної діяльності, грантрайтингу, підвищення рівня професійної педагогічної майстерності. Координатори: керівник закладу освіти, заступники директора, керівники методичних об'єднань, методист, старші майстри, класні керівники.

Зміст даного блоку наведено в табл. 3.1.4

Програма виконання заходів блоку III

Таблиця 3.4

Робота з педагогічним колективом

Термін 1	Заходи, що проводяться 2
Вересень	Семінар: «Проектна діяльність: нові можливості для освіти» Нарада: «Ознайомлення з кращим досвідом впровадження ПД в інших закладах освіти». Конференція «Інновації в проектній діяльності». Розробка методичних рекомендацій «Проектна діяльність: покрокова інструкція»
Жовтень	Конкурс проектів «Проекти, що змінюють світ». Відбір проектів для реалізації в навчальному процесі. Надання консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам з питань ПД. Майстер-клас «Секрети успішної проектної роботи».
Листопад	Семінар «Кращі практики проектної діяльності». Обмін досвідом з реалізації проектів з іншими закладами освіти. Онлайн-форум «Проектна співпраця». Відкриття молодіжного хабу «ТВІЙ ШЛЯХ».
Грудень	Участь у проектних конкурсах та фестивалях «Всеукраїнський конкурс проектів», «Міжнародний фестиваль проектів». Підготовка проектів для участі в конкурсах та фестивалях.
Січень	Нарада з адміністрацією закладу щодо виявлення проблем з ПД. Методична допомога педагогічним працівникам.
Лютий	Участь у проектних конкурсах та фестивалях («Всеукраїнський конкурс проектів»).
Березень	Семінар «Нові методи та технології проектного навчання». Онлайн-конференція «Грантові можливості для закладів ЗП(ПТ)О».
Квітень	Розробка методичних рекомендацій щодо використання грантових можливостей в навчальній діяльності.
Травень	Підсумкова конференція «Проектна діяльність: підсумки та перспективи». Нагородження переможців конкурсу проектів.
Червень	Підготовка звіту про результати впровадження ПД в закладі освіти. Підведення підсумків роботи робочої групи з питань впровадження ПД. Підготовка проектів для реалізації в новому навчальному році. Нарада: «Планування проектної діяльності на наступний навчальний рік».
Липень	Семінар «Проектна діяльність з грантовим фінансуванням». Обмін досвідом з реалізації грантових проектів з іншими навчальними закладами. Розробка методичних рекомендацій щодо реалізації грантових проектів в умовах військового стану.
Серпень	Участь у проектах міжнародної співпраці. Підготовка проектів для реалізації в рамках міжнародної співпраці. Нарада щодо планування розвитку ПД та створення проектного офісу в закладі освіти.

IV блок. Діяльність керівника

Мета: Виявлення проблем в управлінні діяльністю педагогічного колективу.

Зміст даного блоку наведено в табл. 3.5

Програма виконання заходів блоку IV

Таблиця 3.5

Діяльність керівника

Термін	Заходи, що проводяться
1	2
Вересень	Створення робочої групи з питань впровадження проєктної діяльності (ПД) в закладі освіти. Затвердження концепції впровадження ПД в закладі освіти. Визначення пріоритетних напрямків розвитку ПД. Розробка плану заходів щодо впровадження ПД в закладі освіти.
Жовтень	Проведення семінару для педагогічних працівників з питань ПД. Організація ознайомлення педагогічних працівників з кращим досвідом впровадження ПД в інших закладах освіти. Забезпечення матеріально-технічного та інформаційного оснащення ПД.
Листопад	Розробка та затвердження методичних рекомендацій щодо впровадження ПД в навчальний процес. Проведення конкурсу проєктів серед педагогічних працівників. Відбір проєктів для реалізації в навчальному процесі.
Грудень	Запуск проєктної діяльності в навчальному процесі. Контроль за ходом виконання проєктів. Надання консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам.
Січень	Проведення проміжного моніторингу результатів ПД. Визначення проблем та перспектив розвитку ПД. Внесення коректив у план заходів щодо впровадження ПД.
Лютий	Проведення семінару для педагогічних працівників з питань оцінювання результатів ПД. Розробка системи оцінювання результатів ПД.
Березень	Проведення підсумкового моніторингу результатів ПД. Аналіз результатів ПД. Визначення сильних та слабких сторін ПД. Вироблення рекомендацій щодо вдосконалення ПД.
Квітень	Проведення підсумкової конференції з питань ПД. Нагородження переможців конкурсу проєктів. Обмін досвідом з реалізації проєктів.
Травень	Підготовка звіту про результати впровадження ПД в закладі освіти. Розробка стратегії розвитку ПД на наступний період.
Червень	Підведення підсумків роботи робочої групи з питань впровадження ПД.
Липень	Проведення семінару для педагогічних працівників з питань кращого досвіду реалізації проєктів. Підготовка проєктів для участі в конкурсах та фестивалях.
Серпень	Участь у проєктних конкурсах та фестивалях. Обмін досвідом з реалізації проєктів з іншими закладами освіти. Підготовка до нового навчального року.

Зміст управлінської діяльності щодо впровадження проєктної діяльності наведено в табл.3.6

Таблиця 3.6

Зміст управлінської діяльності щодо впровадження проєктної діяльності

Завдання управління	Управлінські дії	Зміст діяльності	Виконавці	Результат діяльності
1	2	3	4	5
Створення сприятливого середовища для впровадження проєктної діяльності (ПД)	Розробка та затвердження концепції впровадження ПД в ЗП(ПТ)О. Визначення пріоритетних напрямків розвитку ПД. Забезпечення матеріально-технічного та інформаційного оснащення ПД. Створення системи методичного забезпечення ПД. Проведення навчальних семінарів та тренінгів для педагогічних працівників з питань ПД.	Розробка та затвердження нормативно-правових документів, що регламентують діяльність у сфері ПД. Створення матеріально-технічної бази для реалізації проєктів. Розробка навчальних програм та методичних рекомендацій з ПД. Залучення педагогічних працівників до участі в проєктах. Створення системи оцінювання результатів ПД.	Керівництво, методична служба, педагогічні працівники ЗП(ПТ)О	Підвищення обізнаності педагогічних працівників про ПД. Формування позитивного ставлення до ПД у педагогічному колективі. Створення умов для ефективної реалізації проєктів.
Планування та організація ПД	Розробка річного плану ПД. Визначення тематики проєктів. – Формування проєктних команд. Розробка календарно-тематичних	Визначення цілей та завдань ПД. Складання бюджету ПД. Розподіл ролей та відповідальності в проєктних командах. Контроль та оцінювання результатів	Керівництво, методична служба, педагогічні працівники ЗП(ПТ)О	Якісне планування та організація проєктів. Ефективне використання ресурсів. Досягнення поставлених цілей проєктів.

	планів проектів.	проектів.		
--	---------------------	-----------	--	--

Продовження Таблиці 3.6

1	2	3	4	5
Реалізація проектів	Запровадження проектних методів та технологій навчання. Забезпечення керівництва та координації проектів. Надання консультацій та методичної допомоги проектним командам. Моніторинг та оцінювання ходу виконання проектів. - Коригування проектів за потреби.	Проведення навчальних занять з використанням проектних методів. Реалізація проектів за календарно- тематичними планами. Участь у проектних конкурсах та фестивалях. Обмін досвідом з реалізації проектів.	Керівництво, педагогічні працівники, здобувачі освіти. ЗП(ПТ)О, соціальні партнери.	Розвиток навичок проектної діяльності у педагогічних працівників та здобувачів освіти. Набуття практичного досвіду реалізації проектів. Підвищення якості освіти.
Підведення підсумків та оцінювання результатів	Проведення підсумкових засідань проектних команд. Аналіз результатів проектів. Визначення сильних та слабких сторін ПД. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення ПД. Нагородження переможців проектних конкурсів та фестивалів.	Узагальнення досвіду реалізації проектів. Виявлення проблем та перспектив розвитку ПД. Розробка стратегії розвитку ПД на наступний період.	Керівництво, методична служба, педагогічні працівники ЗП(ПТ)О	Підвищення ефективності ПД. Забезпечення стійкого розвитку ПД. Підвищення іміджу ЗП(ПТ)О.

Етапи реалізації змісту управлінської діяльності щодо впровадження
проектної діяльності.

1. Підготовчий етап.

Мета етапу – створення нормативно-правової, кадрової, навчальної та технічної бази для системи ПД.

Напрямки діяльності:

- розробка та затвердження основних нормативних документів, що регулюють діяльність системи ПД в ЗП(ПТ)О (концепція, програма розвитку, положення про організацію ПД та ін.);
- вивчення досвіду впровадження ПД в системі професійно (професійно-технічної) та вищої освіти в Україні та за кордоном;
- організація навчання педагогічних і технічних працівників за відповідними напрямками діяльності в системі ПД;
- проведення досліджень з метою виявлення запиту на факультативні курси, підвищення кваліфікації в системі ПД для педагогічних працівників.

2. Практичний етап.

Мета етапу – відпрацювання на локальних групах моделі організації діяльності системи ПД.

Напрямки діяльності:

- розробка навчальних курсів з проєктної діяльності;
- проведення навчання для кількох цільових груп;
- апробація технології ПД на групі молодих педагогів що навчаються індивідуально, формування індивідуального освітнього маршруту, режиму навчання, способів продуктивної взаємодії наставника та молодого педагога, добір і розробка навчальних проєктів;
- організація консультативної, методичної, інформаційної та технічної допомоги педагогічним працівникам і здобувачам освіти, які беруть участь у навчанні та ПД;
- апробація методики застосування ПД для організації виховного процесу.
- відпрацювання процедури експертизи освітніх ресурсів;

- відпрацювання в експериментальному режимі питань нормування та оплати праці педагогічних, методичних і технічних працівників, які беруть участь у реалізації освітніх програм у рамках ПД;

- аналіз результатів експериментального етапу, корекція матеріалів підготовчого етапу.

3. Експлуатаційний етап.

Мета етапу – впровадження локального досвіду ПД в систему училища.

Напрямки діяльності:

- підготовка аналітичних матеріалів щодо діяльності системи ПД і на їх базі – опис моделі організації дистанційного освітнього процесу на інших ЗП(ПТ)О;

- розширення мережі освітніх послуг, що використовують технології ПД;

- розширення сфери використання технології проєктної діяльності на інші сфери проєктної діяльності (управління, контроль, аналіз НВР, робота з батьками тощо).

Підсумовуючи, вище описане, впровадження проєктної діяльності в освітній процес професійного закладу освіти протягом 12 місяців дає можливість:

- для педагогів: оволодіти новими методами та технологіями навчання, що сприяє їх професійному розвитку; підвищити рівень методичної майстерності та компетентності у сфері проєктної діяльності; змінити підходи до організації навчального процесу, роблячи його більш цікавим, динамічним та результативним; розширити можливості для співпраці з колегами, здобувачами освіти та батьками; створити сприятливі умови для розвитку творчого мислення, критичного оцінювання інформації, навичок самостійної роботи та командної роботи здобувачів освіти.

- для здобувачів освіти: розвинути пізнавальні інтереси та мотивацію до навчання; навчитися самостійно досліджувати інформацію, аналізувати та синтезувати її; визначити та реалізувати власні проєкти, що

сприяє розвитку їх особистісного потенціалу; навчитися працювати в команді, спілкуватися та співпрацювати з іншими людьми; підготуватися до життя в суспільстві, де важливими є вміння самостійно мислити, приймати рішення та нести відповідальність за свої дії.

– для закладу освіти: підвищити якість освіти та її відповідність сучасним вимогам; створити сприятливий імідж школи як інноваційного навчального закладу; збільшити зацікавленість здобувачів освіти та їх батьків у навчально-виховному процесі; підвищити рівень конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Впровадження проєктної діяльності - це складний процес, який потребує значних зусиль з боку керівника закладу освіти та всього педагогічного колективу. Однак, якщо зробити все правильно, проєктна діяльність може стати потужним інструментом для модернізації освіти та підготовки кваліфікованих фахівців.

3. 2. Експертна оцінка комплексно-цільової програми УПД ЗПО

З метою проведення експертизи, нами було досліджено сутність понять "експертиза" та "експертне оцінювання". Аналізуючи тлумачення цих слів, було з'ясовано, що експертиза являє собою процес всебічного розгляду та дослідження певної справи чи питання з метою винесення обґрунтованого висновку та надання точної оцінки. Експертне оцінювання, у свою чергу, виступає методом прогнозування, який базується на зборі та аналізі необхідних даних щодо розвитку досліджуваного явища шляхом опитування фахівців. Цей метод зазвичай застосовується для оцінки ще недостатньо вивчених процесів.

Отже, з метою експертизи розробленої нами комплексно-цільової програми було укомплектовано експертну групу у складі 5 осіб, а саме:

1. Недашківський Р.М. – директор ДНЗ «Катюжанське ВПУ»;

2. Приймачук О.М. – заступник директора з виховної роботи ДНЗ «Катюжанське ВПУ»;

3. Будейчук О.В. – заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Катюжанське ВПУ»;

4. Малащенко О.Ю. – заступник директора з навчальної роботи ДНЗ «Катюжанське ВПУ»;

5. Марковець О.С. – методист ДНЗ «Катюжанське ВПУ».

Нами був використаний розроблений науковцями критеріальний апарат та задіяна шкала ступеня прояву показників від 1 до 5 балів. Експертна оцінка виставляється за кожним питанням залежно від ступеня прояву показника:

0 балів - Не розвинений

1 бал - Початковий ступінь

2 бали - Середній ступінь

3 бали - Достатній ступінь

4 бали - Високий ступінь

5 балів - Оптимальний ступінь

З метою проведення експертизи комплексно-цільової програми було розроблено систему показників та критеріїв оцінювання.

Система включає наступні критерії:

1. Науковість: відповідність програми сучасним науковим знанням та теоріям; обґрунтованість вибору методів та методик реалізації програми; наукова новизна та цінність програми.

2. Системність: логічна послідовність та чітка структура програми; взаємозв'язок та узгодженість окремих елементів програми; цілісність та комплексність програми.

3. Ретроспективність: врахування досвіду реалізації подібних програм; аналіз досягнень та невдач минулих програм; використання кращих практик та уроків минулого.

4. Продуктивність: очікувані результати та ефекти програми; збалансованість витрат та очікуваних результатів; можливість досягнення поставлених цілей.

5. Оптимальність: вибір кращих методів та способів реалізації програми; ефективне використання ресурсів; мінімізація ризиків та непередбачених витрат.

6. Забезпеченість: наявність необхідних ресурсів для реалізації програми; фінансова стійкість програми; кадрова забезпеченість та компетентність виконавців.

7. Прогностичність: можливість прогнозування результатів та ефектів програми; обґрунтованість прогнозів; врахування можливих ризиків та непередбачених обставин.

Для кожного з цих критеріїв визначено систему субкритеріїв та шкалу оцінювання. Зведений протокол оцінки комплексно-цільової програми експертами наведено в табл. 3.7

Таблиця 3.7

Експертна оцінка комплексно-цільової програми

Критерій оцінювання	Показники оцінювання	Експертна оцінка					Середня оцінка
		E1	E2	E3	E4	E5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Науковість	1. Актуальність наукової бази	5	4	4	4	5	4,4
	2. Повнота та глибина охоплення проблеми	4	4	4	4	4	4
2. Системність	3. Використання діагностичних інструментів	4	4	4	4	4	4
	Загальна кількість балів – 62						
	1. Логічна послідовність та узгодженість	4	4	4	4	4	4
	2. Ефективність моніторингу	4	4	4	4	4	4
	3. Рівень співпраці та координації	4	4	4	4	4	4
Загальна кількість балів – 60							
3. Ретроспективність	1. Прогнозування та стратегічне планування	5	5	4	5	4	4.6
	2. Аналіз документації	5	5	4	4	4	4.6

Продовження Таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6	7	8
	3. Діагностичний аналіз	4	4	4	4	4	4
Загальна кількість балів – 65							
4. Продуктивність	1. Розвиток управлінської компетентності	5	5	5	5	5	5
	2. Підвищення педагогічної майстерності	5	5	5	5	5	5
	3. Удосконалення знань, умінь та навичок здобувачів освіти	5	5	5	5	5	5
Загальна кількість балів – 75							
5. Оптимальність	1. Обґрунтованість та ефективність діагностичних методів	5	5	4	5	5	4,8
	2. Комплексність та всебічність оцінювання	5	4	5	5	5	4,8
	3. Об'єктивність та неупередженість оцінки	5	5	5	5	5	5
	4. Адаптованість до специфіки закладу	4	5	5	4	5	4,8
Загальна кількість балів – 96							
6. Забезпеченість	1. Розробка анкетування	5	5	5	5	5	5
	2. Підбір методичних діагностик для визначення якості навчання	5	5	5	5	5	5
Загальна кількість балів – 50							
7. Прогностичність	1. Практична значущість для керівника	4	5	5	5	4	4,6
	2. Практична значущість для педагога	5	5	5	5	5	5
	3. Практична значущість для здобувача освіти	4	5	4	5	5	4,6
Загальна кількість балів – 71							

Максимальна кількість балів з усіх показників – 525 балів.

Кількість балів, виставлених експертами – 479 балів.

Визначаємо загальну оцінку (див. табл.3.7) за кожним критерієм за формулою:

$K_{\text{еф}} = n / N$, де n – сума балів, виставлена експертом, N – максимально можлива кількість балів, $K_{\text{еф}}$ – коефіцієнт ефективності.

В табл. 3.8 унесено узагальнюючий протокол оцінки комплексно-цільової програми.

Таблиця 3.8

Узагальнюючий протокол оцінки комплексно-цільової програми

Критерії оцінювання	Загальна кіл-ть балів	Коефіцієнт ефективності
Науковість	62	0,92
Системність	60	0,90
Ретроспективність	65	0,86
Продуктивність	75	1
Оптимальність	96	0,96
Забезпеченість	50	1
Прогностичність	71	0,94
Загальна експертна оцінка	479	0,94

Відповідно до результатів експертної оцінки можна визначити рівень програми:

$0 < K < 0,5$ – незадовільний ступінь

$0,5 < K < 0,65$ – критичний ступінь

$0,65 < K < 0,8$ – допустимий ступінь

$0,8 < K < 0,95$ – достатній ступінь

$0,95 < K < 1$ – оптимальний ступінь

За результатами проведеної оцінки комплексно-цільова програма «Удосконалення управління процесом впровадження проєктної діяльності в закладі професійно (професійно-технічної) освіти» отримала оцінку 0,94, що відповідає достатньому ступеню. Це свідчить про те, що програму можна впроваджувати в систему роботи училища.

3.3. Методичні рекомендації щодо впровадження УПД ЗПО

Для успішного втілення комплексно-цільової програми адміністрації закладу освіти важливо чітко розуміти фактори, які сприяють ефективній роботі педагогів. Один з підходів до дослідження цих факторів полягає у виділенні чотирьох ключових напрямів оптимізації: морально-психологічні умови (створення сприятливої атмосфери в колективі, підтримка творчої

ініціативи вчителів, забезпечення психологічного комфорту під час роботи); організаційно-педагогічні умови (забезпечення чіткої організації навчально-виховного процесу, надання методичної допомоги вчителям, стимулювання саморозвитку та самовдосконалення); матеріальні умови (забезпечення належних умов праці, оснащення кабінетів сучасним обладнанням, надання можливостей для використання нових технологій (санітарно-гігієнічні умови: Створення сприятливого для здоров'я мікроклімату в навчальних приміщеннях, дотримання санітарно-гігієнічних норм). Важливо зазначити, що всі ці чотири напрямки взаємопов'язані і впливають один на одного.

Використовуючи отримані показники комплексно-цільової програми нами був розроблений SWOT - аналіз ДНЗ «Катюжанське ВПУ» (див.Табл.3.9).

Таблиця 3.9

SWOT-аналіз ДНЗ «Катюжанське ВПУ»

з урахуванням проєктної діяльності

Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
1	2	3	4
Якісний викладацький склад: досвідчені та кваліфіковані викладачі, які мають знання та навички у своїх галузях.	Недостатнє фінансування: Застаріла матеріально-технічна база, обмежені можливості для розвитку та модернізації, нестача коштів.	Зростання попиту на професійно-освітні послуги: Збільшення кількості людей, які шукають нові навички та знання для працевлаштування, в тому числі й через проєктну діяльність.	Зміна ринку праці: Поява нових професій та зникнення старих, що може призвести до невідповідності навчальних програм потребам ринку.
Сучасні навчальні програми з інтеграцією проєктної діяльності: Програми, розроблені з урахуванням потреб ринку праці, сучасних тенденцій та включають проєктну діяльність	Недостатня практична підготовка, окрім проєктної діяльності: Система практичної підготовки потребує покращення, щоб відповідати потребам роботодавців, окрім	Державна підтримка: Можливість отримання державних грантів та субсидій для розвитку закладу та проєктної діяльності.	Зростання конкуренції: Збільшення кількості закладів професійної освіти, які також використовують проєктну діяльність, що може призвести до зниження попиту на послуги даного

для закріплення знань.	проектної складової.		закладу.
------------------------	----------------------	--	----------

Продовження Таблиці 3.9

1	2	3	4
Активна співпраця з роботодавцями: Налагоджені зв'язки з роботодавцями, які можуть запропонувати здобувачам освіти практику, працевлаштування та теми для проектної діяльності.	Недостатня мотивація студентів до навчання та участі в проектній діяльності. Низька мотивація здобувачів освіти може негативно вплинути на успішність навчання та реалізацію проєктів.	Підвищення якості життя. Збільшення рівня життя населення, що може призвести до зростання попиту на освітні послуги з використанням проектної діяльності.	Політична та економічна нестабільність: Зміни в політичній та економічній ситуації країни можуть негативно вплинути на діяльність закладу та фінансування проектної діяльності.
Наявність досвідчених педагогів, які можуть керувати проєктами.	Відсутність чіткої системи оцінювання може ускладнити оцінку результатів проектної діяльності студентів.	Залучення грантів та інших фінансувань: Можливість збільшити ресурси для проектної діяльності за рахунок грантів, інвестицій або спонсорства.	Низький рівень обізнаності роботодавців про випускників, які мають досвід проектної діяльності: Недостатня інформованість роботодавців.

Орієнтуючись на розроблений SWOT – аналіз та описані вище чотири ключові напрями оптимізації впровадження комплексно-цільової програми у навчальний заклад освіти, пропонуємо детально розглянути кожен з них.

Організаційно-педагогічні умови:

Організаційно-педагогічні умови для забезпечення ефективного методичного дня вимагають розробки оптимального розкладу, що передбачатиме проведення методичних заходів для педагогічного колективу. Ці заходи спрямовані на підвищення рівня самоосвіти викладачів та майстрів виробничого навчання. Важливо детально проаналізувати розклад, виділивши всі невиробничі витрати часу та уникнувши необґрунтованого перевантаження педагогічних працівників. Також варто забезпечити координованість всіх училищних заходів, оптимальне навчальне навантаження та рівномірну розподіленість обов'язків серед педагогів протягом тижня та навчального року.

Морально-психологічні умови:

Керівництво закладу освіти повинно передбачити можливі конфлікти та спірні ситуації в колективі та активно працювати над їх попередженням, а в разі виникнення – ефективно вирішувати їх, враховуючи інтереси всіх сторін і не допускаючи фаворитизму або помсти. Важливо розвивати у собі та у педагогічних працівників почуття відповідальності та толерантності, а також виявляти увагу до їхніх потреб, турбот та радостей. Керівник також повинен вміло підтримувати та культивувати будь-які корисні ініціативи педагогічних працівників, а також бути відкритим до їхньої творчості. Важливо виявляти, розкривати та оцінювати ініціативу та творчість педагогів, щоб стимулювати їх до подальшого розвитку та досягнень.

Матеріальні умови:

Для забезпечення ефективної методичної роботи необхідно мати наявні та обладнані кабінети, оснащені програмним забезпеченням для контролю та корекції навчального процесу. Також важливо, щоб у бібліотеці або хабі були постійно діючі виставки, присвячені актуальним педагогічним проблемам. Училищний методичний кабінет має бути організований таким чином, щоб у ньому знаходилися комплекти методичних і педагогічних журналів, а також література, класифікована за розділами методичної роботи. Також в методичному кабінеті повинні бути картотеки передового досвіду власного училища за проєктною діяльністю, а також табличний матеріал, який допомагатиме педагогам визначити зону найближчого розвитку здобувачів освіти та особливості проєктної діяльності.

Фінансові умови:

Система може існувати за рахунок бюджетного фінансування та залучених грантових коштів. Послуги з навчання ПД повинні надаватися безкоштовно – так як це оптимальний інструмент розвитку закладу освіти та додаткове джерело фінансування.

Таким чином, для удосконалення управління впровадження проєктної діяльності нами розроблені методичні рекомендації:

1) Керівнику закладу освіти слід створити команду з управління проєктною діяльністю: до складу команди повинні входити представники адміністрації, викладачі, методист, а також представники роботодавців (за можливості). Завдання команди: розробка стратегії впровадження проєктної діяльності в закладі; координація роботи викладачів та інших учасників проєктної діяльності; надання методичної допомоги викладачам та майстрам в/н; оцінювання ефективності проєктної діяльності.

2) Керівнику закладу освіти необхідно розробити та затвердити положення про проєктну діяльність. Положення повинне чітко визначати: мету та завдання проєктної діяльності; види проєктів; етапи реалізації проєктів; критерії оцінювання проєктів; права та обов'язки учасників проєктної діяльності.

3) Керівнику закладу освіти слід забезпечити навчання викладачів та майстрів в/н основам проєктного навчання (курси, тренінги, семінари, майстер-класи, самостійна робота з методичною літературою).

4) Керівнику закладу освіти необхідно забезпечити матеріально-технічну базу проєктної діяльності (доступ до комп'ютерних класів, інтернету, необхідних програмних засобів)

5) Керівнику закладу освіти необхідно активно залучати роботодавців до проєктної діяльності, де роботодавці можуть пропонувати теми для проєктів, виступати консультантами проєктів, надавати місця для проведення практик та працевлаштовувати випускників, які брали участь в проєктній діяльності.

6) Керівнику закладу освіти слід створити систему оцінювання проєктної діяльності, яка повинна бути об'єктивною, прозорою та стимулюючою до навчання та проєктної діяльності.

7) Керівнику закладу освіти необхідно систематично інформувати студентів, батьків, роботодавців та громадськість про результати та переваги проєктної діяльності у закладі освіти, поточні та майбутні проєкти.

8) Керівник закладу освіти повинен проводити моніторинг та оцінку ефективності проєктної діяльності з метою визначення сильних та слабких сторін та внесення необхідних корективів в стратегію впровадження проєктної діяльності.

Враховуючи результати оцінки комплексно-цільової програми з управління проєктною діяльністю в закладі професійної освіти та SWOT аналізу, як результат - була розроблена Програма розвитку державного навчального закладу «Катюжанське вище професійне училище» на 2023-2027 (Див. додаток 1), в розділах якої були розроблені наступні проєкти: «Фізична культура та здоров'я»; «Модернізація кластеру з виробничої діяльності»; «Інтеграція робітничих професій»; «Обдаровані та здібні учні»; «Учень з особливими потребами»; «Молодіжний хаб «Твій шлях»; «Патріотичне виховання»; «Кадри»; «Професійне зростання»; «Самоврядування»; «Системний моніторинг»; «Інформаційно-навчальне середовище»; «Медіанавчальне середовище»; «Співпраця»; «Оновлений заклад». В паспорті Програми розвитку ДНЗ «КВПУ» однією з ключових тем є впровадження управління проєктною діяльністю та залучення грантових коштів до навчального закладу освіти.

На основі рекомендацій і результатів впровадження їх на практиці в ДНЗ "КВПУ", ми вважаємо, що використання комплексної програми УПД ПТО допоможе керівникам навчальних закладів покращити управління проєктною діяльністю. Це зробить їх заклади більш конкурентоспроможними та сприятиме підвищенню якості освіти та готовності випускників до вимог сучасного ринку праці.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

У даній роботі було проведено дослідження організації та управління проєктною діяльністю в закладах професійно (професійно-технічної) освіти. Отримані результати підтверджують, що проєктна діяльність має значний потенціал для: підвищення якості навчання; всебічного розвитку ЗП(ПТ)О; підготовки кваліфікованих кадрів, які відповідають потребам ринку праці. Однак для успішного впровадження з проєктної діяльності необхідні: ефективне управління; підтримка керівництва ЗП(ПТ)О; відповідне ресурсне забезпечення. Визначено, що ключовими факторами успішного впровадження проєктної діяльності в заклади професійно (професійно-технічної) освіти є: залучення до проєктної діяльності усіх зацікавлених сторін (педагогічних працівників, здобувачів освіти, роботодавців, представників влади тощо); якісне планування проєктів; ефективне управління ризиками. Визначено, що, що на шляху розвитку управління проєктної діяльності в ЗП(ПТ)О існують певні виклики: нестабільність фінансування проєктної діяльності; обмеженість ресурсів для проєктної діяльності (матеріально-технічних, кадрових, інформаційних тощо).

У ході аналізу наукових досліджень було *виявлено та апробовано умови* ефективного стратегічного планування та управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти:

- застосування компетентного управління проєктами, що вимагає високого рівня компетентності у керівників в фінансовій діяльності, стратегічному планування, організації та контролю за проєктами, управління командами та налагодження комунікацій з партнерами;

- підтримка та ресурсне забезпечення реалізації проєктів з боку керівництва закладу освіти, наявність сучасного матеріально-технічного та інформаційного забезпечення;

- залучення зацікавлених сторін: педагогічних працівників, здобувачів освіти, роботодавців, представників влади тощо, ефективне управління ризиками;

- постійного вдосконалення та розвиток методів та підходів до реалізації технологій проєктного менеджменту. Забезпечення системного аналізу результатів реалізації проєктів; впровадження відповідних коректив в методику реалізації проєктів; використання сучасних освітніх технологій.

У дослідженні наведено практичне узагальнення й нове вирішення поставлених завдань щодо організації та управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти:

1. Здійснено теоретичний аналіз сутності стратегічного планування проєктної діяльності в закладах професійної освіти, визначено сильні та слабкі сторони поточних підходів цієї діяльності в закладах професійної освіти.

Визначено суть базового поняття - *«проєктна діяльність в закладі професійної освіти»* - це систематичний та цілеспрямований процес планування, реалізації, управління та оцінки освітніх ініціатив та заходів, спрямованих на досягнення конкретних цілей та завдань, пов'язаних із навчанням, оновленням матеріально-технічної бази та інфраструктури закладу освіти, розвитком та підготовкою здобувачів освіти до вирішення професійних завдань. Проєктна діяльність в закладі професійної освіти може включати розробку нових освітніх програм, організацію практичних занять та майстер-класів на нових виробничих потужностях (проєкти зі створення сучасних навчально-практичних центрів чи хабів, кар'єрних центрів), впровадження інноваційних методик навчання та оцінювання (інвестиції в методики хмарного навчання та симулятори), а також здійснення дослідницьких проєктів та партнерство з іншими освітніми установами чи підприємствами. Така діяльність сприяє активному залученню здобувачів освіти до практичного навчання, розвитку їхніх компетентностей та підготовці до реальних викликів сучасного ринку праці.

Обґрунтовано дидактичні умови використання проєктних технологій в процесі навчання та підготовки майбутніх фахівців у закладах професійної освіти: чітка мета та чітко визначені завдання, активне залучення здобувачів освіти, різноманітні методи та форми навчання, зворотний зв'язок та оцінювання, сприятливе навчальне середовище, використання ІКТ.

Під час проведеного констатувального етапу експерименту для подальшого розвитку проєктної діяльності в закладах професійної освіти було виявлено сильні та слабкі сторони такої діяльності:

- *сильні сторони* поточних підходів до проєктної діяльності в закладах професійної освіти полягають у: стимулювання активного навчання, що передбачає використання проєктної діяльності; підвищенні мотивації студентів через участь у проєктній діяльності що підвищує їхню зацікавленість у навчанні та мотивацію до досягнення успіху; розвитку комунікативних навичок, бо проєктна діяльність сприяє розвитку навичок спілкування, колективної роботи та лідерства, що є важливими для успішної кар'єри у сучасному світі.

- *слабкі сторони* поточних підходів до проєктної діяльності в закладах професійної освіти включають: неоднаковий рівень підготовки викладачів через обмежені навички та досвід у проведенні проєктної діяльності, що може обмежувати її ефективність; недостатня інфраструктура та ресурси, бо не всі заклади професійної освіти мають достатні ресурси, такі як обладнання та матеріально-технічна база, для успішного проведення проєктів; відсутність чіткого планування та оцінки результатів, через відсутність в окремих керівників закладів освіти відповідних навичок проєктного менеджера, що може призвести до відсутності чіткого планування та системи оцінки результатів і в кінцевому етапі до неефективності та втрати ресурсів.

2. Проаналізовано існуючі підходи до управління проєктами в умовах професійної освіти на основі порівняльного аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду.

Проведений порівняльний аналіз здійснення проєктної діяльності в зарубіжних та вітчизняних закладах професійної освіти показав, що зарубіжний досвід може слугувати цінним джерелом інформації та вдосконалення вітчизняної системи організації та управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти. Для успішного впровадження проєктних технологій важливо враховувати специфіку вітчизняного освітнього середовища та адаптувати зарубіжний досвід до національних умов.

Цільовий аналіз проєктної діяльності закладів професійної освіти в Україні за останні роки показав популярність на реалізовані проєкти за цільовим призначенням: дослідницькі проєкти, інформаційні проєкти, практико-орієнтовані проєкти, проєкти для розвитку людського потенціалу, створення навчально-практичних центрів, STEM-лабораторії. У вітчизняному досвіді також спостерігається зростаючий інтерес до використання проєктної діяльності в закладах професійної освіти, проте відзначаються деякі обмеження, такі як недостатня розвинутість інфраструктури для проведення проєктів та недостатній рівень підготовки викладачів до впровадження проєктних технологій.

Зарубіжний досвід вказує на активне використання проєктів у професійній освіті з метою підготовки здобувачів освіти до вимог сучасного ринку праці та забезпечення їхнього конкурентоспроможності. У цих країнах широко застосовуються інноваційні підходи до організації проєктної діяльності, такі як активне використання сучасних технологій, співпраця з промисловими підприємствами та міжнародні обміни.

3. Здійснено аналіз та експериментальну перевірку організаційно-економічних показників ДНЗ «Катюжанське ВПУ» за наслідками проєктної діяльності, визначено чинники, що впливають на успішність проєктів.

Встановлено, що на педагогічному рівні впровадження проєктних технологій має значний потенціал у покращенні якості освіти та залученні здобувачів освіти до активного навчання. Проте на організаційно-

економічному рівні необхідно уважно виважувати витрати та результати, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів та досягнення поставлених цілей у процесі впровадження проєктних технологій.

У ході дослідження проаналізовано методи управління проєктною діяльністю, які надають керівнику широкий простір для моделювання своєї управлінської діяльності протягом проєкту, а саме: методологія Waterfall, Agile, PRISM, Scrum, Kanban, Lean, PRINCE2, Critical Path Method, Earned Value Management, метод діаграм Ганта, метод мозкового штурму, метод Дельфі, метод Кейса, метод критичного шляху, Critical Path Method.

Обґрунтовано, що ефективне управління проєктною діяльністю в закладах професійної освіти є важливим елементом забезпечення їх конкуренції на ринку освітніх послуг та досягнення поставлених стратегічних цілей. Правильно організоване управління проєктами дозволяє оптимізувати використання ресурсів, підвищує продуктивність та забезпечує досягнення очікуваних результатів. Однак, успішне управління проєктами вимагає комплексного підходу та врахування різних аспектів, таких як планування, організація, контроль та оцінка результатів. Крім того, важливо забезпечити взаємодію між усіма учасниками процесу, а також врахувати специфіку освітнього середовища та потреби здобувачів освіти.

Досліджено, що Програма розвитку ДНЗ «Катюжанського ВПУ» враховує реалізацію проєктних технологій через наскрізні лінії: створення інфраструктури для проєктної діяльності, підготовка викладачів та персоналу, розробка програм навчання та укладання проєктних заявок, моніторинг та оцінка результатів, перекваліфікація та соціальне партнерство.

4. Розроблено комплексно-цільову програму управління проєктною діяльністю закладу професійної освіти (УПД ЗПО) та методичні рекомендації щодо її впровадження.

Практичне значення програми УПД ЗПО полягає в тому, що в рамках експерименту, який тривав від під час 2022-2023 навчального року, виявилось, що до 2022 року заклад освіти не мав жодного досвіду у залученні

грантових проєктів. Проте, під час впровадження комплексно-цільової програми УПД ПТО, заклад освіти зміг отримати 1 000 000 гривень грантових коштів. Ці кошти не лише допомогли частково відновити матеріально-технічну базу закладу, що постраждав під час окупації, а й суттєво позитивно вплинули на збільшення кількості абітурієнтів під час вступної кампанії та підвищили імідж закладу серед інших ЗП(ПТ)О Київської області. Було виявлено, що впровадження комплексно-цільової програми УПД ПТО стало рушієм процесу реорганізації ДНЗ "КВПУ" у 2024 році в Катюжанський професійний коледж. Описано, що позитивно оцінюючи ефективність програми та керуючись розробленими методичними рекомендаціями керівництво закладу затвердило Програму розвитку на період з 2023 по 2027 роки, де одним із ключових напрямків є розвиток проєктної діяльності та активне залучення грантових коштів.

Визначено, що розроблена комплексно-цільова програма УПД ПТО разом з методичними рекомендаціями виявилися дієвими інструментами як для теоретичного обґрунтування, так і для практичного впровадження. Враховуючи успішність програми у підвищенні ефективності управління проєктною діяльністю в закладах професійно-технічної освіти, рекомендується її впровадження для керівників інших ЗП(ПТ)О.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України).
2. Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінг-курс: навч. посібник / В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, М. М. Шимановський та ін.; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир: Полісся, 2018. 180 с.
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 5 серпня 2020 р. № 695 Київ.
4. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посібник для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, та ін.; за заг. ред. В. В. Олійника; ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти»; КультурКонтакт Австрія. Київ, 2016. URL: <https://1ll.in/YsEfj>
5. Проектна діяльність у системі професійної (професійно-технічної) освіти: практичний посібник / В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко, Л. П. Пуховська, О. А. Самойленко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк. – Житомир: «Полісся», 2020. – 236 с.
6. «Управління проектами»: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.

7. Вісник університету імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ. ISSN 2522-9133 (online) Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ». Педагогічні науки. 2023. № 1 (25)
8. Проектні технології для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей. Наукова доповідь на засіданні Президії НАПН України 17 жовтня 2019 р. Вісник Національної академії педагогічних наук України. <http://surl.li/darzy>
9. Ефективне управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підготовлене в рамках діяльності програми ООН із відновлення та розбудови миру: методичні матеріали для учасників тренінгу / програма ООН із відновлення та розбудови миру. 2019. Бородієнко О. В.
10. Про схвалення критеріїв і порядку конкурсного відбору регіонів для реалізації проектів зі створення Центрів професійної досконалості: рішення Колегії МОН України від 26.03.2019 № 2/1-3. Міністерство освіти і науки України: офіц. сайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva>
11. Управління проектами: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Микитюк П.П. Тернопіль, 2014. 270 с. URL: <https://1ll.innk/S9HZW>
12. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року: розпорядження Каб. міністрів України від 12.06.2019 № 419-р. *Законодавство України* / Вр України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80>
13. Управління проектами: навч. посібник. Київ: КНУ ім. т. Шевченка, Приймак В. М. 2017. 464 с.
14. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>
15. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Харківська нац. Акад. міського господарства. Фесенко Т. Г. Харків: ХНАмГ, 2012. 181 с.

16. Управління проєктами: навч. видання / уклад.: л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. Київ: Кпі ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с
17. Теорія і практика проєктного навчання у професійно-технічних закладах освіти. Аніщенко, В.М., Артюшина, М.В., Герлянд, Т.М., Кулалаєва, Н.В. (Ред.), Пащенко, Т.М. та ін. (2019). Взаємозв'язок соціально-психологічних та дидактичних умов групової навчальної діяльності студентів : автореф. дис. канд. пед. наук:/ м. В. Артюшина; Нац. пед. ун-т ім. м.п. Драгоманова. – К., 2000. – 20 с.
18. Стандарт з управління проєктами та Настанова до зводу знань з управління проєктами (Настанова PMBOK) ISBN: 978-1-62825-664-2, Project Management Institute, Inc. <https://pmiukraine.org/pmbok7>
19. Інститут професійно-технічної освіти НАПН України: сайт. URL: <https://ivet.edu.ua>
20. Безпалько О. В. Соціальне проєктування [Електронний ресурс] : навч. посіб. – режим доступу: <https://1ll.innk/ROVRp>
21. Проєктна культура як основний спосіб реалізації інноваційної педагогічної діяльності Бережна Л. [Електронний ресурс]. – режим доступу : <https://1ll.innk/OIJzi>
22. Комюніке Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти "Загальноєвропейський простір вищої освіти - Досягнення цілей" https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_576#Text
23. Юденкова О. Дослідження соціального партнерства у структурі підготовки кваліфікованих робітників. Сучасні моделі професійної освіти і навчання як джерело інноваційних трансформацій та механізм інтеграції до європейського та світового економічного простору: електронний зб. мат. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Львів, 21 – 23 вересня 2023 р. С. 154 – 164. <https://bit.ly/3G9zleL>
24. Юденкова О. Трансформація професійної освіти: виклики та стратегії відтворення людського потенціалу. Інноваційні технології при підготовці фахівців агропромислового комплексу в умовах повоєнної

розбудови України: зб. тез доп. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Біла Церква, 28 вересня 2023 р. С. 60 – 68. <https://bit.ly/47ITdXS>

25. Юденкова О. Шляхи трансформації професійної освіти у нових організаційно-економічних умовах. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії: тези доп. V Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форум. (м. Київ, 20 вересн. 2023 р.). м. Київ, 20 вересня, 2023. С. 250 – 253. <https://bit.ly/49HsiHL>

26. Юденкова О., Височан З., Сопіна О. Технології EdTech як засіб стабільності та неперервності освіти. Інноваційна педагогіка. 2023. № 62. С. 9 – 12. <https://bit.ly/3QOUHms>

27. Методика навчання майбутніх викладачів технічних дисциплін проєктуванню дидактичного матеріалу : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Н. О. Брюханова. – Х., 2002. – 19 с.

28. Метод проєктів як засіб формування інтелектуальних здібностей учнів / Т. Буджак // Хімія. Біологія. – 2000. – № 10. – с.10.

29. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів на Заході/ Г. П. Васянович // педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. – 2009. – № 5. – с. 187–193.

30. Застосування навчального проєктування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі / А. Волошин // модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. пр. / [ред. кол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – Вип. 8. – К. : НВП поліграфсервіс. – с. 206 – 2015.

31. Аналіз та планування проєктів: навчальний посібник / Н.Е. Ковшун —К.: Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.

32. . Проєктний підхід у системі підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів. Модернізація післядипломної педагогічної освіти. / науково-практичний журнал «Імідж сучасного педагога». Кравченко Г.Ю - Полтава: ТОВ «АСМП», 2012. -№10 (129) – С. 13-16.

33. Технологія організації проектної діяльності / Л. Лук'янова // Імідж сучасного педагога. – 2009. – № 10. – С. 16–21.

34. Марковець О. «Суть і зміст проектної діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» зб. матер. Міжнародної. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 4-5 квітня. 2024 р. / за заг. ред. І. С. Чорнодід, Н.В. Писаренко, Н.М. Василець, О.А. Корчинська/ Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму 2024. С.304.

35. Теорія і практика розвитку професійної компетентності керівників структурних підрозділів підприємств сфери зв'язку: монографія / О. В. Бородієнко; за наук. ред. Радкевич В. О. Біла Церква : Видавець Пшонківський О. В., 2017. – 422 с.

36. Основи інституційного розвитку навчального закладу в умовах децентралізації професійної освіти: Конспект лекції з курсу підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів професійно-технічних навчальних закладів за очно-дистанційною формою навчання. Гриценко І.А. – К.: ТОВ «Етіс Плюс», 2008. – 144 с.

37. Інноваційні методи управлінської діяльності керівників ПТНЗ: посібник / В. І. Свистун, Г. В. Єльнікова, Л. М. Петренко, Л. Д. Кузьмінська, Ю. С. Палькевич. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 188 с.

38. Маркетингове управління професійно-технічним навчальним закладом в умовах ринкової економіки: метод. посіб. / Кол. автор. : В. І. Свистун, П. І. Помаран, Ю. С. Палькевич, Г. Г. Чернобук та ін. / за ред. В. О. Радкевич, В. І. Свистун. – Ромни: Роменське ВПУ, 2015. – 102 с.

39. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013/ База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://11l.innk/sl94v>

40. Про освіту: Закон від 05.09.2017 № 2145-VIII/ База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://11l.innk/945By>

41. Про професійно-технічну освіту: Закон від 10.02.1998 № 103/98-ВР/ База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
42. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. №5/2015/ База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
43. Професійні навчальні заклади в країнах Європейського Союзу : практ. посіб. / Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, С. О. Леу, О. В. Мельник, Шимановський М.М., Кравець Ю.І. ; за заг. ред. В. О. Радкевич. – Київ: ІПТО НАПН України, 2017. – 219 с.
44. Сергєєва Л. М. Управління розвитком професійного навчального закладу: праксеологічні засади : навч. посібн. / За наук. ред. Л. М. Сергєєвої, Т. О. Лукіної. / Л. М. Сергєєва, Т. О. Лукіна, Ю. С. Красильник, О. В. Пашенко, Т. І. Стойчик, В. О. Купрієвич. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 124 с.
45. Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід: монографія / В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк, Н. М. Корчинська, С. О. Леу, В. В.Артемчук ; за заг. ред. В. О. Радкевич. – Київ: ІПТО НАПН України, 2018. – 223 с.
46. Сучасні підходи до управління професійно-технічними навчальними закладами: навчально- методичний посібник / Кол. автор.: Даниленко Л.І., Сергєєва Л.М. та ін. За заг. ред. В. В. Олійника – К.: ТОВ «Етіл Плюс», 2007. – 104 с.
47. Джерело педагогічної майстерності. Проєктування як шлях до педагогічної інноватики в умовах розвитку дошкільного навчального закладу/Кол.автор.: Покроєва Л.Д., Кравченко Г.Ю., Кугуєнко Н.Ф. - Науково-методичний журнал. – Випуск № 2 (49). – Харків: ХАНО. – 162с.
48. ЕРАЗМУС+: База всіх проєктів Програми ЄС ЕРАЗМУС <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search>

49. Європейська система кваліфікацій. Європейська система забезпечення якості. <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-porivnyalnij-zvit-yevropejskoyi-ta-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>

50. Управління розвитком професійно-технічної освіти в сучасних умовах: теорія і практика: монографія / Єльнікова Г. В. та ін.; за ред. В. Свистун. Київ: Поліграфсервіс, 2014. 338 с.

51. Угода про фінансування заходу «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» (дата підписання та наб. чинності: 17.12.2018) / Уряд України, Європейська Комісія. Законодавство України / ВР України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

52. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійн (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року: розпорядження Каб. Міністрів України від 12.06.2019 № 419-р. Законодавство України / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

53. Про запровадження щорічного загальноміського конкурсу на отримання грантів Київського міського голови у галузі освіти за напрямками «Заклад з ідеєю» та «Новий освітній простір»: розпорядження Київського міського голови від 13.05.2019 № 389. Департамент освіти і науки Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації): офіц.сайт.URL: <https://don.kyivcity.gov.ua>

54. Комунікативні вміння й навички як важлива складова професіоналізму педагога. Педагогічний пошук. Кліш П. А., Хом'як А. П. 2017. № 3. С. 15–17.

55. Оптимізація структури управління проєктно керованої організації. Вісник Севастопольського НТУ. Серія: Автоматизація процесів та управління: зб. наук. пр. Колеснікова К. В., Вайсман В. О. Севастополь, 2012. Вип. 125. С. 218–221.

56. Теорія і практика технічної підготовки вчителів трудового навчання: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Національний пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Корець М. С. Київ, 2007. 503 с.
57. Проектна діяльність в освітньому середовищі. Литвинюк Г. І., Когут О. І., Кульматицька О. Р. Тернополь: Навчальна книга-Богдан, 2014. 128 с.
58. Малий бізнес. Велика гра: практичний посібник із ведення бізнесу. Висоцький О. Київ: Visotsky Consulting Inc, 2019. 176 с.
59. Стратегічний менеджмент. Мармаза О. І. Харків: Планета-принт, 2015. 103 с.
60. Краудфандинг: соціально-економічний зміст та види. Вісник Нац. ун-ту «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Марченко О. С. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 4. С. 26–35.
61. EU4SKILLS. Міністерство освіти і науки України: офіц. сайт. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/eu4skills>
62. Проект Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Міністерство освіти і науки України: офіц. сайт. 2023. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
63. Державно-приватне партнерство у сфері професійно-технічної та вищої освіти. Економіка і організація управління. 2016. № 2(22). Москвічова О.
64. Основи менеджменту: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Осовська Г. В. Київ: Кондор, 2003. 556 с.
65. Управління проектами: навч. посібник. Петренко Н. О., Кустріч Л. О., Гоменюк М. О. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
66. План дій: учнівські соціальні проекти. URL: <http://www.plandiy.org/komanda-proektu>
67. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної

середньої освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, Л. М. Савенко, В. С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 98с.

68. Соціальні практики краудфандингових плат-форм у рамках видавничої справи та журналістики: монографія / Сумський держ. ун-т. Суми: Сум. держ. ун-т, 2018. 102 с. Подоляка Н. С.

69. Управління проєктами: навч. посібник. Приймак В. М. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. 464 с.

70. Системи оцінювання якості професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: монографія / Радкевич В. О., Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко та ін.; за ред. В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко. Житомир: Полісся, 2018. 216 с.

71. Управління проєктами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посібник / за ред. В. А. Рача. Київ: К.І.С., 2010. 276 с. Рач В. А., Россошанська О. В., Медведєва О. М.

72. Самоменеджмент: навч. посібник. Харків: ХДУ-ХТ, 2017. 206 с. Селютін В. М.

73. Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність: матеріали Міжнар. наук. конф. (24-25 травня 2019 р., м. Дніпро). Дніпро, 2019. 530 с.

74. Спільнокошт – краудфандинг в Україні. URL: <https://biggggidea>

75. Соціальне партнерство в діяльності ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти». Стрілець О. І. Дніпровський центр професійно-технічної освіти: офіц. сайт. 2018. URL: <http://www.dnvcpprmgz.org.ua/search>

76. Язвінська Н. В. Маркетинговий менеджмент. Опорний конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», спеціалізації «Промисловий маркетинг» / Н. В. Язвінська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 37 с.

77. Краудфандинг в контексті залучення додаткових ресурсів для реалізації проєктів державно-приватного партнерства. Інноваційна економіка. Ткачук І. Я. 2016. № 5/6. С. 183-186.

78. Оцінювання та державне регулювання систем краудфандингу в національній економіці: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / Національний ун-т «Львівська політехніка». Уголькова О. З. Львів, 2019. 23 с.

79. Управління проєктами: навч. посібник / Ю. І. Буріменко, Л. В. Галан, І. Ю. Лебедєва, А. Ю. Щуровська; за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.

80. Управління проєктами: навч. посібник / за ред. О. В. Ульянченка та П. Ф. Цигікала. Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.

81. Управління проєктами: теорія та практика виконання проєктних дій: навч. посібник / Харківська нац. акад. міського господарства. Фесенко Т. Г. Харків: ХНАМГ, 2012. 181 с.

82. Сучасні умови розвитку краудфандингу в Україні. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Фоменко А. О. 2013. № 3. С. 93–96.

83. Управління комунікаціями проєкту. Авіа – 2011: матеріали XIII Міжнар. наук.-техн. конф. Ясенова І. С., Підгорна А. В. (Київ, НАУ, 19-21 квітня 2011 р.). URL: http://avia.nau.edu.ua/doc/2011/4/avia2011_4_4

84. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 50.

85. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика: колективна монографія [Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін.] / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с.

86. Фесік Л. Модель адаптивного управління вищим навчальним закладом І рівня акредитації / Л. Фесік. // Теорія та методика управління

освітою. 2013. Вип. 10. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ttmuo_2013_10_46 (дата звернення: 20.02. 2024).

87. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. К.: Знання, 2016.

88. Jaques D. —Students and Tutor Experience of Projectl in Higher Education at the Crossroade // Society for Research into Higher Education. – Guilford, 1980. – 238 p. Johnson R. Leading the Cooperative School. Edina, MN: Interaction Book Company,1993. – P. 315–342

89. The Bruges Communiqué on enhanced European Cooperation in Vocational Education and Training for the period 2011-2020. Communiqu? of the European Ministers for Vocational Education and Training, the European Social Partners and the European Commission, meeting in Bruges on 7 December 2010 to review the strategic approach and prioritiesof the Copenhagen process for 2011-2020. URL: https://www.cedefop.europa.eu/files/bruges_en.pdf

90. Advisory Committee Handbook for Career and Technical Education Local Administrators. From Competence to Excellence. Virginia Department of Education, Office of Career and Technical Education Commonwealth of Virginia. 2007. URL: http://www.cteresource.org/verso/files/advisory-committee- handbook-for-career-and-technical-education-local-administrators-10/Advisory_Comm_Hndbk

91. Advisory Committee Information Handbook. ASE Education Foundation.2017.URL:https://www.aseeducationfoundation.org/uploads/Advisory_Committee_Handbook

92. Career/Vocational Education Advisory Committee Guide. Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education: site. 2016. URL: <http://www.doe.mass.edu/ccte/cvte/advisory.html>

93. Enhancing European cooperation in VET: outcomes of the Riga cycle. Progress in common priorities for 2015-20: final report / Cedefop. Luxembourg: Publications Office, 2020. Cedefop reference series. No 115. URL: <http://data.europa.eu/doi/10.2801/79719>

94. Foster D., Jonker J. Stakeholder relationships: the dialogue of engagement. *Corporate Governance*. 2005. No 5(5). Pp.51-57.
95. Dainty A., Moore D., Murray M. *Communication in construction: Theory and practice*. London; New York: Taylor and Francis Group, 2006. 264 p.
96. ECVET and Erasmus Pro factsheet. Erasmus+: site. 2019. URL: <https://www.erasmusplus.org.uk/file/ecvet-and-erasmus-pro-factsheet>
97. The European Alliance for Apprenticeships. Employment, Social Affairs & Inclusion / European Commission. URL: <https://11l.ink/A9lg5>
98. Enterprise Europe Network. Enterprise Europe Network Cooperation Opportunities Database. URL: <https://11l.ink/Udkvp>
99. EPALE – Electronic Platform for Adult Learning in Europe. European Commission: site. URL: <https://epale.ec.europa.eu/partner-search> Erasmobility: site. URL: <http://www.erasmobility.com/en>
100. VET Mobility Charters. Erasmus+ / European Commission. URL: <https://11l.ink/t01Rj>

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДНЗ «Катюжанське ВПУ»
_____ Р.М.Недашківський

Програма розвитку державного навчального закладу «Катюжанське вище професійне училище» на 2023-2027

ЗМІСТ

Паспорт Програми

Вступ

Розділ I. Здоров'я учня

Проект «Фізична культура та здоров'я»

Розділ II. Навчально-виробничий процес

Проект «Модернізація кластеру з виробничої діяльності»

Проект «Інтеграція робітничих професій»

Проект «Обдаровані та здібні учні»

Проект «Учень з особливими потребами»

Проект «Бібліотека»/ Молодіжний хаб «Твій шлях»

Проект «Патріотичне виховання»

Розділ III. Кадровий склад, післядипломна освіта

Проект «Кадри»

Проект «Професійне зростання»

Розділ IV. Управління навчально-виробничим процесом

Проект «Самоврядування»

Проект «Системний моніторинг»

Розділ V. Інформаційне суспільство

Проект «Інформаційно-навчальне середовище»

Проект «Медіанавчальне середовище»

Розділ VI. «Соціальне партнерство»

Проект «Співпраця»

Розділ VII. Матеріально-технічне забезпечення

Проект «Оновлений заклад»

Паспорт Програми розвитку

державного навчального закладу «Катюжанське вище професійне училище»
на 2023-2027 роки
(далі - Програма)

Назва	Зміст Програми
Тип програми	Програма розвитку

Підстава для розробки Програми	Забезпечення надання якісних освітніх послуг та професій з урахуванням тенденцій ринку праці
Нормативно-правова база	Закони України: 1. Закон України «Про освіту» 2. Закон України «Про професійно-технічну освіту» 3. Закон України від «Про захист персональних даних». 4. Закон України «Про Національну програму інформатизації» 5. Державний стандарт професійно-технічної освіти
Мета Програми	Створення сприятливого середовища для забезпечення сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до запитів особистості й потреб держави згідно з пріоритетами державної соціально-економічної політики, орієнтованої на задоволення потреб особистості, суспільства і держави з урахування індивідуальних особливостей учня. Забезпечення ефективного управління розвитком закладу. Впровадження проектної діяльності у заклад освіти. Створення умов для підвищення фахового рівня, удосконалення педагогічної майстерності викладачів та майстрів виробничого навчання. Збереження та удосконалення матеріально-технічної бази закладу.
Завдання Програми	• Формування та розвиток систему підготовки робітничих кадрів відповідно до потреб сучасного ринку праці. • Модернізація матеріально-технічну базу навчального закладу. • Створення інформаційного середовища закладу • Запровадження інноваційних педагогічних технологій, різних форм, методів і засобів навчання. • Впровадження здоров'я зберігаючої технології в навчально – виховний процес. • Створення толерантного середовища у навчальному закладі. • Створення сприятливих умов для пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей і молоді. • Підтримка молоді з особливими потребами та дітей соціально незахищених категорій • Приведення матеріально-технічної бази училища у відповідність із потребами сучасної освіти за допомогою грантових коштів та залучення інвестицій.
Термін реалізації Програми	2023-2027 рр.
Етапи реалізації	Концептуально-організаційний(2022-2023н.р.)

Програми	Реалізація проблеми (2023-2027 н.р.)
Ресурсне забезпечення Програми	Підвищення кваліфікаційного рівня викладачів та майстрів виробничого навчання училища. Залучення фахівців профтехучилищ області, державних та громадських організацій у якості консультантів. Розробка та реалізація механізмів залучення додаткових фінансових і матеріальних ресурсів (цільових соціальних проєктів, інвестицій, благодійних внесків тощо); підвищення ефективності використання бюджетних та позабюджетних коштів.
Структура Програми	• Вступ. • Концепція розвитку навчального закладу на 2023-2027 рр. Моніторинг ефективності Програми
Очікувані результати	1.Забезпечення умов для здобуття сучасної, доступної та якісної професійної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави. 2.Підвищення рівня професійної компетентності педагогів (психолого-педагогічними знаннями та вміннями, володіння прийомами індивідуалізації навчання та виховання учнів). 3.Підвищення рівня навчальних досягнень учнів. 4.Створення позитивного іміджу училища в системі професійно-технічної освіти області 5. Створення єдиного інформаційного середовища закладу
Показники ефективності Програми	1.Поліпшення якісних показників ДКПА, результатів предметних олімпіад. 2.Розширення ділових партнерських зв'язків.
Назва	Зміст Програми

Проект «Термінова підтримка ЄС для громадянського суспільства» впроваджується громадською організацією «Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання» за фінансової підтримки Європейського Союзу

**Конкурс грантів
«Швидка підтримка спроможностей громадянського суспільства України діяти в
надзвичайних обставинах»**

**ОПИСОВИЙ ЗВІТ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ
(програмний звіт)**

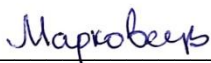
**Назва організації-грантоотримувача: «Благодійна організація «Благодійний фонд
«Магія добра»**

Назва проєкту: «Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ»»

№ договору на грант: № 082EUEMS202201-05758/01

Термін дії гранту: з 01.10.2022 року по 30.12.2022 року

Керівник організації Марковець Ольга Станіславівна
(ПБ)

(підпис)

МП

1. Опишіть, будь ласка:
 - цільові групи проєкту;
 - проблему/потребу організації, цільової групи організації, яка з'явилася/актуалізувалася/загострилася у воєнних умовах, і на вирішення/запобігання/задоволення якої була спрямована діяльність в межах даного проєкту.

Цільова аудиторія проєкту – молодь з 12 до 35 років Димерської громади, Київської області. Волонтери/тренери/майстрині – 30 осіб, вік 17 – 60 років.

Село Катюжанка є деокупованою територією Димерської громади, яка зазнала чималих інфраструктурних руйнувань від російських військових та мешканці якої отримали психологічні травми різних ступенів тяжкості.

В громаді не було жодного молодіжного простору чи руху, який би допомагав молоді знайти себе, розкрити свої таланти та обрати правильний вектор свого майбутнього навіть до початку війни, а після деокупації громади проблема у заснуванні молодіжного руху та його підтримки набрала іншого значення – більш нагального та масштабного.

Тому шляхом подолання цієї проблеми стало створення розвиваючого простору Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ» для всієї громади, в якому надається безкоштовна психологічна терапія, майстер-класи, тренінги, лекції, неформальне дозвілля, курсове навчання та спортивні гуртки.

Перед командою проєкту постала проблема в облаштуванні приміщення задля майбутнього простору, шляхом вирішення якої було заключення меморандуму про співпрацю з ДНЗ «Катюжанське ВПУ» до початку реалізації проєкту, в результаті якого – навчальний заклад надав приміщення площею в 76 кв.м, виконав ремонтні роботи за свій рахунок загальною сумою на 100 000 грн та сплачував всі комунальні послуги по утриманню хабу.

Після завершення реалізації проєкту Благодійна організація заключила з ДНЗ «Катюжанське ВПУ» додатковий меморандум про співпрацю в результаті якого навчальний заклад взяв всі подальші витрати по утриманню молодіжного простору та зобов'язався спільно з Організацією продовжувати діяльність молодіжного простору за визначеними його напрямками для всієї молоді громади.

Для забезпеченості виконання строків виконання проєкту за умовами договору заходи проводили паралельно з ремонтом приміщення хабу в навчальних кабінетах та лабораторіях ДНЗ «Катюжанське ВПУ».

Під час реалізації проєкту команда зіткнулася з проблемами не нормованого відключення електроенергії (*не було по 2-3 дні електропостачання*) та постійними повітряними тривогами. (*На час написання проектної заявки – відключення електроенергії не відбувалося*). У зв'язку з цими факторами, на які команда не могла вплинути – багато запланованих заходів потрібно було переносити. Як вихід з ситуації було прийнято рішення внести зміни до бюджету проєкту та закупити генератор, для можливості проведення заходів за графіком хабу.

Команда проєкту вважає, що незважаючи на всі сурові виклики сьогодення та умови роботи – з поставленими цілями цілком справилися, за час проєкту багато чому навчилися, долучили громаду до діяльності простору, для багатьох відкрили нові горизонти, змусили людей повірити в краще майбутнє і що ми його можемо створювати власними руками.

Опишіть, будь ласка, цілі, які ви ставили перед собою, плануючи діяльність в межах гранту та зазначте, чи вдалося їх усі виконати.

Головною ціллю діяльності молодіжного хабу було підвищення громадської активності молоді; підвищення рівня знань та навичок, до згуртованості в цілому, залученню до розвитку культурного життя та волонтерства.

За досягнутими показниками діяльності хабу команда проєкту досягла таких показників з 21.11.2022 по 31.01.2023:

- **Створення ГО «Катюжанський молодіжний центр»** – з поставленою ціллю команда справилася, громадську організацію створено.
- **Освітні практики:** курсове навчання; тренінги, семінари, конференції; майстер-класи (38 заходів/1312 осіб) – виконано на 100 %, з них 300 осіб постійних учасників, які отримали освітню допомогу.
- **Психологічна терапія (100 осіб)** – виконано на 100 %, з них 100 осіб отримали психологічну допомогу.
- **Охорона здоров'я:** Спортивні гуртки - баскетбол, футбол, волейбол, йога (500 осіб) – виконано на 100 %, з них 200 осіб постійних учасників.
- **Моніторинг впливу діяльності хабу на учасників (1200 осіб)** – виконано на 100 %. Було проведено загальне анонімне анкетування для всієї громади, яке пройшли 1262 осіб.

Молодіжний простір завдяки гранту був оснащений сучасними меблями та оргтехнікою, завдяки чому в хабі будуть і надалі проводитися заходи з освітніх практик та курсове навчання, що значно вплине на розвиток молоді в громаді. В молодіжному хабі передбачене культурне дозвілля, для якого є тематичні ігри, фарби та необхідна канцелярія і відповідальна особа, яка буде займатися з молоддю за різними напрямками. Спортивні гуртки і надалі працюють за графіками безкоштовно для молоді всієї громади. З початку лютого 2023 року в молодіжному хабі стартує освітній курс: «Методика та стратегія залучення грантових ресурсів», який складається з 8 модулів та кінцевим результатом є подання повного офіційного пакету документів розроблених проєктних заявок до донорів.

За кошти гранту для простору закупили генератор, який вже інтегрований в систему, що дозволяє проводити заплановані заходи за графіком. Також встановлена камера відео-спостереження, задля контролю збереження придбаного майна. Завдяки придбаній оргтехніці (ноутбуки, проектор, екран, принтер) учасники хабу повноцінно навчаються на різних курсах та тренінгах, завдяки оснащенню хабу (сучасні меблі, пуфи, фліпчарти, кулер з водою) – простір є зручним, багатофункціональним та ресурсноспроможним.

Багато гостей з різних міст України, які буди в гостях у молодіжному просторі високо оцінили забезпечення хабу, його роботу з молоддю та роботу команди.

Також поставленою ціллю організації було не тільки створення молодіжного простору в межах реалізації проєкту, а й подальше його повноцінне функціонування після завершення проєкту. Тому були вирішені всі необхідні юридичні та публічні задачі, в результаті яких - Катюжанський молодіжний хаб офіційно внесли на мапу молодіжних центрів України. ГО «Інститут соціальної трансформації», Київський обласний молодіжний центр, організація THE HALO TRUST надали листи підтримки про подальшу співпрацю та проведення спільних заходів.

2. Опишіть конкретну діяльність, реалізовану в межах проєкту.

Будь ласка, у додатках до звіту надайте дані/документи, що підтверджують проведення відповідної діяльності (списки учасників заходів, списки осіб, які отримали допомогу/консультації з зазначенням типу цієї допомоги, фотографії та інші документи, які підтверджують досягнуті проєктом результати).

№	Назва активності	Дата/період проведення	Цільові аудиторії	Результати (зазначте результат активності і якщо додасте підтверджуючі документи, то зазначити назву і № додатку до звіту)
1	Створення офіційної сторінки на фейсбук «Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ». Анкетування громади одо майбутнього простору.	03.10.2022	Димерська громада різновікові категорії	Від часу створення офіційної сторінки маємо гарні охвати сторінки та взаємодії з публікаціями. https://www.facebook.com/profile.php?id=100086299067836 У підписниках на сторінці є офіційні державні структури, такі як: Управління молоді та спорту Київської обласної державної адміністрації Інститут соціальної трансформації YouthUp Креативний простір "Крила" Київський обласний молодіжний центр Катюжанка інфо Димерська громада Додаток 1 http://surl.li/ejkzy Публікація на офіційному сайті Димерської громади http://surl.li/ejlai публікація на сайті Novakahovka.city Катюжанське Вище Професійне Училище
2	Виконання ремонтних робіт в приміщення хабу та облаштування хабу.	24.10.2022 – 29.11.2022	Команда проєкту, працівники ДНЗ «Катюжанське ВПУ» 20 осіб, вік 17 – 60 років	Спільними зусиллями команди проєкту на працівниками ДНЗ «Катюжанське ВПУ» було повністю виконано косметичний ремонт в майбутньому приміщенні хабу на загальну суму 100 000 грн. Як результат до офіційного відкриття молодіжного простору – мали підготовлене повністю функціональне приміщення. Додаток 2
3	Спортивні гуртки:	З 25 жовтня по 30 грудня за графіком: • волейбол – вівторок/четвер – 19.00 – 21.00 • баскетбол –	Молодь Димерської громади Вік 15 – 35 років 500 осіб Надалі підписи не збирали	Спортивні гуртки мали надзвичайну популярність – молодь приїздила навіть з сусідніх сел. Задля того, щоб позайматися на обраних секціях. Так як в с.Катюжанка та найближчих селах немає взагалі спортивних залів, особливо безкоштовних. Тому відкриття спортивних гуртків стало значною подією серед молоді, вплинуло на популяризацію

		понеділок/середа – 19.00 – 21.00 • футбол – вівторок/четвер – 17.00 – 19.00 • теніс – понеділок/середа – 17.00 – 19.00 Йога: вівторок/четвер 15.00.- 16.00		здорового способу життя та реалізації проєкту в цілому. Для занять з йоги було створено публічну групу в телеграм чаті, так як у зв'язку з зовнішніми факторами сучасності, багато заходів зміщалися по часу або переносилися, то комунікація в чаті вирішувала дані питання. http://surl.li/ejilt Додаток 3 З 01 лютого 2023 спортивні гуртки будуть і надалі безкоштовно працювати для молоді громади. <i>(керівники гуртків у планових відпустках)</i>
4	Психологічна терапія/консультації	З 31 жовтня до 30 грудня 2022 року за запитом	Молодь Вік 15-30 років 100 осіб	Психологиня проєкту Аліна Матюшко провела 100 індивідуальних консультацій для молоді Димерської громади, надала психологічну підтримку та супровід. Як результат молоді не тільки отримала професійну допомогу, але й можливість постійного спілкування з нашим психологом за потребою. http://surl.li/ejhoe Додаток 4 З 01 лютого 2023 року психологічні консультації і надалі будуть безкоштовно відкриті для молоді громади.
5	Проведення лекцій на тему: "Ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами" представниками організації HALO Україна.	02.11 2022 10.00 – 16.00	Молодь Вік 15-25 років 300 осіб	Представники організації THE HALO TRUST провели лекції на базі ДНЗ «Катюжанське ВПУ» для молоді Димерської громади, які були дуже актуальні зважаючи, що с. Катюжанка де окупована територія, яка оточена лісовими насадженнями та була замінована російськими військовими. Всі учасники отримали життєво необхідні знання та виявили бажання проходження квестів по безпечному розмінуванню та розпізнаванню вибухонебезпечних предметів з використанням макетів. Тому з організацією вже є домовленість у лютому-березні провести додаткові квести в польових умовах для молоді. http://surl.li/ejkzf Додаток 5
6	Тренінг з медіаграмотності; тренінг «Токсичні стосунки не про	03.11.2022 11.00 – 16.00	Молодь 15-17 років 40 осіб	З молоддю поспілкувалися на тему різних форм молодіжної роботи, критичного мислення, інфомедійної грамотності, безпеки в мережі Інтернет, а також обговорили причини,

	мене»; квест. заступниця Управління молоді та спорту Київської обласної державної адміністрації Світлана Назарук. В.о. директора Київський обласний молодіжний центр Андрій Михайлов, директор ГО «Інститут Соціальної Трансформації» Олег Водяний.			прояви різних видів насилля, протидію булінгу та ознаки здорових стосунків. Під час квесту студентська молодь Вишгородського району, виконуючи різні завдання, мала нагоду перевірити знання, позмагатися у кмітливості, налагодити комунікацію та роботу в команді, а також весело та корисно провести дозвілля. Додаток 6 Також від гостей отримали корисні подарунки в майбутній молодіжний простір. http://surl.li/ejlaw http://surl.li/ejlbj
7	Два майстер-класи на тему: Квіти – символи України». Майстриня Лісавенко Валентина. Організатор Оксана Пиймачук	19/20.11.2022 14.00-15.30 16.00-17.30	Молодь 15-17 років 40 осіб	Під час майстер-класів учасники вчилися створювали обручі з декоративних матеріалів своїми руками. Виготовлені квіти з фоамірану та на їх основі обручі, закладки в майбутньому планується реалізувати за донати для ЗСУ. Додаток 7.
8	Реалізація обласного пошукового соціального проекту «Наближаємо перемогу разом: українська символіка у виробках для потреб ЗСУ». Оксана Пиймачук, Галина Недашківська, Петро Хомич, Неля Масюкевич та інші.	Жовтень-грудень	300 осіб Вік 15 – 55 років	Заходи проекту були спрямовані на підтримку воїнів: благодійна ярмарка до Дня захисника Вітчизни (за виручені кошти від продажу випечених молоддю вдома солодошів придбано ліки для воїнів, традиційні страви української кухні готували групи відділення кулінарії (борщ, деруни, вареники, сало та ін), які передано воїнам, які щойно повернулися з передової. До Дня Св. Миколая для воїнів на передову теж організовано гостинці: виготовили власноруч сковорідку, придбали шапки, шкарпетки, устілки, виготовили окопні свічки, футболки, на яких молодь зробили декоративний розпис ангелів. Плетіння маскувальної сітки, яка чекає на передачу ЗСУ. У проекті задіяно більше 300 учасників. Кожна група досліджувала символіку українців (українську традиційну кухню,

				народні промисли, рослинну символіку, зокрема квіти-обереги та ін.) Додаток 8.
9	Три воркшопи на тему: «Планування роботи майбутнього хату». Провела Ольга Марковець	10.10.2022 15.30 – 14.30 22.11.2022 10.00 – 11.00 11.00 – 12.00	53 особи Молодь 15 – 18 років	Керівником проєкту були проведені воркшопи- зустрічі задля побудови планування роботи майбутнього молодіжного простору, визначення пріоритетів та напрямків діяльності. Як результат учасники спільно планували роботу, бажані заходи та гуртки в хаті. Додаток 9.
10	Тренінг з командної роботи. Анна Гудожнікова, Дмитрук Василь, Ольга Марковець	25.11.2022 10.00 – 13.00	20 осіб Вік 15-17 років	Під час тренінгу учасники вчилися працювати в командах та краще пізнавати себе. http://surl.li/ejllhm Додаток 10.
11	Майстер-клас на тему: «Приготування страв з риби». Майстриня Петрова Марина	23.11.2022 9.00 – 12.00	11 осіб Вік 17-18 років	Під час майстре-класу учасники вчилися готувати страви з риби та правильно подавати страви на стіл. Додаток 11.
12	Оздоровчо-релаксуючий захід з йоги. Тренерка Надія Ільясова.	25.11.2022 11.00 – 12.00	7 осіб Вік 18 – 55 років	Під час заходу учасниці знайомилися з йогою, практикам правильного дихання та важливості здорового способу життя. http://surl.li/ejlot Додаток 12.
13	Майстер-класи з лижного кросу. Вчитель фізичної культури Плахотнюк Дмитро, Максим Гулеватий.	25.11.2022 10.00 – 12.00	20 осіб Вік 15-17 років	Лижний крос в цьому році відкрила наша молодь, які оздоровлювалися на свіжому повітрі під керівництвом керівників фізичного виховання. http://surl.li/ejlib Додаток 13
14	Тренінг з побудови бажань та фокусування цілей. Тренер Аліна Матюшко	28.11.2022 12.00- 13.00	15 осіб Вік 15-17 років	Психологиня проєкту провела тренінг з правильного побудування бажань, як фокусуватися на цілях та ніколи не здаватися попри все. Додаток 14.
15	Майстре-клас з приготування рибних котлет. Олена Чиренко	28.11.2022 9.00 – 12.00	10 осіб Вік 15 – 17 років	Під час майстер-класу учасники вчилися готувати рибні котлети від А до Я. Додаток 15.
16	Майстре-клас з декоративного розпису одягу. Майстриня Манделюк Ганна	28.11.2022 13.00 – 15.00	11 осіб Вік 15 – 19 років	Під час заходу учасники вчилися розпису власного одягу, як працювати з спеціальними фарбами та отримувати позитивні емоції від того,

				що робиш. Додаток 16.
17	Майстер-клас з налаштування девайсів до повноцінної роботи. Тренер Дмитрук Василь	28.11.2022 9.00 – 14.00	21 особа Вік 15 – 17 років	Під час заходу учасники вчилися налаштовувати закуплені в рамках проєкту ноутбуки до повноцінної роботи та встановленню необхідних програм. Як результат 24 ноутбуки були повністю підготовлені до роботи. Додаток 17.
18	Тренінг на тему : «Толерантність та доброчесність». Лектор Мазурик Ольга	29.11.2022 15.00 – 16.30	24 особи Вік 16 – 18 років	Під час заходу учасники вчилися толерантності та доброчесності один до одного. Додаток 18.
19	Офіційне відкриття Катюжанського молодіжного хабу «ТВІЙ ШЛЯХ»	30.11.2022 11.00 – 14.00	25 осіб Вік 16 – 50 років	На урочистостях з нагоди відкриття молодіжного хабу були присутні начальник управління молоді та спорту Київської обласної військової адміністрації Сергій Тимофєєв, в.о. директора Київського обласного молодіжного центру Андрій Михайлов, керівництво Катюжанського вищого професійного училища, громадські активісти, молодь Катюжанки, Представники влади Димерської громади. http://surl.li/ejkzp http://surl.li/ejkzq http://surl.li/ejkzt http://surl.li/ejlby Додаток 19
20	Тренінг «Українська ідентичність», командо творчі ігри та психологічна терапія. ГО «Інститут Соціальної Трансформації» Олег Водяний	08.12.2022 11.00 – 14.00	24 особи Вік 15 – 17 років	У Катюжанському молодіжному просторі "Твій шлях" спілкувалися з молоддю Вишгородського району про усвідомлення важливості українського культурного, історичного та ментального національного продукту, провели цікаві командотворчі ігри для молоді Димерської громади. Та провели психологічну терпарію з емоційного розвантаження, допомоги у полегшенні складних життєвих викликів і самостійного прийняття рішень, подолання стресових ситуацій. http://surl.li/ejkve http://surl.li/ejkvl http://surl.li/ejkvv Додаток 20
21	Лекція-бесіда до	01.12.2022	23 особи	Мета заходу – застерегти та

	Дня боротьби зі СНІДом. Медичний працівник Павленко Леся.	10.00 – 11.00	Вік 15-17 років	проінформувати молодь, привернути увагу до проблеми ВІЛ/СНІДу, яка за своєю руйнівною силою не має собі рівних, крім того, виразити солідарність із людьми, яких торкнулась епідемія. Додаток 21.
22	Патріотичний захід на день підтримки ЗСУ. Димтрук Василь, Ольга Марковець	06.12.2022 09.00 – 11.00	24 особи Вік 15-17 років	Під час заходу учасники обговорювали героїчні вчинки наших воїнів захисників, підтримували патріотичний настрій один одного, співали українських пісень та наостанок мали приємне спілкування з смаколикami. Додаток 22. http://surl.li/ejlfv
23	Майстер-клас на тему: «Робота в платформі графічного дизайну Canva». Тренер Димтрук Василь	09.12.2022 12.00-14.00	23 особи Вік 15-17 років	Під час заходу учасники навчилися створювати інфографіку та відеоролики в платформі графічного дизайну Додаток 23
24	Лекція на тему: «Доброчесність» Масюкевич Неля	12.12.2022 15.00 – 16.00	26 осіб 15-17 років	Під час заходу учасники навчалися доброчесності, толерантності та взаємоповаги. Додаток 24
25	Лекція на тему: «Доброчесність» Ляховенко Надія	12.12.2022 15.00-16.00	17 осіб Вік 15-17 років	Під час заходу учасники навчалися доброчесності, толерантності та взаємоповаги. Додаток 25
26	Тренінг з психологічної сталості. Тренери Марковець Ольга, Дмитро Плахотнюк	08.12.2022 9.00- 11.00	18 осіб Вік 16-17 років	Мета тренінгу: навчити учасників розпізнаванню тривожних станів, позитивних та негативних проявів стресу, використанню допінг-стратегій та техніки «Не нашкодъ». Додаток 26
27	Тренінг з розвитку навичок для побудови успішної кар'єри. Тренери Марковець Ольга, Надія Ляховенко	08.12.2022 12.00 – 14.00	18 осіб Вік 16-17 років	Мета тренінгу: розширити розуміння і використання учасниками актуальних навичок для побудови успішної кар'єри, для того, щоб молоді люди могли знайти хорошу роботу, переосмисливши свій кар'єрний шлях. Додаток 27
28	Лекція на тему: «Молодь – відстоюй свої права!» Волошина Лариса	12.12.2022 14.00 – 15.00	24 особи Вік 16 – 17 років	В ході лекції учасники вчилися як правильно та екологічно відстоювати свої права, грали в гру «Справедливість». Додаток 28
29	Тренінг з психологічної	13.12.2022 10.00 – 12.00	12 осіб Вік 15-18 років	Мета тренінгу: навчити учасників розпізнаванню тривожних станів,

	сталості. Тренери Марковець Ольга, Аліна Матюшко			позитивних та негативних проявів стресу, використанню допінг-стратегій та техніки «Не нашкодь». Додаток 29
30	Тренінг з розвитку навичок для побудови успішної кар'єри. Тренери Марковець Ольга, Аліна Матюшко	13.12.2022 13.00 – 15.00	12 осіб Вік 15-18 років	Мета тренінгу: розширити розуміння і використання учасниками актуальних навичок для побудови успішної кар'єри, для того, щоб молоді люди могли знайти хорошу роботу, переосмисливши свій кар'єрний шлях. Додаток 30
31	Консультативна допомога ВПО, вручення подарунків. Марковець Ольга, Оксана Приймачук	13.12.2022 8.00 – 9.00	15 осіб Вік 15 – 17 років	Під час заходу учасники з числа ВПО отримали консультації та подарунки. Додаток 31
32	Лекція на тему: «Перший український космонавт Леонід Канденюк» Аліна Матюшко, Олена Чиренко	13.12.2022 16.00 – 18.00	31 особа Вік 15-18 років	Під час заняття учасники дізналися про біографію нашого героя та як в космосі вперше залунав гімн України. Було мега цікаво, натхненно та патріотично. Додаток 32
33	Тренінг з психологічної сталості. Тренерка Марковець Ольга	14.12.2022 15.00 – 17.00	11 осіб Вік 17 – 26 років	Мета тренінгу: навчити учасників розпізнаванню тривожних станів, позитивних та негативних проявів стресу, використанню допінг-стратегій та техніки «Не нашкодь». Додаток 33
34	Лекція на тему: «Перший український космонавт України». Олексій Борисов	15.12.2022 15.30 – 16.30	26 осіб Вік 16-17 років	Під час заняття учасники дізналися про біографію нашого героя та як в космосі вперше залунав гімн України. Додаток 34
35	Тренінг з психологічної сталості. Тренерка Марковець Ольга	21.12.2022 9.00 – 11.00	10 осіб Вік 18-19 років	Мета тренінгу: навчити учасників розпізнаванню тривожних станів, позитивних та негативних проявів стресу, використанню допінг-стратегій та техніки «Не нашкодь». Додаток 35
36	Тренінг з розвитку навичок для побудови успішної кар'єри. Тренерка Марковець	21.12.2022 12.00 – 14.00	10 осіб Вік 18-19 років	Мета тренінгу: розширити розуміння і використання учасниками актуальних навичок для побудови успішної кар'єри, для того, щоб молоді люди могли знайти хорошу роботу, переосмисливши свій кар'єрний шлях. Додаток 36

	Ольга			
37	Тренінг з психологічної сталості. Тренерка Марковець Ольга	22.12.2022 9.00 – 11.00	11 осіб Вік 18-19 років	Мета тренінгу: навчити учасників розпізнаванню тривожних станів, позитивних та негативних проявів стресу, використанню допінг-стратегій та техніки «Не нашкодь». Додаток 37
38	Тренінг з розвитку навичок для побудови успішної кар'єри. Тренерка Марковець Ольга	22.12.2022 12.00 – 14.00	11 осіб Вік 18-19 років	Мета тренінгу: розширити розуміння і використання учасниками актуальних навичок для побудови успішної кар'єри, для того, щоб молоді люди могли знайти хорошу роботу, переосмисливши свій кар'єрний шлях. Додаток 38
39	Курс: «Просування бренду в соцмережах». Тренер Димтрук Василь	28.11.2022 02.12.2022 05.12.2022 07.12.2022 09.12.2022 12.12.2022 14.12.2022 16.12.2022 19.12.2022 21.12.2022 23.12.2022 26.12.2022 27.12.2022 28.12.2022 04.12.2022	22 особи Вік 16 – 35 років	Всього було проведено 15 практичних занять за планом: ✅ 1 Блок: Заняття 1: Коротко про соцмережі та месенджери: фейсбук, інстаграм, linkedin, tik-tok, pinterest, youtube, месенджер, whatsapp, viber, telegram. Заняття 2: Основні поняття в соцмережах. Заняття 3: Шапка акаунта: обов'язкові елементи та як їх оформляти. Заняття 4: Тексти та сторіс в соцмережах: - сервіс для форматування текстів; - алгоритми видачі постів в стрічку інстаграм; - 20 сторіс, що продають; - функції сторіс про які ви не знали. Заняття 5: Таблиця постів. Лід-магніт та його види. ✅ 2 блок: Заняття 6: Контент-план. Види контенту. Структура контенту на місяць. заняття 7: Вид контенту - розважальний. заняття 8: Вид контенту - лайфстайл. Заняття 9: Вид контенту - інформаційний. заняття 10: Контент, що продає. ✅ 3 блок Заняття 11: Створення контенту для соцмереж - програми та сервіси, які можна використати в роботі. Заняття 12: Знайомство з сервісами Canva та VistaCreate

				Заняття 13 : Створення контенту для соцмереж в Canva та VistaCreate. Заняття 14: Створення відео для соцмереж + 33 поради. Заняття 15: Робота в Ютубі. Ютуб Студія. Монетизація ютуб. Додаток 39.
40	Майстре-клас на тему: «Оформлення тематичного столу до Нового року». Марина Петрова	26.12.2022 10.00 – 12.00	13 осіб Вік 16 – 18 років	Під час заходу учасники вчилися тематично оформлювати столи до святкування Нового року. Додаток 40
41	Курсова підготовка: «Керуй своїм здоров'ям». Тренер Оксана Гунько	Грудень 2022 Січень, лютий, березень 2023 Та на весь рік	15 осіб Вік 16 – 40 років	Теми курсу: 1. Введення у нутриціологію. 2. Значення нутриціології для чоловічого, жіночого та дитячого здоров'я 3. Нутритивна підтримка здоров'я органів і систем 4. Нутритивна підтримка та регулювання ендокринної системи. 5. Нутритивна підтримка систем і клінічних проблем. http://surl.li/ejmfy http://surl.li/ejmfz http://surl.li/ejmga Додаток 41
42	Курс онлайн «Просування бренду в соцмережах». Дмитрук Василь	Грудень, січень, лютий	25 осіб Вік 17 – 45 років	Під час навчання інші учасники опановують курсову підготовку за програмою наведеною в строчці 39, тільки в форматі онлайн. Додаток 42
43	Анонімне анкетування учасників хабу та громади	04.12.2022		Провели анонімне анкетування учасників молодіжного хабу та громади. 1 262 відповіді На питання: Чи мали ви доступ до приміщення хабу за час роботи? - 1260 осіб відповіли так. Чи допомогли вам заходи (тренінги, курси, семінари) в особистому розвитку? 1256 осіб відповіли так. Чи допомогли вам психологічні консультації розв'язувати вашу проблему? – 1254 осіб відповіли так. Як ви оцінюєте доступ та якість проведення спортивних гуртків та секцій (футбол, волейбол, баскетбол, бокс, йога) – 1244 особи оцінили

				позитивно. Чи плануєте ви й надалі відвідувати хаб? 734 особи відповіли так. Всього відповідей на це питання 735. Додаток 43
44	Створення ГО «Катюжанський молодіжний центр»		5 осіб вік	Запланували створення організації на кінець реалізації проєкту, задля виявлення активних учасників та дійсно бажаючих активістів. Як результат організацію створено. Напрямки її діяльності визначено в статуті. Додаток 44
45	Секція з боксу. Тренер Ярослав Шуцький.	3 21 листопада Понеділок, середа, п'ятниця з 15:30 до 17:30 - старша група (підлітки, дорослі).	10 осіб підлітки	В рамках проєкту одна група займається абсолютно безкоштовно, учасники займають призові місця на турнірах. <i>Підлітки обрані з вразливих верств населення.</i> http://surl.li/ejmmd http://surl.li/ejmmd https://www.facebook.com/reel/2422389484575326/?s=single_unit http://surl.li/ejmmd

3. Надайте інформацію щодо унікальних вигодонабувачів проєкту за типами наданої підтримки.

Варто заповнювати стовпчик з інформацією про кількість представників уразливих груп в тому випадку, якщо робота організації до початку воєнних дій була спрямована на підтримку конкретної уразливої групи і впроваджуваний проєкт в умовах війни спрямований саме на підтримку цієї уразливої групи, а також, якщо організація переспрямувала свою роботу і здизайнувала проєкт, враховуючи інтереси конкретної уразливої групи або груп. В іншому випадку, якщо проєкт не був направлення на цільовий вплив на такі групи і якщо серед вигодонабувачів одиниці представників уразливих груп, то можна їх не викремлювати і не надавати цю інформацію в таблиці

Тип наданої підтримки/вигоди (тип консультації/тип послуги, інший тип підтримки)	Цільова група (зазначте)	Загальна кількість осіб	Розподіл за статтю (кількість осіб)		Кількість представників уразливих груп (люди з інвалідністю, діти, жінки, що потерпають від насильства, літні люди, діти, інші категорії, що є уразливими)
			чоловіки	жінки	
Психологічні консультації	Молодь 17-30 років	100	40	60	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю, 20 осіб з багатодітних сімей
Спортивні гуртки	Молодь 15	500	120	80	15 осіб ВПО

	– 35 років				неповнолітніх 10 сиріт, 34 особи з багатодітних сімей, 12 осіб з малозабезпечених сімей.
Лекції на тему: "Ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами" представниками організації HALO Україна.	Молодь 15 – 35 років	300	200	100	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю, 10 сиріт, 34 особи з багатодітних сімей, 12 осіб з малозабезпечених сімей.
Майстер-класи (10 шт)	Молодь 15 – 19 років	179	100	79	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю, 10 осіб з багатодітних сімей
Секція з боксу	12-17 років підлітки	10	8	2	10 осіб з малозабезпечених сімей
Тренінги, лекції, воркшопи, квести (28 шт)	Молодь 15 – 35 років	456	280	176	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю
Реалізація проєкту для підтримки ЗСУ.	Молодь та старші люди, воїни ЗСУ	300	180	120	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю, 10 сиріт, 34 особи з багатодітних сімей
Курсове навчання (3 курси)	Вік 16 – 35 років	62 особи	32	30	3 особи з числа ВПО, 10 осіб з багатодітних сімей
Консультативна та гуманітарна підтримка ВПО	15 – 17 років	15 осіб	9	6	15 осіб
Всього:		1922 осіб	1100	822	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю
Всього постійних учасників, які отримали послуги з усіх видів підтримки:	Вік 15 – 35 років	300 осіб	186	124	15 осіб ВПО неповнолітніх 5 осіб з інвалідністю, 10 сиріт, 34 особи з багатодітних сімей, 12 осіб з малозабезпечених сімей.

4. Зазначте, як діяльність проєкту вплинула на спроможність організації, а також на цільові групи проєкту.

Керівник благодійної організації Марковець О.С. являється внутрішньо-переміщеною особою з Херсонської області. Все майно було втрачене під час окупації, волонтери роз'їхалися по всій країні та за кордон, частина волонтерів залишилися в окупації. В с.Катюжанка Благодійна організація починала свою діяльність з «нуля», але керівник справилася з поставленими викликами – наразі маємо гарну команду, достатню кількість співпартнерів, багато корисних контактів та планів на майбутнє. Гарним симбіозом було поєднання професійної спроможності освітян та волонтерського проекту, результатом якого було створення та відкриття Катюжанського молодіжного хабу «Твій шлях», який має гарну популярність серед громади та в області.

Цей проект не тільки вплинув на впевнений старт та відновлення самої організації, але й заклав початок нових змін на краще майбутнє для молоді в громаді, адже до цього – подібних речей в районі не створювали і громадкість довго не могла повірити, що такі речі можливі в маленьких населених пунктах. Попереду ще маємо багато роботи по збереженню досягнутого результату та розвитку молодіжного простору, але наразі ми точно знаємо як це будемо робити, якими силами та задля якого результату.

5. Опишіть досягнуті кількісні (з індикаторами – кількість, % тощо) та якісні результати проекту.

Кількісні результати	
1	Освітні практики (курсове навчання, майстер-класи, тренінги) – 1322 осіб
2	Психологічна терапія (індивідуальна) – 100 осіб
3	Спортивні гуртки (баскетбол, волейбол, йога, бокс, футбол) – 500 осіб
4	Анкетування (анонімне) - 1262 особи
5	Допомога ВПО – 15 осіб
6	Створення ГО «Катюжанський молодіжний центр» - 5 осіб
Якісні результати	
1	Всього унікальних вигодонабувачів, які приймали участь у діяльності хабу та отримали допомогу у вигляді освітніх практик, психологічних консультацій, спортивних гуртків тощо – 300 осіб.
2	В результаті високої активності залученої молоді, які виявили бажання бути повноправними членами команди та керувати життям хабу було формування молодіжної команди, розподілення функцій та обов'язків, створений чат в Вайбері МОЛОДІЖНИЙ ХАБ, для кращої комунікації між всіма учасниками. Додатково через внесення змін до бюджету, було закуплено натомість 10 брендированих худі – 16 шт, але і їх не хватає, тому команда запланувала вже за свої кошти закупити ще 25 шт у лютому 2023 року.
3	Задля продовження молодіжного руху та підтримання діяльності хабу, було створено ГО «Катюжанський молодіжний центр», розроблено повноцінний курс з методики залучення грантових коштів.
4	Завдяки виграному конкурсі серед молодіжних просторів СИЛА – Єднання через спільні дії молоді, молодіжний простір забезпечений достатньою кількістю канцелярії та павербанками для учасників хабу.
5	З березня місяця планується курс безкоштовний польської розмовної мови спільно з польської приватною школою, де учасники будуть працювати за ноутбуками та в спеціальній програмі.
6	Своєю діяльністю молодіжний хаб привернув увагу офіційної влади громади і в результаті наразі Благодійна організація «Магія добра», ГО «Катюжанський молодіжний центр», Димерське лісове господарство, Київський обласний молодіжний центр, Управління молоді та спорту Київської обласної державної адміністрації, Димерська селищна рада, Fundacja Inicjatyw Regionalnych i Międzynarodowych (Фундація регіональних та міжнародних ініціатив) Польща, ДНЗ «Катюжанське ВПУ» працюють над спільним екологічним проектом, мета якого – підвищити обізнаність населення деокупованої громади с.Катюжанка з екологічної освіти та мінної безпеки, шляхом створення загальнодоступної освітньої зеленої стежки, що містить елементи інфраструктури, які є носіями екологічних та природничих знань, задля підвищення екологічної свідомості громадян на 70 %, підвищення знань з мінної безпеки на 80% та зменшення забруднення навколишнього середовища і атмосфери на 50% за рік.

7	Психологічні консультації і надалі будуть безкоштовно надаватися для всіх бажаних осіб. Планується створення волонтерського гуртка, де учасники будуть в приміщенні хабу робити індивідуальні вироби з різних матеріалів, а потім продавати їх для підтримки ЗСУ.
---	---

6. Якщо в межах проекту були підготовлені документи/матеріали, надайте їх перелік.
Обов'язково зазначте посилання на оприлюднені документи/матеріали.

Лист підтримки від ГО «Інститут Соціальної Трансформації» **Додаток 45**
 Лист підтримки від організації THE HALO TRUST **Додаток 46**
 Заключення додаткового меморандуму про подальшу діяльність Катюжанського молодіжного хабу «ТВІЙ ШЛЯХ» між БО «БФ «Магія добра» та ДНЗ «Катюжанське ВПУ». **Додаток 47**
 Акт-прийому передачі майна придбаного в рамках проекту. **Додаток 48**

7. Надайте посилання на ваші публікації в соціальних мережах (включно з YouTube), які стосуються проекту, та вкажіть сумарний охват аудиторії/кількість переглядів, якщо такі були.

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100086299067836>

Додаток 49 – скріншоти з професійної панелі сторінки хабу, наведена взаємодія та охоплення всіх публікацій.

8. Наведіть перелік додатків (номер додатку та його назва) до описового звіту, що підтверджують виконання діяльності проекту (списки реєстрації, програми заходів, розроблені документи, фотографії тощо).

- Додаток 1. Обхвати сторінки.
- Додаток 2. Ремонт приміщення.
- Додаток 3. Спортивні гуртки.
- Додаток 4. Психологічні консультації.
- Додаток 5. Заходи від THE HALO TRUST.
- Додаток 6. Заходи від КОМІЦ та Управління молоді та спорту України.
- Додаток 7. Майстер-класи Квіти – символи України.
- Додаток 8. Проект для ЗСУ.
- Додаток 9. Воркшопи з планування роботи хабу.
- Додаток 10. Тренінг з командної роботи.
- Додаток 11. Майстер-клас – Приготування страв з риби.
- Додаток 12. Захід з йоги.
- Додаток 13. Майстер-клас з лижного кросу.
- Додаток 14. Тренінг з побудови бажань.
- Додаток 15. Майстер-клас з приготування рибних котлет.
- Додаток 16. Майстер-клас з розпису одягу.
- Додаток 17. Майстер-клас Налаштування девайсів.
- Додаток 18. Тренінг Доброчесність та толерантність.
- Додаток 19. Відкриття хабу.
- Додаток 20. Захід від ГО ІСЦ Олег Водяний.
- Додаток 21. Лекція День боротьби зі СНІДом.
- Додаток 22. Захід – День підтримки ЗСУ.
- Додаток 23. Майстер-клас Робота в графічному дизайні.
- Додаток 24. Лекція доброчесність.
- Додаток 25. Лекція Доброчесність.
- Додаток 26. Тренінг з психологічної сталості.

27. Додаток 27. Тренінг з розвитку кар'єри.
28. Додаток 28. Лекція – Молодь відстоює свої права.
29. Додаток 29. Тренінг з психологічної сталості.
30. Додаток 30. Тренінг з побудови бажань.
31. Додаток 31. Консультації для ВПО.
32. Додаток 32. Захід Перший український космонавт.
33. Додаток 33. Тренінг з психологічної сталості.
34. Додаток 34. Лекція – Перший укр. космонавт.
35. Додаток 35. Тренінг з психологічної сталості.
36. Додаток 36. Тренінг з побудови кар'єри.
37. Додаток 37. Тренінг з психологічної сталості.
38. Додаток 38. Тренінг з побудови кар'єри.
39. Додаток 39. Курс Просування бренду в соцмережах.
40. Додаток 40. Майстер-клас Оформлення тематичного столу.
41. Додаток 41. Курс Керуй свої здоров'ям.
42. Додаток 42. Курс Дмитрук в телеграм.
43. Додаток 43. Анкетування учасників та громади.
44. Додаток 44. Створення ГО Катюжанський МЦ.
45. Додаток 45. Лист на Катюжанку від ГО ICT.
46. Додаток 46. Організація THE HALO TRUST – лист.
47. Додаток 47. Додатковий меморандум БО Магія добра та ДНЗ Катюжанське ВПУ.
48. Додаток 48. Акт-прийому передачі майна.
49. Додаток 49. Обхвати сторінки та публікацій.

Додаток 3

Звіт про проведення тренінгів з навичок побудови успішної кар'єри в рамках програми СИЛА / Report on the career-building trainings within the framework of the CYLA program

ПІП тренера/ки що склав/ла звіт:/ Name and the last name of the trainer who has written the report: Марковець Ольга Станіславівна
Область та місто:/Oblast and city Київська область, село Катюжанка
Телефон:/Phone number +380958294263
E-mail: markovec28@gmail.com
Мета тренінгу:/Aim of training: Розширити розуміння і використання учасниками та учасницями програми СИЛА актуальних навичок для побудови успішної кар'єри, для того, щоб молоді люди, в тому числі ВПО могли знайти хорошу роботу, проаналізувати свою теперішню кар'єру або переосмислити свій кар'єрний шлях.

Короткий опис тренінгів/Short description of the trainings

№	Дата проведення/Date	Місце проведення (область та місто)/ Place of conducted event (oblast and city)	Кількість та склад учасників/Quantity of participants	Виклики під час організації та проведення заходу/Challenges during the conducted training
1	21.12.22	Катюжанка, Київська область	10	Електропостачання не маємо другу добу, опитувальники заповнювали по змозі.
2	22.12.22	Катюжанка, Київська область	11	Електропостачання не мали, опитувальники заповнювали по змозі.

1. Опишіть, найвдаліші моменти проведених тренінгів./ Describe the most successful moments in conducted training.

Найбільше учасникам сподобалися вправи з самопрезентації за 2 хвилини, розкриття та розуміння своїх слабких та сильних сторін, вміння себе позиціонувати на сучасному ринку праці.

2. Опишіть, найбільш найважчі моменти тренінгів./ Describe the most difficult moments in conducted training.

Відключення електроенергії на першому тренінгу 08 грудня.

3. Пропозиції щодо проведення майбутніх тренінгів для молоді./ Proposals for future trainings for youth.

Побільше таких тренінгів та подібних програм – вони реально дієві, корисні та необхідні в наш час.

4. Цитати учасників з числа ВПО тренінгів (2-3 цитати із зазначенням ПІБ учасника, міста, області (де мешкає наразі та звідки перемістився (-лась) та роду діяльності)./ Quotes from the participants among IDPs (2-3 quotes indicating the first and last name of participant, city, region and profession).
5. Клебан Кристина Олександрівна з Нової Каховки Херсонської області в с. Катюжанка Київська область

- «Знати свої сильні і слабкі сторони – це круто!»

- «Я тепер знаю чого я хочу і як досягати своєї мети, щоб знайти гарну роботу!»

Стисла оцінка проведених тренінгів/Short assessment of conducted training.

Взагалом тренінги пройшли успішно, проведені на високому рівні з дотриманням часового діапазону та рекомендацій програми СИЛА. Атмосфера під час тренінгів була невимушена та дружня.

6. Посилання на висвітлення заходів у просторі Інтернет/ Links to coverage of events on the Internet.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0kVH6nNXGPo6EMYA14P6gC8bFQj2b2qu6ws_m5A2MR5mpvGdamxPstgYU5gQdBKWWYI&id=100086299067836

Підпис тренера/ки

Марковець

СИЛА (Єднання через спільні дії молоді)

Тренінг з розвитку навичок для побудови успішної кар'єри

21.12.2022, с. Катюжанка Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ»

Тренерка Марковець Ольга *Марко*

Програма заходу

13.45	Реєстрація учасників та учасниць.
14.00	Знайомство
14.05	Назва блоку: Щоб я хотів знати в свої 18, щоб досягти успіху швидше?
14.40	Назва блоку: Чому плани залишаються на папері, а великі цілі – в мріях?
15.15	Назва блоку: Що насправді хочуть працедавці і як отримати «саме ту» посаду?
15.50 - 16.00	Підведення підсумків. Рефлексія.

Цей захід став можливим у межах програми СИЛА (Єднання через спільні дії молоді), що втілюється IREX за підтримки Державного департаменту США.

**Звіт про проведення тренінгів з психологічної сталості в рамках програми
СИЛА / Report on conducting psychological wellness training within CYLA program**

ПІП тренера/ки що склав/ла звіт:/ Name and the last name of the trainer who has written the report: Марковець Ольга Станіславівна
Область та місто:/Oblast and city село Катюжанка, Київська область
Телефон:/Phone number 0958294263
E-mail: markovec28@gmail.com
Мета тренінгу:/Aim of training: навчити учасників розпізнаванню тривожних психологічних станів, стресу, використанню копінг-стратегій та техніки «Не нашкодь».

Короткий опис тренінгів/Short description of the trainings

№	Дата проведення/Date	Місце проведення (область та місто)/ Place of conducted event (oblast and city)	Кількість та склад учасників/Quantity of participants	Виклики під час організації та проведення заходу/Challenges during the conducted training
1	21.12.2022	Катюжанка, Київська область	10	Електропостачання не маємо другу добу, опитувальники заповнювали по змозі.
2	22.12.2022	Катюжанка, Київська область	11	Електропостачання не мали, опитувальники заповнювали по змозі.

1. Опишіть, найвдаліші моменти проведених тренінгів./ Describe the most successful moments in conducted training.

Вправа 4 квадрати, вправа рука та вправа футболка «Мій девіз». Тут і мріяли одразу і сміялися та бажали один одному успіхів.

2. Опишіть, найбільш найважчі моменти тренінгів./ Describe the most difficult moments in conducted training.

Я сама ВПО, тому інколи було боляче дивитися в очі учасників, які являються внутрішньо-переміщеними особами та бачити їх біль.

3. Пропозиції щодо проведення майбутніх тренінгів для молоді./ Proposals for future trainings for youth.

Тренінги дієві, чітко продумані та поставлені на отримання результату.

4. Цитати учасників з числа ВПО тренінгів (2-3 цитати із зазначенням ПІБ учасника, міста, області (де мешкає наразі та звідки перемістився (-лась) та роду діяльності)./ Quotes from the participants among IDPs (2-3 quotes indicating the first and last name of participant, city, region and profession).

Библів Катерина Андріївна м.Рівне в с.Катюжанка Київська область.

- «До Сь
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02jnKim9bcpbvBWZHcwHfPgPnqmfTTRAzqTjLB21pU7i9eXqaEXwrRYDEnK55bqXgrfi&id=10008629906783
богоднішнього заходу я не знала, що є позитивні прояви стресу»
- «Тепер я розумію себе набагато більше і знаю що це таке техніка заземлення»

5. Стисла оцінка проведених тренінгів/Short assessment of conducted training.

Тренінги були проведені на високому рівні з дотриманням методичних рекомендації програми СИЛА, на мій погляд успішні. Учасники після проходження тренінгів розповідали своїм друзям – як результат, у нас просять провести додаткові заходи.

6. Посилання на висвітлення заходів у просторі Інтернет/ Links to coverage of events on the Internet.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02jnKim9bcpbvBWZHcwHfPgPnqmfTTRAzqTjLB21pU7i9eXqaEXwrRYDEnK55bqXgrfi&id=100086299067836

Підпис тренера/ки

Маркет

СИЛА (Єднання через спільні дії молоді)

Тренінг з психологічної сталості

21.12.2022 с.Катюжанка Катюжанський молодіжний хаб «ТВІЙ ШЛЯХ»

Тренерка Марковець Ольга *Маркет*

Програма заходу

10.45	Реєстрація учасників та учасниць.
11.00	Знайомство
11.05	Назва блоку: Теорія по груповій роботі. Стрес та модель BASIC Ph.
11.40	Назва блоку: Підтримка в груповій роботі. Психологічні ознаки людей, що потребують професійної допомоги.
12.15	Назва блоку: Вправи на емоційну рівновагу, пошук ресурсу, вирішення проблем.
12.50 – 13.00	Підведення підсумків. Рефлексія.

Цей захід став можливим у межах програми СИЛА (Єднання через спільні дії молоді), що втілюється IREX за підтримки Державного департаменту США.

СИЛА

Програма СИЛА (Єднання через спільні дії молоді)

Список учасників (Назва заходу) Тренінг з некомерційної діяльності

Область та назва локації с. Кайшани, Київська обл.

Назва Молодіжного простору Сайонський молодіжний клуб «Твій шлях»

Дата 21 апреля 2022 года

[illegible]

